

**FONDURI STRUTTURALE
PENTRU
INTREPRINZATORI**

Cuprins

Capitolul 1 - Noțiuni generale privind Fondurile Structurale	4
Istoric.....	4
Perioada de programare 2007 – 2013.....	7
1. Convergență.....	9
2. Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă.....	10
3. Cooperarea teritorială europeană	10
Procesul de programare.....	11
Gestionarea Fondurilor Structurale	13
Organismele și mecanismele de implementare a Fondurilor Structurale	13
Organismele implicate in gestionarea Instrumente Structurale.....	15
Capitolul 2 - Regulamentele Fondurilor Structurale și principiile de implementare.	
Programele Operaționale	16
Regulamentele Fondurilor Structurale.....	16
Principiile generale ale Fondurilor Structurale	16
Sinteza programelor operaționale și implementarea acestora	18
POS Creșterea Competitivității Economice	18
POS Dezvoltarea Resurselor Umane	43
Programul Operațional Regional	73
Capitolul 3 Ghidul cererii de finanțare, planul de afaceri	114
Cererea de finanțare	114
Planul de afaceri	116
Capitolul 4 - Managementul proiectului	119
Bibliografie	125

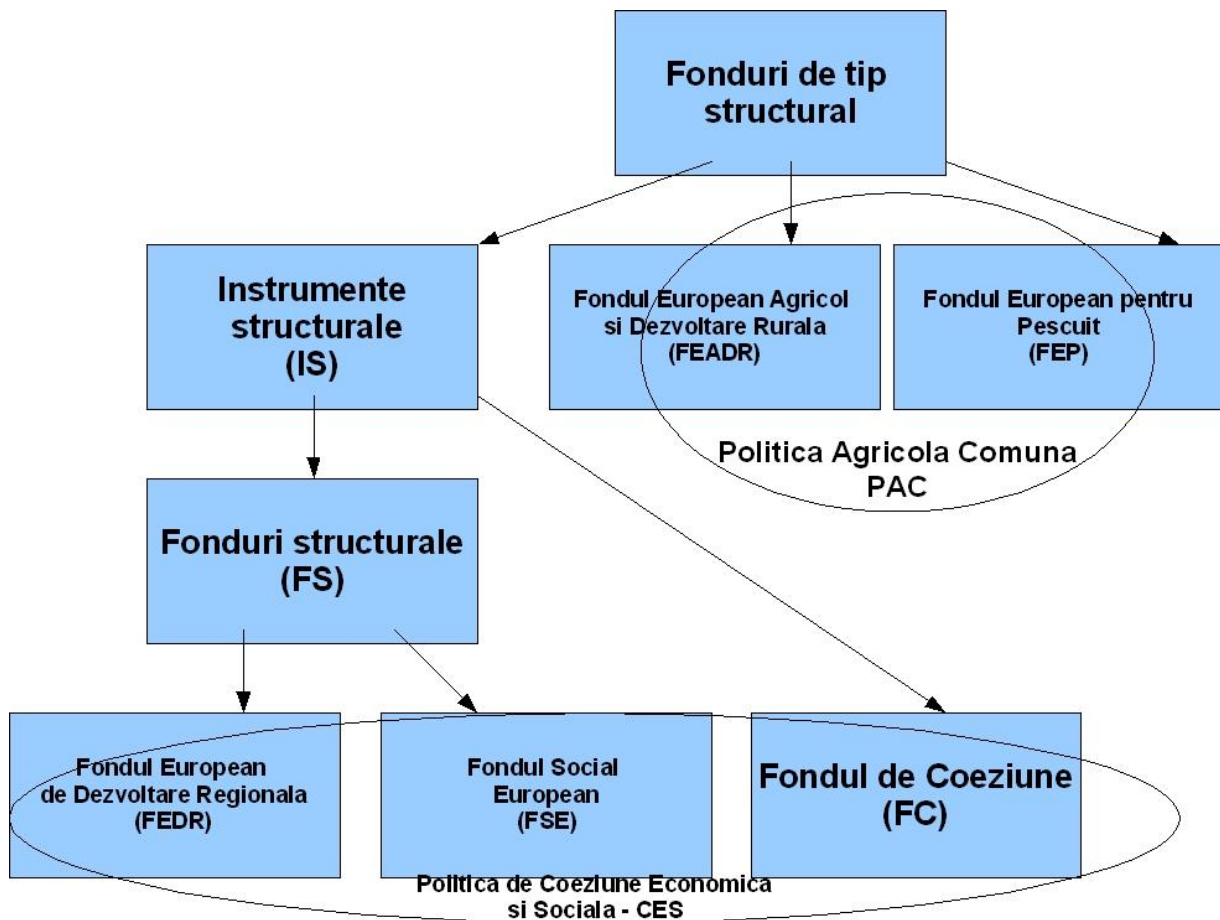
Capitolul 1 - Noțiuni generale privind Fondurile Structurale

Istoric

La nivel european, istoria dezvoltării s-a constituit în jurul conceptului de coeziune economică și socială. Coeziunea economică și socială se referă la reducerea disparităților în ceea ce privește nivelul de dezvoltare al regiunilor și ajustarea regiunilor rămase în urmă pentru recuperarea decalajului ce le separă de cele mai dezvoltate regiuni din Uniunea Europeană.

Politica de Coeziune a Uniunii Europene este finanțată prin „*instrumentele structurale*”. În termeni financiari, acestea reprezintă primul loc procentual, alocat din bugetul Uniunii Europene destinat politicilor europene, după care urmează fondurile menite să sprijine Politica Agricolă Comună, finanțată din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit.

Instrumentele structurale cuprind în prezent: Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDER) și Fondul Social European (FSE), cunoscute și sub denumirea de "*Fonduri Structurale*", la care se adaugă Fondul de Coeziune (FC).



Principalele repere ale politicii de coeziune economică și socială corespund principalelor etape ale integrării europene:

1957

Preambulul Tratatului de la Roma conține referiri la nevoia de „întărire a unității economiilor țărilor semnatare și asigurare a dezvoltării armonioase prin reducerea decalajelor existente între diferite regiuni și recuperarea rămănelor în urmă de către regiunile defavorizate”

1958

Crearea Fondului Social European (FSE)

1962

Crearea Fondului European de Orientare și Garantare Agricolă (FEOGA)

1975

Crearea Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR), în scopul redistribuirii unei părți a contribuțiilor Statelor Membre la bugetul comunitar către regiunile cele mai sărace

1986

Actul Unic European pune bazele unei adevărate politici de coeziune care să compenseze constrângerile Pieței Unice în statele sudice și în regiunile defavorizate ale Uniunii.

1988

Consiliul European de la Bruxelles (februarie 1998) reformează modul de funcționare al Fondurilor de Solidaritate (numite, de acum înainte, Fonduri Structurale) și alocă 68 de miliarde de ECU pentru acestea. Se întărește principiul programării multianuale, sunt stabilite prioritățile de dezvoltare și devine operațional sistemul partenerial cu statele membre și actorii economici și sociali.

1992

Tratatul Uniunii Europene (intrat în vigoare în 1993) include „coeziunea” printre principalele obiective ale Uniunii, alături de Uniunea economică și monetară și Piața

Unică. Se creează Fondul de Coeziune. pentru susținerea proiectelor de protecție a mediului și infrastructură în Statele Membre cel mai puțin prospere

1994 - 1999

Consiliul European de la Edinburgh (decembrie 1993) alocă politici de coeziune aproape 200 de miliarde de ECU (o treime din bugetul comunitar). Se creează un nou Instrument Financiar pentru Orientarea Pescuitului (IFOP)

2000

Consiliul European de la Berlin (martie 1999) reformează din nou Fondurile Structurale, cărora li se alocă 213 miliarde de euro pentru o perioadă de șapte ani. Instrumentul structural de pre-aderare (ISPA) și Programul special de pre-aderare pentru agricultură și dezvoltare durabilă (SAPARD) se alătură programului PHARE de promovare a dezvoltării în țările candidate din Centrul și Estul Europei

2001

Consiliul European de la Lisabona (martie 2000) adoptă o strategie centrată pe ocuparea forței de muncă, menită să transforme Uniunea Europeană în „*cea mai competitivă și mai dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume, până în anul 2010*”. Consiliul European de la Göteborg (iunie 2001) completează această strategie cu obiectivul dezvoltării durabile

2002

Consiliul European de la Copenhaga (decembrie 2002) se încheie cu un acord asupra condițiilor aderării la UE a 10 noi State Membre

2004

La 1 mai, Cipru, Cehia, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Slovacia, Slovenia și Ungaria aderă la Uniunea Europeană

2005

Consiliul European ajunge la un compromis asupra bugetului pentru perioada 2007–2013, alocând 347.410 milioane de euro politici de coeziune

2006

La 17 mai, Consiliul UE, Parlamentul și Comisia Europeană semnează un acord asupra bugetului 2007-2013. La 1 august intră în vigoare reglementările privind Fondurile Structurale pentru perioada 2007-2013. La 6 octombrie, Consiliul UE adoptă „*Orientările strategice comunitare privind coeziunea*”, definind principiile și prioritățile pentru 2007-2013 și punând astfel bazele unei noi politici de coeziune

2007

La 1 ianuarie, Bulgaria și România devin membre ale Uniunii Europene. La 13 decembrie 2007, la Lisabona, șefii de stat și de guvern ai celor 27 de state membre semnează noul tratat al Uniunii Europene. Tratatul de la Lisabona introduce în mod explicit “*coeziunea teritorială*” ca cea de a treia componentă a politicii regionale, alături de coeziunea economică și de cea socială.

Perioada de programare 2007 – 2013

Cel de-al treilea Raport de Coeziune a concluzionat că extinderea Uniunii Europene la 25 de State Membre și, ulterior, la 27, reprezintă o provocare fără precedent pentru coeziunea internă și competitivitatea Uniunii. Extinderea a condus la creșterea decalajului de dezvoltare economică, determinând o deplasare geografică a disparităților spre est și o agravare a situației ocupării forței de muncă:

- ☑ decalajul, în ceea ce privește Produsul Intern Brut (PIB) pe cap de locuitor, între 10% din populația ce trăiește în cele mai prospere regiuni și 10% din populația ce trăiește în regiunile cel mai puțin prospere este mai mult decât dublu, comparativ cu situația UE15.
- ☑ în UE25, 123 milioane de oameni (cca. 27%) trăiesc în regiuni cu un PIB sub 75% din media UE, în comparație cu 72 milioane de oameni (19%) în UE15.
- ☑ pentru a alinia nivelul mediu al locurilor de muncă în cele 10 noi state membre la cel din restul UE, ar trebui create patru milioane de locuri de muncă. În interiorul Uniunii extinse există totodată decalaje importante în ceea ce privește ocuparea forței de muncă pe grupe de vârstă și sex.

În același timp, întreaga Uniune trebuie să facă față provocărilor datorate accelerării restructurărilor economice ca rezultat al globalizării, liberalizării comerțului, revoluției

tehnologice, dezvoltării economiei și a societății bazate pe cunoaștere, a îmbătrânirii populației și a creșterii imigrării.

Pentru a îmbunătăți performanța economică a UE, șefii de stat și de guvern reuniți la Lisabona în martie 2000 au definit o strategie menită să transforme Europa în cea mai competitivă economie bazată pe cunoaștere din lume, până în 2010. (*Agenda Lisabona*)

Politica de coeziune are o contribuție importantă în realizarea acestui obiectiv. De fapt, creșterea economică și coeziunea se completează reciproc. Prin reducerea disparităților, se creează premisele ca toate regiunile și toate grupurile sociale să participe la dezvoltarea economică globală a Uniunii și să beneficieze de aceasta. Din acest motiv, politica de coeziune trebuie să încorporeze obiectivele de la Lisabona și Göteborg și să devină mijlocul principal de realizare a lor prin programele naționale și regionale de dezvoltare.

Obiectivele principale ale acestei perioade de programare sunt:

1. Convergență
2. Competitivitate și ocuparea forței de muncă
3. Cooperare teritorială

Obiective	Fonduri structurale si Fondul de coeziune		
1. Convergență	FEDR	FSE	FC
2. Competitivitate și ocuparea forței de muncă	FEDR	FSE	
3. Cooperare teritorială	FEDR		
	Infrastructură, Inovare, Investiții	Training vocațional, Ocuparea forței de muncă	Mediu, Infrastructură de transport, Energie
	Toate Statele Membre și toate regiunile		State Membre cu VNB sub 90%

România, ca stat membru al Uniunii Europene, cu un nivel al Produsului Intern Brut (PIB) de aproximativ 35% din media la nivel european, este eligibilă pentru sprijinul acordat în cadrul Obiectivului „Convergență”, precum și pentru sprijin în cadrul Obiectivului „Cooperare Teritorială Europeană”.

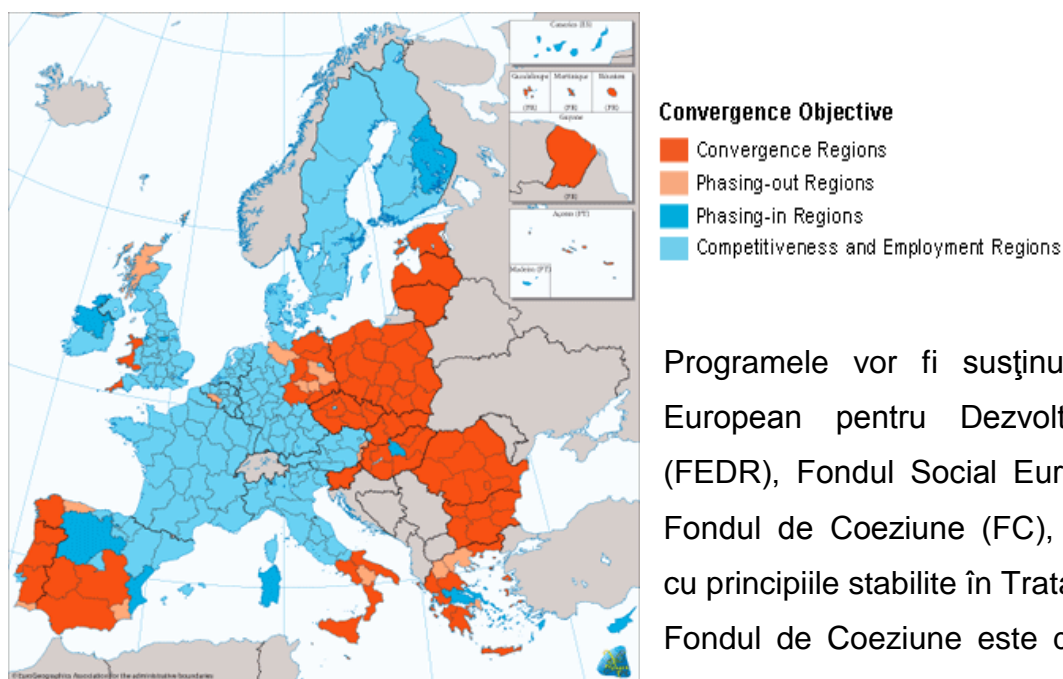
1. Convergență

Obiectivul „Convergență” are în vedere Statele Membre și regiunile mai puțin dezvoltate care, conform Tratatului, constituie prioritățile politicii de coeziune a Comunității.

Acest obiectiv privește, în principal, acele regiuni al căror PIB pe cap de locuitor este mai mic decât 75% din media Comunității.

Obiectivul cheie al politicii de coeziune în acest context este promovarea condițiilor care favorizează creșterea și o convergență reală. Strategiile trebuie să ducă la creșterea pe termen lung a competitivității și a ocupării forței de muncă.

În virtutea acestei priorități, Comisia Europeană a propus acordarea unui sprijin temporar acelor regiuni în care PIB-ul pe cap de locuitor ar fi sub 75% din media UE15 (așa numitul efect „statistic” al extinderii UE), dar depășește 75% din media UE25.



Programele vor fi susținute prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Fondul de Coeziune (FC), în concordanță cu principiile stabilite în Tratat.

Fondul de Coeziune este destinat Statelor Membre cu un Produs Național Brut (PNB) sub 90% din media Comunității. Urmând prioritățile stabilite prin „perspectiva financiară”, Fondul de Coeziune își va întări contribuția pentru a realiza o dezvoltare durabilă. De aceea, rețelele de transport, în special cel trans-european, proiectele de interes european și infrastructura de mediu vor rămâne priorități centrale.

În scopul de a ajunge la un echilibru corespunzător pentru a reflecta nevoile speciale ale noilor state membre, se are în vedere și sprijinirea proiectelor precum: programele de transport feroviar, maritim, pe căi navigabile interioare, și prin alte modalități în afara TEN-T, cele de transport urban durabil și investiții importante de mediu în domeniile cheie ale eficienței energiei sau a energiilor alternative.

Se pune accentul și pe întărirea capacității instituționale și a eficienței administrației publice, inclusiv a capacității de a gestiona Fondurile Structurale și Fondul de Coeziune.

2. Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă

Pentru politica de coeziune, Comisia Europeană a propus o abordare în două etape:

- În primul rând, *prin programele regionale finanțate de FEDR*, politica de coeziune va ajuta regiunile și autoritățile regionale să anticipeze și să promoveze schimbarea economică în domeniul industrial, din zonele urbane și rurale, prin creșterea competitivității și a atractivității lor, luând în considerare disparitățile economice, sociale și teritoriale existente.

- În al doilea rând, *prin programele finanțate de FSE*, politica de coeziune va ajuta oamenii să anticipeze și să se adapteze la schimbarea economică, urmând prioritățile Strategiei Europene de Ocupare a Forței de Muncă (EES), prin sprijinirea politicilor care au ca scop creșterea ponderii persoanelor angajate, a calității și productivității la locul de muncă, precum și incluziunea socială.

Din punctul de vedere al alocării unei resurse de finanțare, *se disting două grupuri de regiuni:*

- Regiunile eligibile momentan pentru Obiectivul 1, care nu îndeplinesc criteriile pentru obiectivul convergență chiar și în absența efectului statistic al extinderii. Asemenea regiuni beneficiază de sprijin tranzitoriu („*phase in*”) și vor fi tratate similar cu regiunile ce nu mai sunt eligibile pentru Obiectivul 1 încă din perioada 2000-2006.

- Toate celelalte regiuni ale Uniunii care nu sunt incluse nici în programele de convergență, nici în sprijinul „*phase in*” descris mai sus.

3. Cooperarea teritorială europeană

Pornind de la experiența Inițiativei INTERREG, Comisia a propus crearea unui nou obiectiv destinat continuării integrării armonioase și echilibrate a teritoriului Uniunii, prin sprijinirea cooperării între diferitele ei componente, în probleme de importanță comunitară la nivel transfrontalier, transnațional și interregional.

Acțiunea este finanțată de FEDR și se concentrează asupra programelor integrate, administrate de o singură autoritate, pentru a urma prioritățile-cheie ale Comunității legate de agendele de la Lisabona și Göteborg.

Toate regiunile aflate de-a lungul frontierelor terestre interne, anumitor frontiere terestre externe și anumitor granițe maritime vecine, sunt eligibile pentru cooperare transfrontalieră.

În același timp, regiunile au încorporat acțiuni privind cooperarea interregională în programele lor regionale. Astfel, programele regionale includ resurse pentru schimburi de experiență, cooperare și comunicare în rețea cu regiuni din alte State Membre.

Tabel comparativ perioadele 2000-2006 și 2007-2013

2000-2006		2007-2013	
Obiective	Instrumente financiare	Obiective	Instrumente financiare
Fondul de coeziune			
Obiectivul 1	FEDR FSE FEOGA- O și G IFOP	1. Convergență	FC FEDR FSE
Obiectivul 2	FEDR FSE	2. Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă Nivel regional Nivel național	FEDR FSE
Obiectivul 3	FSE		
INTERREG	FEDR	3. Cooperare teritorială europeană	FEDR
URBAN	FEDR		
EQUAL	FSE		
LEADER+	FEOGA-Orientare		
Dezvoltare rurală și restructurarea sectorului piscicol, în afara Obiectivului 1	FEOGA-Garantare IFOP		
9 OBIECTIVE	6 INSTRUMENTE	3 OBIECTIVE	3 INSTRUMENTE

Procesul de programare

La începutul fiecărei perioade de programare (cadru financiar multianual pe o perioadă de 7 ani), Uniunea Europeană decide asupra bugetului dedicat Instrumentelor Structurale și definește regulile de bază care se aplică în utilizarea lor.

Bugetul este împărțit pe state membre și Obiective de intervenție; zonele care pot beneficia de finanțare din Fonduri Structurale sunt definite de Comisie în acord cu Statul Membru implicat.

Comisia Europeană propune orientări tematice comune pentru toate Statele Membre. Fiecare Stat Membru – cu implicarea actorilor economici și sociali relevanți – stabilește propriile obiective strategice de dezvoltare pentru a căror realizare se elaborează un Cadru Național Strategic de Referință (CSNR).

CSNR reprezintă documentul strategic prin care se stabilesc prioritățile de intervenție ale Fondurilor Structurale și de Coeziune în perioada de referință și face legătura între prioritățile naționale de dezvoltare, stabilite în Planul Național de Dezvoltare, și prioritățile la nivel european - Orientările Strategice Comunitare (OSC) privind Coeziunea 2007-2013 și Liniile Directoare Integrate ale UE pentru Creștere Economică și Locuri de Muncă 2005-2008.

Cadrul Strategic Național de Referință prezintă:

- Analiza situației economice și sociale (inclusiv analiză de tip SWOT);
- Strategia pentru realizarea priorităților tematice și teritoriale stabilite pe baza analizei;
- Lista programelor operaționale pentru Obiectivele Convergență și respectiv Ocupare și competitivitate regională;
- Programarea financiară indicativă pentru fiecare fond și pe programe;
- Prezentarea mecanismelor de implementare;
- Descrierea cadrului partenerial pentru elaborarea CSNR.

Programele Operaționale (PO) sunt documentele pe baza cărora se realizează programarea operațională și implementarea efectivă a fondurilor structurale și de coeziune. Programele Operaționale prezintă domeniile majore de intervenție care sunt cofinanțate de Fondurile Structurale și de Coeziune. Astfel, în timp ce CSNR reprezintă strategia globală de utilizare a Fondurilor Structurale și de Coeziune, Programele Operaționale reprezintă instrumentele prin care se realizează diversele prevederi ale CSNR.

Statul Membru și Comisia Europeană negociază asupra conținutului Cadrului Strategic Național de Referință și al Programelor Operaționale. Ca urmare a negocierilor, Comisia adoptă CSNR și programele sale operaționale.

Pentru implementarea obiectivelor strategice din CSNR, România a elaborat șapte Programe Operaționale (PO). Proiectele celor șapte Programe Operaționale au fost elaborate de către Autorităților de Management responsabile (ministerele de linie), în coordonarea Autorității pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale, în cadrul grupurilor de lucru inter-instituționale și parteneriale.

Proiectele celor șapte PO au fost transmise oficial Comisiei Europene în perioada ianuarie-februarie 2007, în vederea negocierii. În perioada februarie-iunie 2007, PO au fost supuse consultării inter-servicii în cadrul Comisiei Europene și au avut loc discuții

tehnice ale experților români cu partea comunitară pe marginea acestor documente. Pe baza recomandărilor rezultate în urma negocierilor, PO au fost modificate și supuse spre aprobare finală Comisiei Europene.

Cele 7 programe operationale sectoriale (POS) sunt:

- i. POS Creșterea Competitivității Economice
- ii. POS Dezvoltarea Resurselor Umane
- iii. Programul Operațional Regional
- iv. POS Mediu
- v. POS Transport
- vi. PO Dezvoltarea Capacității Administrative
- vii. PO Asistență Tehnică

Documentele Cadru de Implementare (DCI) sau Programele Complement (PC) sunt documente elaborate de fiecare Autoritate de Management pentru detalierea implementării măsurilor Programului Operațional Sectorial sau Regional. Ele conțin informații care se referă la axele prioritare, domeniile majore de intervenție, tipurile de proiecte și criteriile de eligibilitate, plafoanele de finanțare.

Gestionarea Fondurilor Structurale

Organismele și mecanismele de implementare a Fondurilor Structurale

Organismele implicate în derularea programelor operaționale sunt:

1. Organismul de Coordonare a Instrumentelor Structurale, care asigură coordonarea globală a programelor operaționale finanțate în contextul instrumentelor structurale. Această funcție este asigurată de Ministerul Economiei și Finanțelor, prin Autoritatea de Coordonare a Instrumentelor Structurale.

2. Organismele de certificare și de plată. Ministerul Economiei și Finanțelor a fost desemnat să îndeplinească rolul de Autoritate de Certificare pentru toate Programele Operaționale. Organismul competent responsabil cu primirea plăților de la Comisia Europeană aferente contribuțiilor din FEDR, FSE și FC este Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor. Organismele responsabile cu efectuarea plăților către beneficiari sunt: a) Autoritatea de Certificare și Plată pentru POS

Mediu și POS Transport (plăți directe); b) Unitățile de Plată înființate în cadrul ministerelor în care funcționează Autoritățile de Management (plăți indirecte).

3. Autoritățile de management ale fiecărui program operațional, care au responsabilitatea implementării integrale a programului operațional.

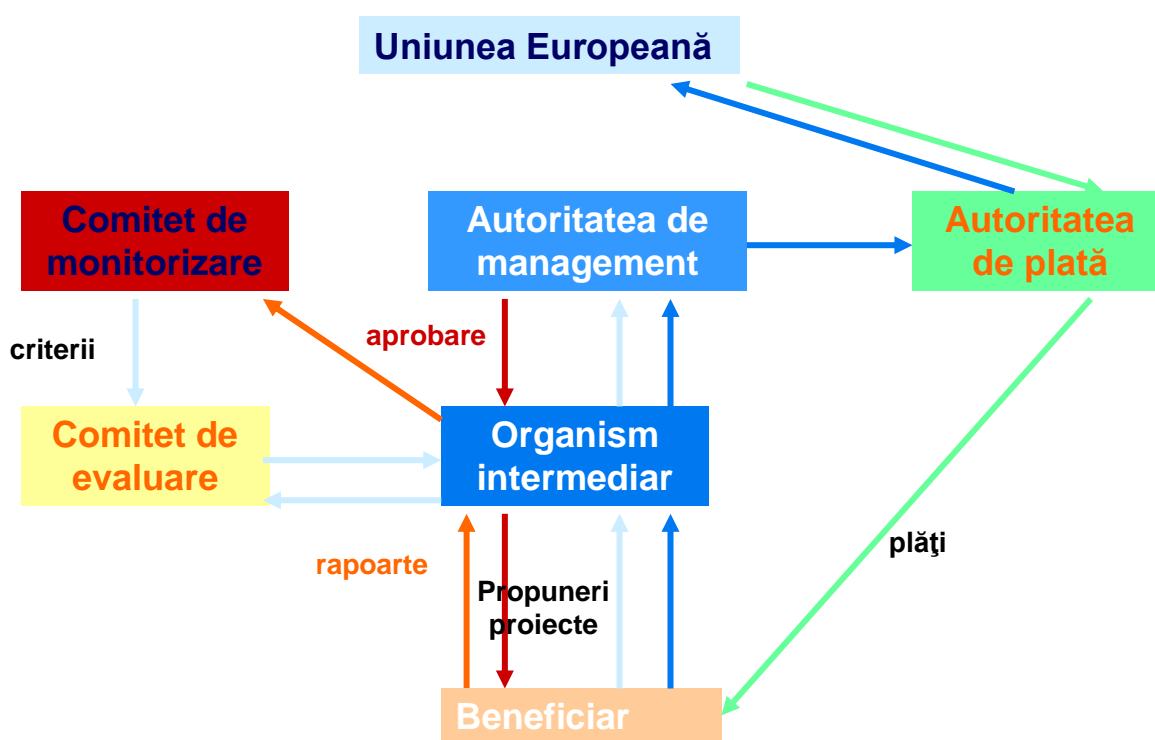
4. Organismele intermediare, al căror rol constă implementarea uneia sau a mai multor părți ale programului operațional, care le-a fost delegată de către autoritatea de management.

5. Autoritatea de audit, un organism independent de pe lângă Curtea de Conturi din România, cu rolul de verifica anual modul de funcționare a sistemelor de management și control stabilite pentru derularea Programelor Operaționale, de a certifica anual conturile Fondurilor Structurale și de Coeziune din punctul de vedere al integralității, acurateței și veridicității acestora, precum și de a transmite un raport anual de control Comisiei Europene.

6. Comitetul de monitorizare, care este responsabil pentru aprobarea criteriilor și metodologiei pentru selectarea proiectelor, analizarea progreselor realizate în cadrul Programelor Operaționale și pentru propunerea și aprobarea oricăror modificări ale programului și ale sistemului de management al acestuia. Este format din toți reprezentanții tuturor actorilor implicați în domeniul respectiv (autorități centrale, regionale sau locale, reprezentanți ai organismelor patronale și sindicale, ai societății civile, etc),

7. Beneficiarul final, respectiv entitatea (publică sau privată, cu sau fără scop lucrativ) care elaborează și implementează proiectul finanțat.

Schema procedurii de implementare:



Organismele implicate in gestionarea Instrumente Structurale

Program Operational (PO)	Autoritatea de management (AM)	Organism Intermediar (OI)
POS Creșterea competitivității economice	Ministerul Economiei și Finanțelor	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul pentru IMM, Comerț, Turism și Profesii Liberale; • Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului; • Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor; • Organismul Intermediar pentru Energie – Ministerul Economiei și Finanțelor
POS Dezvoltarea Resurselor Umane	Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse	<ul style="list-style-type: none"> • Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă • opt Organisme Intermediare Regionale, coordonate de Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse; • Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului • Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic • două Organisme Intermediare care vor fi desemnate prin licitație publică, cu respectarea legislației naționale și a reglementărilor comunitare
Programul Operațional Regional	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor	<ul style="list-style-type: none"> • Cele opt Agenții de Dezvoltare Regională (ADR); • Ministerul pentru IMM, Comerț, Turism și Profesii Liberale
POS Mediu	Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile	<ul style="list-style-type: none"> • opt Organisme Intermediare din cadrul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile
POS Transport	Ministerul Transporturilor	
PO Dezvoltarea Capacității Administrative	Ministerul Internelor și Reformei Administrative	
PO Asistență Tehnică	Ministerul Economiei și Finanțelor	

Capitolul 2 - Regulamentele Fondurilor Structurale și principiile de implementare. Programele Operaționale

Regulamentele Fondurilor Structurale

Regulamentul general¹ al Fondurilor Structurale definește principiile comune, reguli și standarde pentru implementarea celor 3 instrumente ale politicii de coeziune – FEDR, FSE, FC. Acest regulament stabilește noul proces de programare, bazat pe programare financiară, control și evaluare. Sistemul reformat al Fondurilor Structurale este mult mai simplu, mai proporțional și mai descentralizat față de fondurile de preaderare.

Regulamentul Fondului European de Dezvoltare Regională² (FEDR) definește rolul și domeniile de intervenție, ca de exemplu promovarea investițiilor publice și private, ajutând la reducerea diferentelor de dezvoltare economică și socială în cadrul UE. FEDR va finanța programe ce vizează dezvoltarea regională, schimbarea economică, creșterea competitivității și cooperarea teritorială în regiunile UE. Prioritățile finanțabile includ cercetarea, inovarea, protecția mediului și managementul riscului, în timp ce investițiile în infrastructură ocupă un loc important, în special în regiunile slab dezvoltate.

Regulamentul Fondului Social European³ (FSE) prevede că Fondul Social European va fi implementat în concordanță cu strategia UE privind angajarea și se va concentra pe 4 teme principale: creșterea adaptabilității forței de muncă și angajatorilor, creșterea accesului angajaților pe piața muncii, promovarea incluziunii sociale prin combaterea discriminării și facilitarea minorităților și a persoanelor dezavantajate pe piața muncii, promovarea parteneriatelor pentru reforma în cadrul acestor domenii ale angajării și incluziunii sociale.

Fondul de Coeziune (FC) contribuie la dezvoltarea infrastructurii de mediu și transport. Este aplicabil în state membre care au PNB mai mic de 90% față de media UE25.

Principiile generale ale Fondurilor Structurale

Complementaritate, coerență, coordonare și conformitate

Fondurile intervin împreună cu măsurile naționale, inclusiv măsurile la nivel regional și local, integrând prioritățile Comunității. Pentru a se ține seama de particularitățile naționale, inclusiv de prioritățile menționate în programul național de reformă al fiecărui

¹ Regulamentul nr. 1083/2006 stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune

² Regulamentul (CE) nr. 1080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului;

³ Regulamentul (CE) nr. 1081/2006 al Parlamentului European și al Consiliului

stat membru în cauză, Comisia și fiecare stat membru în cauză pot să decidă completarea listei de categorii din anexa IV în mod adecvat. Fiecare stat membru în cauză contribuie la obiectivele menționate anterior.

Programare

Obiectivele Fondurilor sunt urmate în cadrul unei programări multianuale efectuate în mai multe etape, care include identificarea priorităților, finanțarea și sistemele de gestiune și control.

Parteneriat

Obiectivele Fondurilor sunt urmate în cadrul unei cooperări strânse (denumite în continuare „parteneriat”) între Comisie și fiecare stat membru. Fiecare stat membru organizează, după caz și în conformitate cu normele și practicile naționale în vigoare, un parteneriat cu autoritățile și organismele cum sunt:

- autoritățile regionale, locale, urbane și alte autorități publice competente;
- partenerii economici și sociali;
- orice alt organism adecvat care reprezintă societatea civilă, partenerii de mediu, organizațiile neguvernamentale și organismele însărcinate cu promovarea egalității între bărbați și femei.

Statul membru desemnează partenerii cei mai reprezentativi la nivel național, regional, local și în domeniile economic, social, de mediu sau altul (denumiți în continuare „parteneri”), în conformitate cu normele și practicile naționale, ținând seama de necesitatea promovării egalității între bărbați și femei, precum și a dezvoltării durabile prin integrarea cerințelor în materie de protejare și îmbunătățire a mediului.

Parteneriatul include elaborarea, aplicarea, monitorizarea și evaluarea programelor operaționale. Statele membre asociază, după caz, pe fiecare din partenerii în cauză și în special regiunile, în diferitele etape ale programării în conformitate cu termenele stabilite pentru fiecare dintre ele.

Adiționalitate

Contribuția Fondurilor structurale nu se substituie cheltuielilor structurale publice sau asimilabile dintr-un stat membru. Pentru regiunile incluse în obiectivul de Convergență, Comisia și statul membru stabilesc nivelul cheltuielilor publice sau asimilabile pe care statul membru le efectuează în toate regiunile în cauză pe parcursul perioadei de programare.

Egalitatea între bărbați și femei și nediscriminarea

Statele membre și Comisia asigură promovarea egalității între bărbați și femei și integrarea principiului egalității de șanse în domeniul respectiv în fiecare dintre diferitele etape ale aplicării Fondurilor.

Statele membre și Comisia iau măsurile adecvate pentru prevenirea oricărei discriminări bazate pe sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală în fiecare dintre diferitele etape ale aplicării Fondurilor și în special în ceea ce privește accesul la Fonduri. În special, accesibilitatea persoanelor handicapate este unul dintre criteriile care trebuie respectate la definirea operațiunilor cofinanțate din Fonduri și de care trebuie să se țină seama în fiecare dintre diferitele etape ale aplicării Fondurilor.

Dezvoltare durabilă

Obiectivele Fondurilor sunt urmărite în cadrul dezvoltării durabile și a promovării, de către Comunitate, a obiectivului de protejare și îmbunătățire a mediului înconjurător în conformitate cu articolul 6 din Tratat.

În plus, atenție: rambursarea!

Principiul rambursării se referă la faptul că beneficiarul este cel care angajează sumele de bani necesare implementării proiectelor după care, pe baza documentelor justificative, se decontează cele eligibile.

Sinteza programelor operaționale și implementarea acestora

a) POS Creșterea Competitivității Economice

Programul operațional sectorial “Creșterea competitivității economice” (numit în continuare POS CCE) reprezintă principalul instrument pentru realizarea primei priorități tematice a Planului Național de Dezvoltare 2007 – 2013 - Creșterea competitivității economice și dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere. POS CCE contribuie de asemenea la implementarea celor cinci priorități ale Cadrului Național Strategic de Referință:

1. Dezvoltarea Infrastructurii de Bază la Standarde Europene
2. Consolidarea Legăturilor dintre Protecția Mediului și Creșterea Economică
3. Creșterea pe termen lung a competitivității economiei românești
4. Dezvoltarea și utilizarea mai eficientă a capitalului uman din România
5. Consolidarea unei Capacități Administrative Eficiente

Odată cu aderarea la UE, dezvoltarea României va urmări convergența cu politicile comunitare atât în termeni reali cât și în valori absolute. Procesul reducerii decalajelor înseamnă pentru România menținerea unor ritmuri de creștere susținute în perioada 2007 – 2013, păstrându-se în același timp, echilibrele macroeconomice la nivele cât mai stabile. Factorul determinant al creșterii economice, pe o piață deschisă cu o concurență puternică, este acela de creștere a competitivității economice. În plus, valorificarea avantajelor competitive trebuie să fie un obiectiv permanent, ținând seama atât de tendințele europene, cât și de provocările globalizării.

Deși a progresat substanțial în ultimii ani, România prezintă serioase decalaje de competitivitate în raport cu statele din vestul și centrul Europei. Motivele acestei rămâneri în urma se regăsesc la nivelul tuturor elementelor care determină capacitatea competitivă. Toate se traduc, în ultimă instanță, într-o productivitate scăzută, ceea ce definește problema competitivității în România.

În urma analizei situației actuale, se poate constata o situație nefavorabilă la mai mulți factori cu influență asupra competitivității. În ciuda progreselor înregistrate în privința privatizării, eficientizării și reglementării sectorului financiar, accesul firmelor la capital rămâne încă foarte limitat. Utilizarea unor tehnologii și echipamente cu durata de viață depășită, energo-intensive reduce drastic productivitatea în majoritatea sectoarelor economice.

Sectorul IMM este poate cel mai afectat, datorită orientării reduse către activități productive, așa după cum rezultă din analiza situației actuale. În ciuda unei dinamici pozitive, înregistrate, în ultimii ani, atât în orientarea mai mare către domeniul productiv, cât și în resursele spiritului antreprenorial autohton, contribuția IMM la PIB rămâne încă scăzută, ceea ce demonstrează necesitatea stimulării creșterii cantitative și calitative a sectorului IMM. Accesul IMM la capital, tehnologie și infrastructură este mult sub nivelul la care ar permite exercitarea rolului determinant al sectorului IMM la întărirea competitivității economice, în special în ceea ce privește adaptabilitatea la cerințele pieței și introducerea proceselor inovative.

Obiectivul general al POS CCE

Creșterea productivității întreprinderilor românești pentru reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul UE. Ținta este o creștere medie anuală a productivității

de cca. 5,5 % până în 2015. Aceasta va permite României să atingă un nivel de aproximativ 55% din media UE.

Obiective specifice:

Consolidarea și dezvoltarea sectorului productiv

Elementul cheie al acestui obiectiv specific este sprijinirea modernizării și inovării întreprinderilor existente și crearea unora noi, în special IMM-uri în sectoarele productive și al serviciilor pentru afaceri. Valorificarea și calificarea echipamentelor de producție i.e. lărgirea bazei de producție, inovarea proceselor de producție și a echipamentelor și sprijinirea adoptării standardelor internaționale conduc la creșterea gamei de produse. De asemenea, creșterea ofertei de consultanță specializată și sprijinul internaționalizării contribuie la procesul de creștere a cotei de piață.

Constituirea unui mediu favorabil dezvoltării întreprinderilor

Elementul cheie al acestui obiectiv specific este crearea unui cadru favorabil dezvoltării antreprenoriatului prin reducerea constrângerilor în domeniile de eșec ale pieței – acces la finanțare, instrumente financiare, accesul la infrastructurile și serviciile de afaceri – pentru crearea de noi întreprinderi și pentru dezvoltarea celor existente. Realizarea acestor două obiective poate fi cuantificată prin „creșterea contribuției IMM la PIB” cu 20% în 2015.

Creșterea capacității C&D și stimularea cooperării între instituții de CDI și sectorul productiv

Elementele cheie ale acestui obiectiv specific constau în finanțarea proiectelor de CD, care va genera rezultate aplicabile direct în economie, modernizarea și dezvoltarea capacității și infrastructurii CDI, creșterea calității și diversificarea ofertei de servicii inovative și stimularea cererii de inovare din partea sectorului productiv. Realizarea acestui obiectiv va contribui la creșterea valorii cheltuielilor totale de CD (GERD) până la 3% din PIB în 2015.

Valorificarea potențialului TIC și aplicarea acestuia în sectorul public (administrație) și cel privat (cetățeni, întreprinderi)

Elementele cheie sunt exploatarea resurselor umane calificate și de know-how și îmbunătățirea infrastructurii în special în zonele de eșec ale pieței. Scopul este acela de promovare a introducerii inovării în sectorul productiv, în procesele administrative, în viața cotidiană și de dezvoltarea a pieței pentru o nouă generație de produse și servicii. Ținta

este de creștere a penetrării serviciilor de Internet (accesul întreprinderilor la servicii online) de la 52% în 2003 la 70% în 2015.

Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic, promovarea surselor regenerabile de energie

Elementele cheie sunt: reducerea intensității energetice prin implementarea în sectorul energetic a unor tehnologii noi cu randament ridicat, creșterea eficienței energetice pe tot ciclul și creșterea ponderii energiei din surse regenerabile. Se va acorda de asemenea un sprijin important și implementării de tehnologii pentru reducerea emisiilor produse de marile instalații energetice. Scopul urmărit este de a contribui la obiectivele naționale: de reducerea intensității energetice primare cu 40 % până în anul 2015, comparativ cu 2001, creșterea energiei obținute din surse regenerabile până la 33% din consumul național brut de energie până în 2010 și reducerea emisiilor de noxe din sectorul energetic, conform Programului național de reducere a bioxidului de sulf (SO₂), oxidului de azot (NOX) și prafului în instalațiile mari de ardere.

Tabel axe prioritare, obiective și operațiuni indicative

AXE PRIORITARE
Axa Prioritara 1: Un sistem inovativ si eco-eficient de producție <ol style="list-style-type: none">1. Investiții productive și pregătirea pentru concurența pe piață a întreprinderilor, în special a IMM2. Accesul IMM-urilor la finanțare3. Dezvoltarea durabila a antreprenoriatului
Axa Prioritara 2: Cresterea competitivitatii economice prin cercetare – dezvoltare si inovare <ol style="list-style-type: none">1. Cercetarea în parteneriat între universități/institute de cercetare și întreprinderi în vederea obținerii de rezultate aplicabile în economie2. Investiții in infrastructura de CDI si dezvoltarea capacității administrative3. Accesul intreprinderilor la activitati de cercetare dezvoltare si inovare
Axa Prioritara 3: Tehnologia informației și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public <ol style="list-style-type: none">1. Susținerea utilizării tehnologiei informației2. Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne3. Dezvoltarea e-economiei

Axa Prioritara 4: Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice

1. Energie eficientă și durabilă
2. Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi
3. Diversificarea rețelelor de interconectare în vederea creșterii securității furnizării energiei

Axa Prioritara 5: Asistență tehnică

- i. sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS
Competitivitate
- ii. sprijin pentru comunicare, evaluare și dezvoltare TI.

AXA PRIORITARA 1: Un sistem inovativ și eco-eficient de producție

Obiective:

- Consolidarea și dezvoltarea sectorului productiv
- Crearea unui mediu de afaceri favorabil pentru dezvoltarea întreprinderilor

Domenii majore de intervenție:

- Investiții productive și pregătirea pentru concurența pe piață a întreprinderilor, în special a IMM
- Instrumente pentru accesul IMM-urilor la credit și finanțare
- Dezvoltarea antreprenoriatului

1.1 Investiții productive și pregătirea pentru concurența pe piață a întreprinderilor, în special a IMM

Operațiuni indicative:

- Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile:
- Susținerea investițiilor în instalații, echipamente, mașini, aparatură, etc
- Susținerea investițiilor intangibile vizând achiziționarea de tehnologii brevete, mărci, licențe și know-how;
- Pentru operațiunea a) vor fi folosite două scheme diferite de ajutor de stat, și anume una pentru IMM-uri și una pentru întreprinderi mari.
- Sprijin pentru achiziția de servicii calificate și accesul la certificările standardelor internaționale:
- Susținerea implementării și certificării sistemelor de management al calității
- Susținerea implementării și certificării sistemelor de management de mediu (sau a înregistrării EMAS)
- Susținerea certificării voluntare a produselor și etichetarea eco.
- Susținerea dezvoltării și acreditării laboratoarelor de încercări / analize, etalonare metrologica.

	<ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Sprijin pentru accesul pe noi piețe și internaționalizare <input checked="" type="checkbox"/> Servicii de consultanță furnizată IMM-urilor pentru îmbunătățirea sistemelor de management (servicii logistice pentru internaționalizare și identificarea furnizorilor/clientilor externi, website-uri, acces la rețele de afaceri) <input checked="" type="checkbox"/> Susținerea participării la târguri și expoziții internaționale și sprijinirea misiunilor economice
1.2 Instrumente pentru accesul IMM-urilor la credit și finanțare	<p><i>Operațiuni indicative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Dezvoltarea funcției de co-garantare a Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri; <input checked="" type="checkbox"/> Inițierea și dezvoltarea fondurilor locale de garantare; <input checked="" type="checkbox"/> Instrumente financiare inovative (capital de risc, equity, venture)
1.3 Dezvoltarea antreprenoriatului	<p><i>Operațiuni indicative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Dezvoltarea incubatoarelor de afaceri și a altor infrastructuri de afaceri <input checked="" type="checkbox"/> Se va acorda sprijin instituțional pentru dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor de administrare din incubatoare, centre de afaceri (sprijin instituțional), inclusiv investiții hard și soft (ex. consolidări de clădiri, înnoire și modernizare, achiziționarea de echipamente), schimb de bune practici, susținerea activităților de „mentoring și coaching”, transfer de know-how, seminarii, workshop-uri etc.; <input checked="" type="checkbox"/> Sprijin pentru susținerea firmelor incubate (orientarea pe sectoare avansate economic) <input checked="" type="checkbox"/> Susținerea integrării și dezvoltării capacității competitive a IMM-urilor în cadrul structurilor de afaceri, prin investiții inițiale în întreprinderi noi și asigurarea pregătirii de scurtă durată pentru întreprinderile găzduite în aceste structuri; <input checked="" type="checkbox"/> Consultanță pentru elaborarea proiectelor/planurilor de afaceri, activități de diseminare, informare IMM-urile vor fi sprijinite pentru dezvoltarea produselor/serviciilor și strategiilor de firma,

	<p>consultanță generală pentru cooperare și investiții comune, consultanță investițională și financiară, activități de marketing și promovare, managementul resurselor umane, tehnologii moderne, TI și e-business, drepturi de proprietate intelectuală și inovare, și asistență managerială în dezvoltarea IMM-urilor.</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Sprijin pentru integrarea întreprinderilor în cadrul lanțurilor de furnizori și clusterelor. Va fi încurajat procesul de concentrare, atât pe orizontală cât și pe verticală, care poate conduce la obținerea unor avantaje competitive importante (ex: logistică, promovarea mărcilor la nivel internațional, sprijinirea accesului pe piața muncii etc.) <input checked="" type="checkbox"/> În cadrul domeniului de intervenție vor fi prevăzute resurse pentru o campanie de promovare-conștientizare la nivelul întreprinderilor, privind structurile moderne de infrastructură de afaceri tip cluster, incubator, centru de afaceri etc.
AXA PRIORITARA 2: Cercetare, dezvoltarea tehnologica și inovarea pentru competitivitate	
<input checked="" type="checkbox"/> <i>Obiectiv:</i> Creșterea capacității de C-D și stimularea cooperării dintre instituțiile de CDI și sectorul productiv.	
<p><i>Domenii majore de intervenție:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> CD în parteneriat între universități/institute de cercetare-dezvoltare și întreprinderi (industrie) în vederea obținerii de rezultate aplicabile în economie; <input checked="" type="checkbox"/> Investiții în infrastructura de CDI; <input checked="" type="checkbox"/> Accesul întreprinderilor la activități de CDI. 	
<p>2.1 CD în parteneriat între universități/institute de cercetare-dezvoltare și întreprinderi (industrie) în</p>	<ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> <i>Operațiuni indicative:</i> <input checked="" type="checkbox"/> Proiecte de CD în parteneriate între universități/institute de cercetare și întreprinderi <input checked="" type="checkbox"/> Aceasta operațiune va finanța în special activități de cercetare industrială și precompetitivă care conduc la obținerea rezultatelor de interes economic și care inițiază transformarea rezultatelor

vederea obținerii de rezultate aplicabile în economie	<p>cercetării în produse noi sau cu îmbunătățiri semnificative, tehnologii și servicii noi sau cu cerere de piață.</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Se urmărește întărirea relațiilor între firme și instituțiile de CD prin diverse forme de parteneriate în vederea integrării activității de CD și a transferului tehnologic (rețele, clustere, poli, etc.). <input checked="" type="checkbox"/> Proiectele vor asigura transferul de cunoștințe de la instituțiile de CD la personalul întreprinderilor ce aplică rezultatele cercetării. Întreprinderile implicate în aceste proiecte pot solicita sprijin pentru training prin POS Dezvoltarea Resurselor Umane, care finanțează atât programe de educație pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale și manageriale cât și servicii de consultanță și asistență pentru dezvoltarea de noi afaceri. <input checked="" type="checkbox"/> Proiecte complexe de cercetare care vor atrage participarea specialiștilor internaționali de înalt nivel <input checked="" type="checkbox"/> Operațiunea urmărește același scop general ca și cea anterioară și anume generarea rezultatelor de interes economic și transformarea rezultatelor cercetării în produse, tehnologii și servicii noi sau cu îmbunătățiri semnificative. <input checked="" type="checkbox"/> Proiectele vor fi realizate în colaborare de institutele gazdă și specialiștii internaționali de înalt nivel. Instituțiile gazdă trebuie să îndeplinească câteva criterii de selecție cum ar fi cea de a desfășura activități de înaltă tehnologie și de a putea asigura condițiile necesare pentru desfășurarea activităților de CD.
2.2 Investiții în infrastructura de CDI	<ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Operațiuni indicative: <input checked="" type="checkbox"/> Dezvoltarea infrastructurii CD existente și crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre de excelență) <input checked="" type="checkbox"/> Prin această operațiune se asigură sprijin pentru dezvoltarea infrastructurii de CD a universităților și institutelor CD finanțate public pentru dotarea/modernizarea laboratoarelor existente, pentru

	<p>acreditarea laboratoarelor de măsurări, încercări etc, pentru crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre/institute CD).</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Dezvoltarea de poli de excelență <input checked="" type="checkbox"/> Aceasta operațiune va sprijini investiții pentru crearea și dezvoltarea legăturilor între universități și institute CD publice și IMM-uri high-tech pentru dezvoltarea tehnologica a domeniilor cu potențial economic. Operațiunea este orientată spre dezvoltarea polilor de excelență care să grupeze laolaltă institute de cercetare, centre de educație etc, care printr-un parteneriat activ să desfășoare activități cu același obiectiv de piață și să se conducă de o strategie comună de dezvoltare și afaceri. <input checked="" type="checkbox"/> Dezvoltarea unor rețele de centre CD, coordonate la nivel național și racordate la rețele europene și internaționale de profil (GRID, GEANT) <input checked="" type="checkbox"/> Sunt sprijinite proiecte de conectare a centrelor CD la rețele internaționale tip GRID sau GEANT, prin achiziții de hard și software de aplicații specifice.
2.3 Accesul întreprinderilor la activități de CDI	<ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> <i>Operațiuni indicative:</i> <input checked="" type="checkbox"/> Sprijin pentru noi micro-întreprinderi și spin-off-urilor de înalta tehnologie <input checked="" type="checkbox"/> Sprijinirea activităților de inovare a micro-întreprinderilor high-tech și a spin-off-urilor high-tech (bazate pe rezultatele CD ale unei universități sau institut CD) pentru a se asigura transferul de cunoștințe și tehnologie și pentru a asista întreprinderile respective în comercializarea produselor și serviciilor rezultate din cercetare. <input checked="" type="checkbox"/> Întreprinderile pot solicita sprijin pentru training prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, care finanțează atât programe de educație pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale și manageriale cât și servicii de consultanță și asistență pentru dezvoltarea de noi afaceri.

- ☑ Tinerii cercetători de până la 35 ani pot aplica pentru pregătire în cadrul aceluiași Program Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, în cadrul domeniului de intervenție "Capital uman competitiv în educație și cercetare", parte a axei prioritare „Educația în sprijinul locurilor de muncă și dezvoltare unei economii bazate pe cunoaștere”.
- ☑ Dezvoltarea infrastructurii de CD a întreprinderilor și crearea de noi locuri de muncă în CD
- ☑ Se asigură sprijin pentru dezvoltarea capacității de cercetare a întreprinderilor în scopul creșterii nivelului lor de inovare, a competitivității de piață și pentru creșterea numărului de locuri de muncă pentru CD. Se vor finanța achizițiile de instrumente, echipamente, calculatoare, software necesare activității CD.
- ☑ Promovarea inovării în cadrul firmelor
- ☑ Susținerea activităților de inovare și CD pentru introducerea în producție de produse, tehnologii sau servicii noi sau perfectionate. Se vor finanța achizițiile de servicii de CD și drepturilor de apărare ale acestora și se va stimula activitatea de cercetare în întreprinderi și transformarea rezultatelor acestora în tehnologii, produse, servicii.
- ☑ Întreprinderile implicate în aceste proiecte pot solicita sprijin pentru training prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane în cazul creării de noi locuri de muncă. În cadrul axei prioritare "Creșterea adaptabilității forței de muncă și a întreprinderilor", se finanțează atât programe de educație pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale și manageriale cât și servicii de consultanță și asistență pentru inițierea de noi afaceri.

AXA PRIORITARA 3: Tehnologia informației și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public

- ☑ *Obiectiv:* Sprijinirea competitivității economice și promovarea interacțiunilor dintre sectorul public și întreprinderi/cetățeni prin valorificarea potențialului TIC și a aplicațiilor sale

<i>Domenii majore de intervenție:</i>	
<input checked="" type="checkbox"/> Susținerea utilizării tehnologiei informației <input checked="" type="checkbox"/> Dezvoltarea și eficientizarea serviciilor publice electronice moderne de e-Guvernare, e-Educație și e-Sanatate <input checked="" type="checkbox"/> Dezvoltarea e-economiei	
3.1 Susținerea utilizării tehnologiei informației	<i>Operațiuni indicative:</i> <input checked="" type="checkbox"/> Susținerea accesului IMM la Internet și la serviciile conexe. <input checked="" type="checkbox"/> Suport pentru furnizorii de rețele de comunicații electronice pentru construirea rețelelor broadband în zonele de eșec al pieței -suport pentru autoritățile publice pentru construirea de rețele broadband în zonele de eșec al pieței. <input checked="" type="checkbox"/> Suport acordat autorităților locale pentru construirea de telecentre (info-chioșcuri) în zonele de eșec al pieței, prin care să fie posibil accesul public la internet prin conexiuni broadband.
3.2 Dezvoltarea și eficientizarea serviciilor publice electronice moderne de e-Guvernare, e-Educație și e-Sanatate	<i>Operațiuni indicative:</i> <input checked="" type="checkbox"/> Conectarea unităților școlare (primare, gimnaziale, liceale) la internet prin conexiuni broadband. <input checked="" type="checkbox"/> Construirea de portaluri de e-learning <input checked="" type="checkbox"/> Crearea unui portal de informare a cetățenilor asupra locurilor de muncă disponibile <input checked="" type="checkbox"/> Înființarea unui sistem de servicii medicale electronice <input checked="" type="checkbox"/> Construirea de portaluri de e-sanatate <input checked="" type="checkbox"/> Conectare a administrației publice la Internet <input checked="" type="checkbox"/> Suport acordat administrației locale pentru realizarea unor sisteme informatice integrate <input checked="" type="checkbox"/> Suport pentru realizarea unor sisteme informatice de creștere a interoperabilității bazat pe sistemele GIS
3.3 Dezvoltarea e-economiei	<i>Operațiuni indicative :</i> <input checked="" type="checkbox"/> Dezvoltarea inovării în afaceri, producție și modele organizaționale; prin aceste proiecte se are în

	<p>vedere introducerea și dezvoltarea sistemelor integrate de management al afacerii (ERP, CRM), introducerea sistemelor informatice de management</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Suport pentru aplicații electronice destinate derulării afacerilor <input checked="" type="checkbox"/> Suport pentru introducerea sistemelor electronice de licitație <input checked="" type="checkbox"/> Suport pentru realizarea de tranzacții electronice securizate
AXA PRIORITARA 4: Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic	
<p><i>Obiectiv:</i> Reducerea intensității energetice primare pentru atingerea țintei naționale (reducere cu 40% fata de 2015) și reducerea gradului de poluare a sectorului energetic</p>	
<p><i>Domenii majore de intervenție:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Îmbunătățirea eficienței energetice <input checked="" type="checkbox"/> Valorificarea resurselor regenerabile de energie <input checked="" type="checkbox"/> Reducerea impactului negativ asupra mediului al funcționării sistemului energetic 	
<p>4.1 Îmbunătățirea eficienței energetice</p>	<p><i>Operațiuni indicative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Sprijinirea investițiilor pentru construirea de noi capacități de producere a energiei electrice și termice, în rețehnologizarea, modernizarea și reabilitarea celor existente în scopul creșterii eficienței energetice (centrale/grupuri de producere a energiei electrice și termice, centrale/grupuri de cogenerare, turboagregate), <input checked="" type="checkbox"/> Sprijinirea investițiilor în extinderea și modernizarea rețelelor de distribuție a energiei electrice, în scopul reducerii pierderilor în rețea și realizarea în condiții de siguranță și continuitate a serviciului de distribuție, <input checked="" type="checkbox"/> Realizarea de investiții pentru interconectarea rețelelor de transport al energiei electrice, al petrolului și gazelor naturale, cu rețelele europene

4.2 Valorificarea resurselor regenerabile de energie	<p><i>Operațiuni indicative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> realizarea de investiții în noi capacități de producere a energiei electrice și termice prin valorificarea resurselor energetice eoliene, hidroenergetice, solare, a biomasei și a resurselor geotermale.
4.3 Reducerea impactului negativ asupra mediului al funcționării sistemului energetic	<p><i>Operațiuni indicative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> realizarea de investiții în instalații de desulfurare, arzătoare cu NOX redus și filtre pentru Instalațiile Mari de Ardere
AXA PRIORITARA 5: Asistență tehnică	
<p><i>Obiectiv:</i> sprijin pentru procesul de coordonare și implementare și pentru optimizarea finanțării comunitare și a cofinanțării, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> asigurarea calității și coerenței operațiunilor pentru implementarea programului <input checked="" type="checkbox"/> realizarea compatibilității dintre proiectele realizate și acquis-ul și politicile UE <input checked="" type="checkbox"/> organizarea unui sistem de informare și promovare a obiectivelor și acțiunilor programului. 	
<p><i>Domenii majore de intervenție:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS Competitivitate <input checked="" type="checkbox"/> sprijin pentru comunicare, evaluare și dezvoltare TI. 	
6.1 Sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS Competitivitate	<p><i>Operațiuni indicative:</i></p> <p>Selecția și verificarea proiectelor, cu accent special pe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> expertiza, studii, evaluări și informații pentru realizarea scopurilor POS Competitivitate, pentru sprijinirea procesului de selecție și verificare a proiectelor; <input checked="" type="checkbox"/> acordarea de asistență tehnică promotorilor de proiecte, în ceea ce privește proiectarea și evaluarea proiectelor și grupurilor de proiecte, din punct de vedere al eligibilității (reguli și

indicatori de selecție), și compatibilității cu acquis-ul comunitar și politicile UE;

- acordarea de asistență în domeniul consultanței și școlarizării specializate, exclusiv pentru proiectele din cadrul POS Competitivitate, în același timp cu înființarea unei structuri de tip consorțiu (sau altă formă de parteneriat) responsabilă cu implementarea și finanțarea proiectelor la nivel regional și local;
- acordarea de servicii Comitetelor de Coordonare, ca organisme ce sprijină Autoritatea de Management în selecția și verificarea proiectelor;
- organizarea de cursuri de pregătire pentru selectarea proiectelor (inclusiv de pregătire suplimentară), destinate personalului Autorității de Management, Organismelor Intermediare și Agențiilor de Implementare, sau altor instituții implicate în implementarea POS Competitivitate sau personalului Comitetului de Coordonare.

Procesul de management, destinat în special să acorde:

- asistență specializată, Autorității de Management, privind metodele de verificare/selecție a proiectelor;
- consultanța, Autorității de Management, Organismelor Intermediare și Agențiilor de Implementare, privind îmbunătățirea managementului programului operațional și corectitudinii operațiunilor;
- schimb de experiență pentru personalul implicat în managementul POS;
- pregătire suplimentară pentru personalul angajat în managementul și implementarea POS Competitivitate (funcționari publici și alți angajați pentru managementul și implementarea POS Competitivitate);
- costuri de salarizare, inclusiv contribuțiile la asigurări sociale pentru:
- funcționari publici din cadrul Autorității de Management, Organismelor Intermediare și Agenții de Implementare ai POS Competitivitate, pentru implementarea activităților legate de pregătirea,

	<p>selecția, verificarea, auditul și monitorizarea măsurilor;</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> alți angajați implicați în îndeplinirea activităților menționate mai sus. <p>Procesul de monitorizare, orientat pe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> servicii tehnice acordate Comitetului de Coordonare al POS Competitivitate și subcomitetelor acestuia (inclusiv costuri administrative, organizarea de întâlniri de persoane sau instituții angajate în implementarea unui anumit proiect și alte costuri legate de activitățile Comitetului), <input checked="" type="checkbox"/> servicii specializate acordate Comitetului de Monitorizare, <input checked="" type="checkbox"/> pregătire de specialitate și pregătire suplimentară referitoare la activitățile de monitorizare, acordate Comitetului de Monitorizare, <input checked="" type="checkbox"/> expertiza privind îmbunătățirea sistemului de monitorizare, <input checked="" type="checkbox"/> pregătirea și transmiterea către Comisia Europeană, a rapoartelor de implementare, de către Autoritatea de Management, după aprobarea Comitetului de Monitorizare <input checked="" type="checkbox"/> culegerea informațiilor din alte surse decât statisticile naționale (expertiza asupra metodologiei de monitorizare reală și eficiența a elementelor POS Competitivitate). <p>Procesul de control, urmărind în principal:</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> realizarea unui audit extern (organizațional și financiar), de către auditori independenți, autorizați de unitatea de control financiar a Autorității de Management pentru POS Competitivitate, <input checked="" type="checkbox"/> realizarea de verificări în teren.
<p>6.2 Sprijin pentru comunicare, evaluare și dezvoltare TI.</p>	<p><i>Operațiuni indicative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Comunicare <ul style="list-style-type: none"> ○ elaborarea și distribuția de informații, materiale promoționale și educaționale (publicarea și distribuția atât de texte oficiale ale POS Competitivitate, împreună cu un manual conținând proceduri de utilizare a pachetului de asistență a POS, cât și de informări asupra

scopului intervențiilor și efectelor ajutorului);

- stabilirea unui sistem de informare continuă asupra stadiului implementării POS Competitivitate, a modificărilor și a realocărilor efectuate;
- organizarea de conferințe, programe de pregătire și seminarii (programe de pregătire și seminarii pentru Organismele Intermediare și Agențiile de Implementare pentru POS Competitivitate; programe de pregătire și seminarii pentru utilizatorii direcți; conferințe de presă, conferințe locale și întâlniri de informare pentru reprezentanții asociațiilor de afaceri, grupuri și organizații; seminarii media pentru angajații Autorității de Management pentru POS Competitivitate, care vor îndeplini sarcinile de promovare și comunicații externe; aceste seminarii se adresează contactelor profesionale cu reprezentanții media);
- înființarea unui sistem de schimb de informații (prin intermediul media, broșurilor, mapelor, CD, Internet, etc) între potențialii beneficiari ca instituții economice, comerciale, profesionale, informații privind conținutul asistenței și accesibilitatea fondurilor structurale pentru implementarea unor proiecte specifice.

Evaluare

- acoperirea costurilor administrative eligibile pentru activitățile Unității de Evaluare (exclusiv costurile salariale),
- acoperirea costurilor evaluărilor realizate de evaluatori externi,
- acoperirea costurilor de traducere pentru procesul de evaluare al POS Competitivitate,
- suportarea costurilor asistenței acordate de experți, cum ar fi: indemnizația experților,
- întocmirea de expertize, analize, studii și propuneri de dezvoltare și îmbunătățire a metodelor și standardelor.

TI

	<ul style="list-style-type: none">○ achiziționarea calculatoarelor și a altor echipamente de birou pentru management, monitorizare, control și evaluare;○ achiziționarea calculatoarelor și a altor echipamente necesare, cum ar fi copiatoare, faxuri, echipament audiovizual de conferințe (inclusiv proiectoare, echipament de prezentare, etc);○ achiziționarea de software pentru management, monitorizare, control și evaluare.
--	---

Planificarea financiară

Contributia FEDR la POS CCE este de 2.240 mil. Euro, reprezentând aproximativ 63,57% din bugetul total.

-Mil.

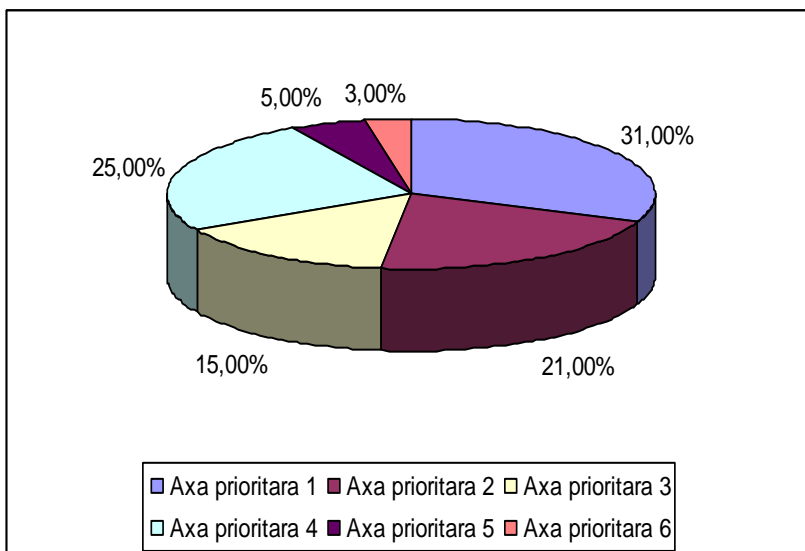
Perioada/Fond	Euro-							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007-2013
FEDR	80	180	380	470	470	370	290	2240
FSE	0	0	0	0	0	0	0	0
FC	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	80	180	380	470	470	370	290	2240

Tabel financiar indicativ al POS CCE 2007 – 2013 pe axe prioritare

1	Contributie UE (mil. Euro)	Contributie nationala (mil. Euro)			Total PO 6=2+5	Rata cofinantare UE (%) 7=2/6x100	
		Publica 3	Privata 4	Total 5=3+4			
<u>Axa Prioritara 1</u> FEDR	694,40	30,64	280,43	311,07	1.005,47	69,06	
<u>Axa Prioritara 2</u> FEDR	470,40	24,76	241,57	266,33	736,73	63,85	
<u>Axa Prioritara 3</u> FEDR	336,00	28,25	86,63	114,88	450,88	74,52	
<u>Axa Prioritara 4</u> FEDR	560,00	0,00	560,00	560,00	1.120,00	50,00	
<u>Axa Prioritara 5</u> FEDR	112,00	19,76	0,00	19,76	131,76	85,00	
<u>Axa Prioritara 6</u> FEDR	67,20	11,86	0,00	11,86	79,06	85,00	
TOTAL	2.240,00	115,26	1.168,63	1.283,90	3.523,90	63,57	

Pe baza abordarii metodologice prezentata in Anexele 7 – 9, a fost stabilita alocarea finaciara (FEDR) pe axe prioritare, inclusiv asistenta tehnica, astfel:

Axa prioritara 1: 31%; Axa prioritara 2: 21%; Axa prioritara 3: 15%; Axa prioritara 4: 25%;
Axa prioritara 5: 5%; Axa prioritara 6: 3%



Dupa cum rezulta din analiza, alocarea bugetara ramane la acelasi nivel pentru primele cinci Axe prioritare; fondurile ce urmeaza a fi alocate pentru Axa prioritara 6 (Asistenta tehnica) au fost stabilite la 3% prin redistribuire de la celelalte axe, in mod proportional.

Axa prioritara 1

Axa prioritara 1 beneficiaza de cea mai substantiala alocare bugetara, adica 31% din totalul bugetului FEDR alocat pentru Programul Operational Sectorial “ Cresterea Competitivitatii Economice”. O asemenea cota este justificata de doua argumente principale:

- Domeniile majore de interventie vizate (si, in mod inerent, indicatorii selectati pentru calcularea initiala a decalajelor) se incadreaza in actiunile referitoare la factori (finantare, resurse umane) si la conditiile pentru investitii (imbunatire tehnologica, certificari). Astfel, acestea sunt cele mai potrivite pentru stadiul de dezvoltare competitiva a Romaniei si trebuie considerate prioritare in cresterea competitivitatii.
- Concomitent, domeniile majore de interventie din cadrul primei axe prioritare sunt convergente cu politicile europene existente. Astfel, preocuparea UE pentru un cadru unitar de actiune si o viziune comuna este ilustrata prin participarea procentuala a fiecarei axe prioritare. Principalele domenii de interventie, cum ar fi sprijinirea dezvoltarii IMM-urilor, imbunatatirea accesului la finantare sau incurajarea serviciilor suport pentru afaceri sunt prioritati stabilite de actuala agenda a Uniunii Europene.

Axa prioritara 2

Cu o alocare bugetara de 21%, a doua axa prioritara urmareste:

- Stabilirea nivelului pentru un salt calitativ din punct de vedere al dezvoltarii competitive a Romaniei catre o competitivitate bazata pe inovare (cercetare si dezvoltare, patente)

- ☑ Armonizarea agendei de competitivitate a Romaniei cu cea a UE (Strategia Lisabona) in vederea realizarii unui nivel inalt de compatibilitate si convergenta (cheltuielile publice pentru Cercetare si Dezvoltare cu implicarea intreprinderilor in cooperarea pentru inovare)

Axa prioritara 3

Alocarea de 15% din FEDR este justificata de faptul ca obiectivul global de crestere a productivitatii, factor decisiv pentru dezvoltarea pietei poate fi sustinut de:

impactul pozitiv al TIC pentru competitivitate in concordanta cu obiectivele specifice stabilite de Agenda Lisabona si Strategia i2010, este esentiala sublinierea importantei cruciale a accesibilitatii si dezvoltarii infrastructurii broadband ca prioritate principala pentru dezvoltarea societatii informatinale in Romania.

Axa prioritara 4

Decalajele initiale, de intensitate medie, intre Romania si tarile UE au fost ajustate in conformitate cu specificitatea domeniului:

In principiu, interventiile din sectorul energetic sunt susceptibile de a schimba mediul competitiv in rau; capitalul privat ar trebui sa aiba dreptul de a modifica esecurile platei intrun cadru de reglementare deja stabilit.

Domeniile majore de interventie propuse sunt implementate in paralel cu liberalizarea sectorului energetic romanesc, ca o consecinta directa a procesului de integrare europeana.

Operatiunile din cadrul Axei prioritare 1 vor avea un impact pozitiv si pentru aceasta axa prioritara, mai ales pentru cresterea eficientei energetice.

Conformitatea cu directivele europene in domeniul mediului, unul din cei mai importanti factori specifici, implica eforturi semnificative pentru Romania din punct de vedere investitional pentru reducerea emisiilor de gaze din instalatiile mari de ardere.

Axa prioritara 5

Alocarea bugetara mica pentru turism este justificata de faptul ca operatiunile vizate acopera numai activitatile de promovare la nivel national. Acest sector inasa, va beneficia de sprijin si prin interventii din cadrul Programului Operational Regional si a Planului National Strategic pentru Dezvoltare Rurala.

Implementarea

Structurile sistemului de implementare

Autoritatea de Management (AM) pentru Programul Operational Sectorial "Cresterea Competitivitatii Economice" (HG nr. 497/2004, HG 738/2004) functioneaza in cadrul Ministerului Economiei si Finantelor si are responsabilitatea managementului, administrarii si implementarii POS CCE, conform principiului unui management financiar sanatos, asa cum este stipulat in Articolul 60 al Regulamentului Comisiei (EC) nr. 1083/2006 din 11 iulie 2006.

Comitetul de monitorizare este o structura la nivel national, bazata pe principiul parteneriatului si fara statut legal. Comitetul de monitorizare are un rol strategic si decizional in vederea asigurarii eficientei si calitatii in implementarea POS CCE.

Membrii Comitetului de Monitorizare POS CCE sunt reprezentanti ai Autoritatii de Management POS CCE, reprezentanti ai Ministerului Economiei si Finantelor, ai Autoritatii de Certificare, Autoritatii de Audit, Organismului de Plati, Organismelor Intermediare, ai altor Autoritati de Management, ai Agentiei Nationale pentru Oportunitati Egale, Consiliului Concurentei, parteneri sociali, ONG-uri relevante, precum si reprezentanti ai organizatiilor nationale interesate in participarea activa la implementarea POS CCE. Reprezentantii Comisiei Europene si ai Bancii Europene de Investitii pot participa, cand este cazul, cu rol consultativ in cadrul Comitetului de Monitorizare. Componenta Comitetului de Monitorizare al POS CCE va respecta principiul participarii egale a barbatilor si a femeilor.

Organismul Intermediar este responsabil in principal cu colectarea si transmiterea datelor privind implementarea POS-CCE in numele Autoritatii de Management. Este de asemenea responsabil cu verificarea corectitudinii cererilor de plata. Reprezentantii sai participa atat la lucrarile Comitetului de Monitorizare, cat si la grupurile de lucru pentru selectarea proiectelor privind domeniile majore de interventie din aria sa de responsabilitate. Responsabilitatile Organismelor Intermediare sunt stabilite in acordurile de delegare dintre Autoritatea de Management si Organismul Intermediar in cauza.

Pentru implementarea eficientă a programului, au fost desemnate ca Organisme Intermediare pentru POS CCE urmatoarele institutii:

Organism Intermediar	Axa prioritara
Ministerul pentru Intreprinderile Mici si Mijlocii, Comert, Turism si Profesii liberale (fost Agentia Nationala pentru IMM-uri si Cooperatie)	Axa Prioritara 1: Un sistem inovativ de productie (exceptie face schema pentru intreprinderi mari din domeniul major de interventie <u>Investitii productive</u>)
Ministerul Educatiei si Cercetarii (Autoritatea Nationala pentru Cercetare Stiintifica)	Axa Prioritara 2: Cercetare si Dezvoltare pentru competitivitate
Ministerul Comunicatiilor si Tehnologiei Informatiei	Axa Prioritara 3: TIC pentru sectoarele privat si public
Ministerul Economiei si Finantelor – Directia Generala Politica Energetica	Axa Prioritara 4: Imbunatatirea eficientei energetice si dezvoltarea durabila a sectorului energetic

Autoritatea de Certificare este infiintata in cadrul Ministerului Economiei si Finantelor si are ca principala functie certificarea cheltuielilor si a cererilor de rambursare primite de la toate programele operationale, inainte ca acestea sa fie transmise la Comisia Europeana, conform art. 61 din Regulamentul 1083/2006.

Autoritatea de audit pentru toate programele operationale a fost desemnata ca structura asociata Curtii de Conturi. Din punct de vedere operational, Autoritatea de audit este independenta atat fata de toate Autoritatile de Management cat si de Autoritatea de certificare.

Principii privind depunerea, selectia si evaluarea proiectelor

Principiile de baza privind depunerea, selectia si evaluarea proiectelor sunt parteneriatul si transparenta. Activitatile numeroase, implicate de depunerea, selectia si evaluarea proiectelor, au la baza proceduri clare si precise care urmaresc ca procesul in ansamblul sau, sa fie simplu, sa evite duplicarea sarcinilor, sa fie flexibil si sa aiba o durata minima.

In ceea ce priveste definirea eligibilitatii proiectelor, definirea beneficiarilor si a cheltuielilor eligibile, prevederile Regulamentelor fondurilor structurale, ale ajutorului de stat si ale achizitiilor publice se vor aplica alaturi de alte dispozitii ale Comisie Europene si dispozitii nationale aplicabile in cazuri specifice.

In majoritatea operatiunilor finantate in POS CCE, avand in vedere ca beneficiarii sunt in special intreprinderi, se vor aplica regulile ajutorului de stat. Autoritatea responsabila cu managementul schemei de ajutor de stat (AM/OI) confirma in scris ca proiectul, in principiu, indeplineste conditiile de eligibilitate stabilite pentru schema.

Aceasta confirmare va fi in continuare subiectul unor verificari detaliate.

In cuprinsul DCI au fost mentionate 3 proceduri prin care AM/OI solicita propuneri de proiecte - cerere deschisa de proiecte cu depunere continua:

- cerere deschisa de proiecte cu termen limita
- cerere de proiecte pe baza de lista de proiecte eligibile

In cererile de proiecte pentru fiecare operatiune, dar si in ghidurile beneficiarilor, acestea vor fi detaliate, fiecare cu specificitatile lor.

In general, procedura se constituie astfel:

Cereri de propuneri de proiecte

OI (sau AM pentru operatiunile pe care le implementeaza direct) publica ghidul beneficiarilor inainte de lansarea cererii de propuneri. Operatiunea este implementata prin cereri deschise de propuneri, publicate de OI (sau de AM pentru operatiunea 1.1.a.1. din Axa Prioritara 1) conform reglementarilor nationale in domeniu, cu o anumita periodicitate, specifica fiecarei operatiuni. La cererea de propuneri se va anexa lista completa a documentelor necesare si formularele pentru depunerea proiectelor.

Solicitarile vor fi depuse conform formatului obligatoriu si vor contine toate documentele cerute, asa cum s-a stabilit in cererea de propuneri si in ghidul pentru beneficiari. Completari la solicitari vor fi posibile numai la cerere si nu pot modifica substantial solicitarea initiala, ci pot doar sa dea informatii suplimentare si sa corecteze erori minore.

Ghiduri sau note (de exemplu, in cazul achizitiilor publice de servicii) pentru beneficiari vor fi elaborate si anexate la cererea de propuneri/licitatie cu scopul de a ajuta beneficiarii in procesul de solicitare.

Conformitatea administrativa

Consta in verificarea:

- Corectitudinii (si) completarii cererii de finantare
- Prezenta tuturor documentelor solicitate in cererea de propuneri de proiecte
- Formatului corespunzator al documentelor solicitate;

- Respectarii termenului de depunere, conform cererii de propuneri
- Cererile care nu sunt conforme se resping si solicitantul este informat despre aceasta si despre motivele respingerii
- Cererile care sunt conforme sunt acceptate mai departe pentru verificarea eligibilitatii, iar solicitantul este informat despre aceasta.

Eligibilitatea

- OI/AM verifica eligibilitatea, pe baza criteriilor specifice de eligibilitate pentru fiecare operatiune. Se verifica eligibilitatea solicitantului, eligibilitatea activitatilor, eligibilitatea proiectului si eligibilitatea cheltuielilor, dupa cum au fost solicitate in Ghidul beneficiarului;
- OI/AM poate solicita clarificari suplimentare;
- Cererile care nu sunt conforme se resping si solicitantul este informat despre aceasta si despre motivele respingerii;
- Cererile care sunt conforme sunt acceptate mai departe pentru evaluare tehnica, financiara si economica, cu informarea solicitantului.

Evaluarea tehnica, financiara si economica

Un comitet de selectie pentru evaluarea proiectelor, alcatuit din experti interni si/sau externi si condus de OI/AM va efectua evaluarea economica si tehnica privind sustenabilitatea si viabilitatea proiectului precum si evaluarea financiara a proiectului.

Evaluarea va fi realizata prin analizarea si aprecierea documentelor variate cerute si va include:

- evaluarea integrala a contributiei proiectului la obiectivele operatiunii;
- evaluarea fezabilitatii, viabilitatii tehnice si economice si sustenabilitatii proiectului
- evaluarea proiectului si a capacitatii solicitantului de a implementa proiectul
- concordanta costurilor fata de tipologie si valoare
- concordanta informatiilor si a datelor in ceea ce priveste criteriile de selectie
- Evaluarea/selectia proiectelor se face pe baza unei grile de evaluare si se vor acorda punctaje pentru criteriile specificate in grile si comunicate in Ghidurile beneficiarilor.

Condițiile clare de acceptare a proiectelor pentru finanțare sunt de asemenea comunicate în Ghiduri și sunt în concordanță cu tipul de cerere de propuneri de proiecte și cu tipurile de beneficiari, menționate pentru POS CCE.

Contractarea

În intervalul de timp și în condițiile comunicate în Ghidul beneficiarilor se vor semna acorduri de finanțare cu beneficiarii.

Execuția proiectelor și plăți

- Beneficiarii vor realiza proiectele în perioada de timp stabilită în cererea de propuneri.
- Cererile de rambursare pot fi prezentate atunci când stadiul de realizare a proiectului corespunde celui stabilit în cererea de propuneri (în două sau trei tranșe).
- Cereri de rambursare și documentele doveditoare trebuie să fie transmise OI/AM care va colecta documentele necesare efectuării plății.
- Se va face o verificare a cheltuielilor de către AM.
- Plățile vor fi făcute de organismul responsabil cu efectuarea plăților din Ministerul Economiei și Finanțelor.
- Beneficiarul este supus monitorizării și controlului stabilit pentru implementarea operațiunii.
- Plata finală va fi făcută numai după efectuarea tuturor verificărilor și controalelor definite în acordul de finanțare.

b) POS Dezvoltarea Resurselor Umane

Fondul Social European a fost primul instrument creat (1957) și totodată primul care și-a propus să ofere sprijin pentru realizarea politicii sociale și de ocupare a forței de muncă.

Scopurile Fondului Social European

- de a anticipa mai bine și de a gestiona schimbările
- de a stimula creșterea economică,
- de a stimula posibilitățile de ocupare a forței de muncă, atât pentru femei, cât și pentru bărbați
- de a stimula calitatea și productivitatea muncii

În cadrul obiectivului „Convergență”, sprijinul Fondului Social European se concentrează pe:

- dezvoltarea capitalului uman și îmbunătățirea accesului la piața muncii
- promovarea incluziunii sociale
- promovarea capacității de adaptare a lucrătorilor și întreprinderilor
- intensificarea integrării sociale a grupurilor vulnerabile
- combaterea discriminărilor
- încurajarea persoanelor inactive din punct de vedere economic să se integreze pe piața muncii
- promovarea parteneriatelor pentru reformă.

Totodată, Fondul Social European contribuie la promovarea dezvoltării durabile precum și a egalității de șanse între femei și bărbați. Integrarea dimensiunii de egalitate între femei și bărbați trebuie să fie la egalitate cu acțiunile specifice care au ca scop creșterea participării durabile și creșterea numărului de femei în ocuparea forței de muncă.

Promovarea activităților transnationale și interregionale inovatoare este o dimensiune fundamentală care se regăsește de asemenea în domeniul de aplicare al Fondului Social European.

Obiectiv General

Obiectivul general al POS DRU este dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia, prin corelarea educației și a învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii prin oferirea de oportunități de finanțare a unor proiecte care să faciliteze asigurarea de șanse sporite de angajare pentru aproximativ 1.650.000 de persoane pe o piață a muncii modernă, flexibilă și inclusivă.

Obiective Specifice

Obiectivele specifice identificate pot fi rezumate astfel:

- Promovarea educației și formării inițiale și continue de calitate, inclusiv a învățământului superior și cercetării;
- Promovarea culturii antreprenoriale și creșterea calității și productivității muncii;
- Facilitarea accesului tinerilor pe piața muncii;
- Dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile, inclusive;
- Promovarea (re)inserției pe piața muncii a persoanelor inactive, inclusiv în zonele rurale;

- Îmbunătățirea Serviciului Public de Ocupare;
- Facilitarea accesului la educație și pe piața muncii a grupurilor vulnerabile.

Axe Prioritare și domenii majore de intervenție

1. Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

- 1.1 Acces la educație și formare profesională inițială de calitate
- 1.2 Calitate în învățământul superior
- 1.3 Dezvoltarea resurselor umane din educație și formare profesională
- 1.4 Calitate în formarea profesională continuă
- 1.5 Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării.

2. Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii

- 2.1 Tranziția de la școală la viața activă
- 2.2 Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii
- 2.3 Acces și participare la formare profesională continuă.

3. Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor

- 3.1 Promovarea culturii antreprenoriale
- 3.2 Formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității
- 3.3 Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor pentru partenerii sociali și societatea civilă.

4. Modernizarea Serviciului Public de Ocupare

- 4.1 Întărirea capacității Serviciului Public de Ocupare pentru furnizarea serviciilor de ocupare
- 4.2 Formarea personalului propriu al Serviciului Public de Ocupare.

5. Promovarea măsurilor active de ocupare

- 5.1 Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare
- 5.2 Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă.

6. Promovarea incluziunii sociale

6.1 Dezvoltarea economiei sociale

6.2 Îmbunătățirea accesului și a participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii

6.3 Promovarea egalității de șanse pe piața muncii

6.4 Inițiative transnaționale pe o piață inclusivă a muncii.

7. Asistență tehnică

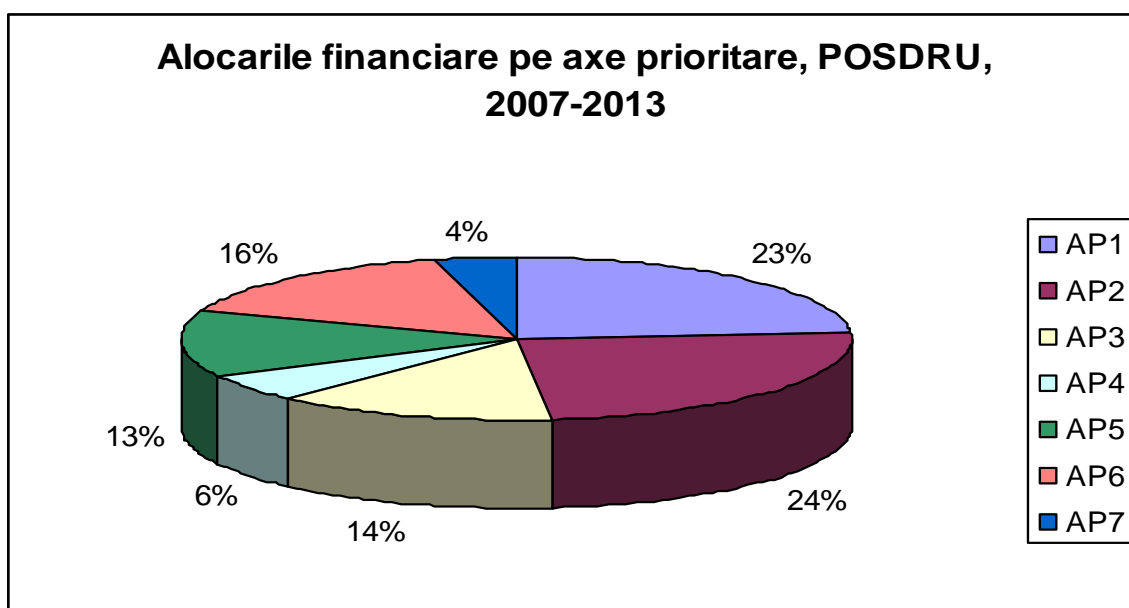
7.1 Sprijin pentru implementarea, managementul general și evaluarea POS DRU

7.2 Sprijin pentru promovare și comunicare POS DRU.

Alocări financiare

Prioritățile avute în vedere pentru dezvoltarea resurselor umane, conform alocărilor financiare, sunt:

- Promovarea învățării pe parcursul întregii vieți și adaptabilitatea forței de muncă și a întreprinderilor (AP 2 și 3): 38%;
- Promovarea măsurilor active de ocupare pentru populația inactivă, în special pentru persoanele ocupate în agricultura de subsistență, șomeri tineri și șomeri de lungă durată, ca și inserția pe piața forței de muncă și incluziunea socială a grupurilor vulnerabile (AP 4,5 și 6): 35%;
- Modernizarea sistemelor de formare profesională și educație inițială și continuă, inclusiv susținerea educației și cercetării (AP1): 23%.



Lista cheltuielilor eligibile aferente axelor prioritare 1 - 6

1. Cheltuieli cu personalul

1.1. Salarii și asimilate acestora

- a) salarii;
- b) prime, stimulente, bonusuri.

1.2. Onorarii

1.3. Contribuții sociale aferente cheltuielilor salariale și cheltuielilor asimilate acestora (contribuții angajați și angajatori)

- a) contribuții de asigurări sociale de stat;
- b) contribuții de asigurări de șomaj;
- c) contribuții de asigurări sociale de sănătate;
- d) contribuții de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale;
- e) alte contribuții.

2. Cheltuieli cu cazarea, transportul și diurna

2.1. Transport de persoane (personal propriu, alte persoane)

2.2. Transport de materiale și echipamente

2.3. Cazare

2.4. Diurnă

3. Cheltuieli aferente managementului de proiect

3.1. Multiplicare

3.2. Traducere și interpretare

3.3. Servicii de sonorizare

3.4. Prelucrare date

3.5. Conectare la rețele informatice

3.6. Întreținere, actualizare și dezvoltare aplicații informatice

3.7. Cheltuieli aferente procedurilor de achiziție publică

3.8. Achiziționare de publicații, cărți, reviste de specialitate relevante pentru operațiune, în format tipărit și/sau electronic

3.9. Abonamente la publicații de specialitate

3.10. Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare

3.11. Materiale consumabile:

- a) cheltuieli cu materialele auxiliare;
- b) cheltuieli privind combustibilul;
- c) cheltuieli privind materialele pentru ambalat;
- d) cheltuieli privind piesele de schimb;
- e) cheltuieli privind hrana;
- f) cheltuieli privind alte materiale consumabile.

3.12. Materiale de natura obiectelor de inventar:

- a) birotică;
- b) papetărie.

4. Taxe

4.1. Taxe de certificare a competențelor (inclusiv taxe de certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale)

4.2. Taxe de evaluare/acreditare/autorizare a programelor de formare/educație (inclusiv a acelor care furnizează pregătirea teoretică în cadrul programelor de ucenicie)

4.3. Taxe de eliberare a certificatelor de calificare

4.4. Taxe de autorizare pentru angajatorii care organizează ucenicia la locul de muncă

4.5. Taxe de atestare pentru persoanele din întreprinderi care au rol de maiștri de ucenicie

4.6. Taxe de autorizare a centrelor de evaluare de competențe

4.7. Taxe de participare la programe de formare/educație

5. Cheltuieli financiare și juridice

5.1. Prime de asigurare (imobile, bunuri și răspundere profesională)

5.2. Cheltuieli aferente deschiderii și gestionării contului bancar al proiectului

5.3. Costul aferent garanțiilor oferite de bănci sau de alte instituții financiare

5.4. Onorarii pentru consultanță juridică

5.5. Taxe notariale

5.6. Expertize tehnice și financiare

5.7. Audit

5.8. Contabilitate

6. Cheltuieli pentru închirieri, amortizări și leasing

6.1. Închiriere (locații, bunuri):

- a) închiriere sedii, inclusiv depozite;

- b) închiriere spații pentru desfășurarea diverselor activități ale operațiunii;
- c) închiriere echipamente;
- d) închiriere vehicule;
- e) închiriere diverse bunuri.

6.2. Amortizare active

6.3. Rate de leasing plătite de utilizatorul de leasing pentru:

- a) echipamente;
- b) vehicule;
- c) diverse bunuri.

7. Subvenții și burse

7.1. Subvenții acordate pentru elevi, studenți, tineri absolvenți, ucenici și însoțitorii acestora

7.2. Subvenții pentru angajatori:

- a) subvenții pentru întreprinderile care angajează ucenici, tineri absolvenți;
- b) subvenții pentru plata salariilor pentru proaspăt angajați, pe o perioadă de 6 luni;
- c) alocații financiare pentru întreprinderile ai căror angajați sunt implicați în programe de formare profesională continuă, în vederea suplinirii absenței acestora în perioada de formare.

7.3. Subvenții pentru angajații care fac parte din grupuri vulnerabile și au nevoie de sprijin financiar suplimentar în vederea participării la formarea profesională continuă sau la programe de ucenicie (de exemplu, persoane care aparțin minorităților etnice, persoane cu dizabilități, persoane care trăiesc în comunități izolate/sărace, alte persoane dezavantajate)

7.4. Subvenții pentru cursanți pe perioada derulării cursurilor

7.5. Subvenții pentru înregistrarea drepturilor de autor

7.6. Subvenții pentru servicii sociale de îngrijire pentru persoanele dependente (bătrâni, copii, persoane cu dizabilități)

7.7. Premii în cadrul unor concursuri

7.8. Burse de studii pentru elevi, studenți, doctoranzi

7.9. Burse post doctorat

7.10. Burse sociale

7.11. Burse de merit

8. Cheltuieli generale de administrație

8.1. Salarii și asimilate acestora aferente personalului administrativ, secretariat și personalului auxiliar, precum și contribuțiile sociale aferente

8.2. Utilități:

- a) apă și canalizare;
- b) servicii de salubritate;
- c) energie electrică;
- d) energie termică și/sau gaze naturale;
- e) telefoane, fax, internet, acces la baze de date;
- f) servicii poștale;
- g) servicii curierat.

8.3. Servicii de administrare a clădirilor:

- a) întreținerea curentă;
- b) asigurarea securității clădirilor;
- c) salubritate și igienizare.

8.4. Servicii de întreținere și reparare echipamente și mijloace de transport:

- a) întreținere echipamente;
- b) reparații echipamente;
- c) întreținere mijloace de transport;
- d) reparare mijloace de transport.

8.5. Arhivare documente

9. Cheltuieli de informare și publicitate

10. Cheltuieli de tip FEDR

10.1. Terenuri

10.2. Amenajări de terenuri:

- a) defrișări;
- b) demontări;
- c) evacuări materiale rezultate;
- d) devieri rețele de utilități din amplasament;
- e) drenaje;
- f) amenajări pentru protecția mediului;
- g) refacerea cadrului natural după terminarea lucrărilor: plantare copaci, reamenajare spații verzi.

10.3. Construcții:

- a) achiziție de clădiri;
- b) reabilitare/modernizare clădiri;
- c) construcție de clădiri.

10.4. Instalații tehnice

10.4.1. Echipamente tehnologice (mașini, utilaje și instalații de lucru):

- a) utilaje și echipamente tehnologice și funcționale.

10.4.2. Alte echipamente:

- a) echipamente de calcul și echipamente periferice de calcul;
- b) cablare rețea internă;
- c) achiziționare și instalare de sisteme și echipamente pentru persoane cu dizabilități.

10.4.3. Aparate și instalații de măsurare, control și reglare

10.5. Mobilier, aparatură, birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale

10.6. Alte cheltuieli pentru investiții

10.6.1. Cheltuieli pentru avize, acorduri, autorizații:

- a) taxe pentru obținerea/prelungirea valabilității certificatului de urbanism;
- b) taxe pentru obținerea/prelungirea valabilității autorizației de construcție;
- c) obținerea avizelor și acordurilor pentru racorduri și branșamente la rețelele publice de apă, canalizare, gaze, termoficare, energie electrică, telefonie;
- d) obținerea acordului de mediu;
- e) obținerea avizului PSI;
- f) obținerea avizelor sanitare de funcționare.

10.6.2. Cheltuieli privind proiectarea și ingineria:

- a) elaborarea tuturor fazelor de proiectare (studiu de fezabilitate, studiu de fezabilitate, proiect tehnic, detalii de execuție);
- b) plata verificării tehnice a proiectului;
- c) elaborarea documentațiilor necesare obținerii acordurilor, avizelor și autorizațiilor aferente obiectivului de investiții, documentații ce stau la baza emiterii avizelor și acordurilor impuse prin certificatul de urbanism, documentații urbanistice, studii de impact, studii/expertize de amplasament.

10.6.3. Cheltuieli pentru elaborarea studiilor de teren: studii geotehnice, geologice, hidrologice, hidrogeotehnice, fotogrammetrice, topografie și de stabilitate a terenului

10.6.4. Cheltuieli pentru organizarea de șantier:

- a) cheltuieli pentru lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier;

b) cheltuieli conexe organizării de șantier.

10.6.5. Cheltuieli pentru asigurarea utilităților și/sau reabilitarea și modernizarea utilităților:

a) alimentare cu apă, canalizare;

b) alimentare cu gaze naturale;

c) agent termic;

d) căi de acces;

e) facilități de acces pentru persoane cu dizabilități;

f) energie electrică.

Teme orizontale

Ca teme orizontale ale Programului Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane se regasesc:

- Egalitatea de Șanse
- Dezvoltarea Durabilă
- Abordarea transnațională și interregională
- Inovarea și tehnologia informațiilor și a comunicațiilor (TIC)

Proiectele care încorporează și aceste teme orizontale sunt încurajate.

Axele prioritare – obiective generale, domenii majore de intervenție, operațiuni orientative

AXA PRIORITARĂ 1: Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

Obiectiv: dezvoltarea rutelor flexibile de învățare pe tot parcursul vieții și creșterea accesului la educație și formare prin furnizarea unei educații inițiale și continue moderne și de calitate, incluzând învățământul superior și cercetarea

Domenii majore de intervenție:

- Acces la educație și formare profesională inițială de calitate;
- Calitate în învățământul superior;
- Dezvoltarea resurselor umane din educație și formare;
- Calitate în formarea profesională continuă (FPC)
- Programe doctorale și postdoctorale în sprijinul cercetării.

1.1 Acces la educație și formare profesională inițială de calitate

Operațiuni orientative:

- dezvoltarea și implementarea de instrumente și mecanisme de îmbunătățire a învățământului preuniversitar, inclusiv acțiuni inovatoare și transnaționale, sprijin pentru furnizorii de educație și pentru dezvoltarea personalului;
- dezvoltarea și implementarea sistemului de asigurare a calității în învățământul preuniversitar, inclusiv perfecționarea personalului și acțiuni inovatoare;
- sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere în scopul creșterii performanțelor școlare și a ratelor de tranziție către nivele superioare de educație;
- sprijin pentru dezvoltarea și diversificarea ofertelor educaționale și de formare profesională inițială;
- sprijin pentru inovare și pentru dezvoltarea instrumentelor și mecanismelor pentru îmbunătățirea accesului la educație și formare profesională inițială pentru toți;
- sprijin pentru dezvoltarea educației antreprenoriale și a cetățeniei active.

Categorii de beneficiari eligibili

- Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ agenții, structuri, și alte organisme aflate în subordinea / coordonarea MECT și alte organisme publice cu atribuții în domeniul educației și formării profesionale inițiale, inclusiv asigurarea calității în învățământul preuniversitar; ○ inspectorate școlare județene și instituții afiliate / subordonate / coordonate; ○ institute / centre de cercetare / dezvoltare în domeniul educației și formării profesionale inițiale acreditate; ○ unități de învățământ – școli, licee, furnizori de educație și formare profesională inițială (ISCED 0-3), publice și private, din rețeaua școlară națională; ○ furnizori publici și privați de servicii de orientare, consiliere, mediere școlară și servicii alternative; ○ ONG-uri (fundații și asociații) care acționează în domeniul educației și EFP inițiale sau conexe; ○ consorții cu relevanță în domeniul educației și formării profesionale inițiale. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE</p>
<p>1.2 Calitate în învățământul superior</p>	<p><u>Operațiuni orientative:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Dezvoltarea și implementarea instrumentelor și mecanismelor pentru îmbunătățirea învățământului superior, inclusiv sprijin pentru dezvoltarea sistemului național al calificărilor în învățământul superior, acțiuni inovatoare și sprijin pentru furnizori; ● dezvoltarea și implementarea sistemului de asigurare a calității în universități, inclusiv dezvoltarea personalului; ● creșterea accesului la educația universitară; ● dezvoltarea învățământului superior bazat pe competențe (programe de licență și masterat); ● sprijin pentru dezvoltarea rețelelor între universități, institute de cercetare și companii, pentru dezvoltarea învățământului superior, promovarea antreprenoriatului, formarea continuă a cercetătorilor, stimularea și dezvoltarea carierei în cercetare. <p><u>Categoriile de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului; ○ <input type="checkbox"/> agenții, structuri aflate în coordonarea / subordonarea MECT și alte organisme publice cu atribuții în domeniul învățământului superior, inclusiv în asigurarea și managementul calității și a cadrului național al calificărilor în învățământul superior; ○ <input type="checkbox"/> instituții de învățământ superior acreditate, publice și private; ○ <input type="checkbox"/> ONG-uri (fundații și asociații) ce activează în domeniul învățământului superior, inclusiv asociațiile studențesti.

	Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.
1.3 Dezvoltarea resurselor umane din educație și formare	<p><u>Operațiuni orientative:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <input type="checkbox"/> formarea inițială și continuă a cadrelor didactice și a resurselor umane din educație și formare profesională inițială, inclusiv formare în parteneriat cu companii; • <input type="checkbox"/> formarea și perfecționarea profesorilor instructori și formatorilor în FPC; • <input type="checkbox"/> sprijin pentru programe integrate de mobilitate și reconversie a profesorilor către activități nedidactice; • <input type="checkbox"/> sprijin pentru debutul în carieră și dezvoltarea carierei didactice. <p><u>Categoriile de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului; ○ <input type="checkbox"/> agenții, structuri subordonate sau aflate în coordonarea MECT și alte organisme publice cu atribuții în formarea cadrelor didactice și a formatorilor, asigurarea calității și acreditare; ○ <input type="checkbox"/> inspectorate școlare județene și structuri afiliate; ○ <input type="checkbox"/> Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților; ○ <input type="checkbox"/> centre / furnizori publici și privați acreditați / autorizați pentru formarea profesorilor și a formatorilor; ○ <input type="checkbox"/> unități de învățământ (ISCED 0-3), publice și private, din rețeaua școlară națională de învățământ; ○ <input type="checkbox"/> universități publice și private acreditate; ○ <input type="checkbox"/> furnizori de FPC autorizați, publici și privați. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
1.4 Calitate în formarea profesională continuă (FPC)	<p><u>Operațiuni orientative:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea și implementarea Cadrului Național al Calificărilor, inclusiv sprijin pentru Comitetele Sectoriale; • <input type="checkbox"/> Implementarea sistemului de asigurare și management al calității în FPC, la nivel de sistem și de furnizor în concordanță cu Cadrul European de Asigurare a Calității; • <input type="checkbox"/> Dezvoltarea capacității instituționale a structurilor implicate în validarea învățării anterioare; • <input type="checkbox"/> Elaborarea de studii, analize, cercetări care să furnizeze informații de calitate și date relevante și suficiente pentru dezvoltarea FPC și schimb de bune practici; • <input type="checkbox"/> Dezvoltarea de rețele și parteneriate pentru promovarea unor medii de lucru care stimulează

	<p>învățarea și „regiunile de învățare”.</p> <p><u>Categorii de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului; ○ <input type="checkbox"/> Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse; ○ <input type="checkbox"/> agenții, structuri subordonate sau aflate în coordonarea MECT/MMFES și alte organisme publice cu atribuții în domeniul formării profesionale continue, inclusiv asigurarea calității și CNC; ○ <input type="checkbox"/> consiliul național de formare profesională a adulților (CNFPA) – autoritatea națională pentru calificări (ANC); ○ <input type="checkbox"/> Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic; ○ <input type="checkbox"/> comitetele sectoriale; ○ <input type="checkbox"/> organizații sindicale; ○ <input type="checkbox"/> patronate; ○ <input type="checkbox"/> agenția națională pentru ocuparea forței de muncă; ○ <input type="checkbox"/> centre publice sau private de validare / certificare a învățării anterioare; ○ <input type="checkbox"/> furnizori de FPC publici și privați autorizați. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
<p>1.5 Programe doctorale și postdoctorale în sprijinul cercetării</p>	<p><u>Operațiuni orientative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Consolidarea sistemului național de studii doctorale și postdoctorale și sprijin pentru formarea de rețele între universități, centre de cercetare și întreprinderi; • Sprijinirea programelor doctorale și post-doctorale prin dezvoltarea conținuturilor inovatoare, inclusiv prin dezvoltarea abilităților manageriale ale cercetătorilor în vederea promovării valorificării rezultatelor cercetării în activități economice; • Sprijin pentru doctoranzi și cercetători în vederea participării la programe doctorale și la activități de cercetare post-doctorală, inclusiv prin dezvoltarea cooperării transnaționale și mobilității. <p><u>Categorii de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului; ○ Agenții, structuri, organisme aflate în subordinea / coordonarea MECT și alte organisme publice cu atribuții în domeniul învățământului superior și cercetării științifice; ○ Universități publice și private acreditate de MECT pentru organizarea programelor doctorale; ○ Școli doctorale și graduale; ○ Institute / centre de cercetare acreditate, inclusiv institute de cercetare ale Academiei Române.

Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.

AXA PRIORITARĂ 2 - Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii

Obiectiv: facilitarea tranziției de la școală la locul de muncă prin creșterea relevanței educației și formării profesionale pentru piața muncii și prin îmbunătățirea nivelului de calificare al angajaților, în perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți, în contextul societății bazate pe cunoaștere.

Domenii majore de intervenție:

- Tranziția de la școală la viața activă;
- Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii;
- Acces și participare la formare profesională continuă

2.1 Tranziția de la școală la viața activă

Operațiuni orientative:

- Sprijinirea programelor de învățare la locul de muncă pentru elevi și studenți;
- Sprijinirea inițiativelor de parteneriat între școli, universități și întreprinderi;
- Dezvoltarea și furnizarea serviciilor de orientare, consiliere și îndrumare în sprijinul tranziției de la școală la viața activă;
- Monitorizarea inserției tinerilor absolvenți pe piața muncii;
- Dezvoltarea acțiunilor inovatoare în vederea îmbunătățirii tranziției de la școală la viața activă.

Categorii de beneficiari eligibili

- unitățile și instituțiile de învățământ ale căror curriculum / programe de studiu includ competențe profesionale care pot fi dobândite prin stagii de pregătire practică;
- furnizori autorizați, publici și privați, care asigură formarea teoretică în cadrul programului de formare prin ucenicie la locul de muncă;
- întreprinderi;
- asociații familiale ca persoane juridice;
- angajatori autorizați să organizeze programe de formare profesională prin ucenicie la locul de muncă;
- asociații profesionale, camere de comerț și industrie, organizații sindicale, organizații patronale,

	<p>parteneriate, ONG-uri (fundații și asociații);</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ structuri relevante din cadrul MECT sau structuri coordonate de către acesta; ○ MMFES și structuri / agenții subordonate / coordonate acestuia; ○ administrația publică locală; ○ furnizori publici și privați acreditați de orientare și consiliere profesională; ○ institute de cercetare cu atribuții în domeniul educației și formării profesionale și ○ pieței muncii. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
<p>2.2 Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii</p>	<p><u>Operațiuni Orientative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sprijinirea și dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii; • dezvoltarea de programe integrate pentru creșterea accesului și participării în învățământul primar și secundar pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile, inclusiv sprijin financiar pentru familiile acestora; • promovarea unor servicii integrate și soluții alternative pentru învățământul preșcolar; • implementarea programelor de tip “școală după școală”, educație remedială și învățare asistată; • reintegrarea în educație a celor care au părăsit timpuriu școala (inclusiv programe de educație de “a doua șansă”); • furnizarea serviciilor integrate de orientare și consiliere pentru persoanele expuse riscului de părăsire timpurie a școlii. <p><u>Categorii de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului (MECT); ○ agenții, structuri subordonate sau aflate în coordonarea MECT și alte entități publice cu atribuții în domeniul îmbunătățirii accesului la educație și prevenirea și corectarea fenomenului de părăsire timpurie a școlii; ○ inspectorate școlare județene și structuri afiliate (centre județene pentru resurse și asistență educațională, centre județene pentru asistență psiho-pedagogică); ○ institute / centre de cercetare / dezvoltare în domeniul educației; ○ ONG-uri ce activează în domeniul educației, incluziunii sociale, îmbunătățirii situației grupurilor vulnerabile în educație și conexe; ○ unități de învățământ (ISCED 0-3) publice și private din rețeaua școlară națională; ○ furnizori acreditați de orientare și consiliere școlară, publici și privați;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ organizații sindicale si patronate; ○ instituții de cult; ○ autorități publice locale. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
<p>2.3 Acces și participare la formare profesională continuă</p>	<p><u>Operațiuni orientative:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● furnizare de cursuri de calificare si recalificare a angajaților; ● acordare de sprijin si stimulente angajaților în vederea participării la FPC; ● sprijinirea angajaților pentru validarea cunoștințelor dobândite anterior; ● sprijinirea furnizorilor de FPC pentru dezvoltarea si diversificarea ofertelor de FPC; ● acordare de facilități pentru indivizii „greu de motivat” (adulții necalificați sau cu un nivel scăzut de calificare); ● sprijinirea angajatorilor pentru a încuraja participarea la FPC a angajaților, inclusiv prin stimulente; ● sprijinirea companiilor de conștientizare si informare precum si a serviciilor de consiliere în carieră; ● sprijinirea activităților inovatoare privind accesul si participarea la FPC si dobândirea de noi competențe. <p><u>Categoriile de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ furnizori autorizați de FPC, publici si privați; ○ MMFES si structuri / agenții subordonate / coordonate acestuia; ○ Consiliul Național pentru Formarea Profesională a Adulților; ○ întreprinderi; ○ persoane fizice autorizate; ○ asociații familiale ca persoane juridice; ○ furnizori publici si privați de orientare si consiliere în carieră; ○ instituții publice si private specializate în derularea campaniilor de promovare; ○ instituții sau ONG-uri (asociații si fundații) specializate în dezvoltarea resurselor umane; ○ comitete sectoriale; ○ organizații sindicale si patronate; ○ instituții și organizații membre ale pactelor regionale și parteneriatelor locale pentru ocupare si incluziune socială; ○ consorții și parteneriate regionale si locale în domeniile ocupării, educației si formării profesionale; ○ asociații profesionale, camere de comerț si industrie. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>

AXA PRIORITARĂ 3 - Creșterea adaptabilității lucrătorilor și întreprinderilor

Obiectiv: Îmbunătățirea adaptabilității, atât a întreprinderilor, în special a micro-întreprinderilor și IMM-urilor, cât și a angajaților, la mediul economic în schimbare și la provocările globalizării.

Domenii majore de intervenție:

- Promovarea culturii antreprenoriale;
- Formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității;
- Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile

3.1 Promovarea culturii antreprenoriale

Operațiuni orientative:

- creșterea conștientizării și promovarea atitudinii pozitive față de cultura antreprenorială;
- implementarea de programe și servicii inovatoare pentru încurajarea antreprenoriatului și dezvoltarea culturii antreprenoriale;
- formarea abilităților manageriale, în special pentru micro-întreprinderi și IMM-uri;
- încurajarea antreprenoriatului prin servicii de sprijin pentru inițierea unei afaceri.

Categoriile de beneficiari eligibili

- micro-întreprinderi și IMM-uri;
- universități publice și private acreditate;
- furnizori autorizați de FPC;
- centre sau institute de cercetare cu atribuții specifice în domeniul promovării și dezvoltării antreprenoriatului;
- organismele și agențiile aflate în coordonarea/subordonate MECT și MMFES sau structurile teritoriale ale acestora;
- organizații sindicale și patronate;
- instituții și organizații membre ale pactelor regionale și parteneriatelor locale pentru ocupare și incluziune socială;
- autorități publice locale;
- asociații profesionale, alte organizații non profit;
- camere de comerț și industrie;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ ONG-uri (asociații și fundații). <p>Potențiali beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
<p>3.2 Formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității</p>	<p><u>Operațiuni orientative:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Sprijinirea metodelor inovatoare de organizare flexibilă a muncii, inclusiv noi practici de lucru și îmbunătățirea condițiilor de muncă; ● Furnizarea de formare profesională la locul de muncă pentru dezvoltarea competențelor angajaților în scopul creșterii calității și productivității muncii; ● Sprijinirea activităților și măsurilor de prevenire a bolilor profesionale, de promovare a sănătății și securității în muncă, cât și pentru asigurarea unui mediu de lucru prietenos și încurajarea reconcilierii vieții profesionale cu viața de familie; ● Promovarea și sprijinirea formării profesionale a personalului din domeniul managementului sănătății și a personalului medical; ● Campanii de informare și constientizare pentru schimbarea în mediile de lucru a atitudinilor sociale și stereotipurilor față de grupurile vulnerabile; ● Promovarea formării profesionale în domeniul noilor tehnologii, inclusiv TIC, protecției mediului și controlului poluării; ● Promovarea schimburilor de experiență trans-naționale în ceea ce privește creșterea adaptabilității; ● Acordarea de certificate de calitate / premii întreprinderilor care promovează organizarea flexibilă a muncii și servicii pentru facilitarea reconcilierii vieții de familie a propriilor angajați cu activitatea profesională. <p><u>Categorii de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Micro-întreprinderi și IMM-uri; ○ Furnizori de FPC autorizați; ○ Organizații sindicale și organizații patronale; ○ Instituții și organizații membre ale Pactelor Regionale și Parteneriatelor Locale pentru Ocupare și Incluziune Socială; ○ Agenții guvernamentale cu atribuții în domeniul pieței muncii; ○ Asociații profesionale și asociații ale IMM-urilor; ○ Camere de comerț și Industrie; ○ ANOFM și structurile sale teritoriale; ○ Comitete Sectoriale;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ ONG-uri (asociații și fundații); ○ Universități; ○ Institute de Cercetare în domeniul educației și formării profesionale și pieței muncii; ○ Ministerul Sănătății Publice și agențiile/structurile subordonate / coordonate. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
<p>3.3 Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor pentru partenerii sociali și societatea civilă</p>	<p><u>Operațiuni orientative:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Asistență și sprijin pentru elaborarea planurilor de acțiune pentru încurajarea și dezvoltarea parteneriatelor; • Identificarea și implementarea modalităților de creștere a interesului angajatorilor și al altor actori relevanți pentru creșterea investițiilor în resursele umane și creșterea responsabilității sociale a întreprinderilor; • Dezvoltarea capacității interne a partenerilor sociali de a promova dezvoltarea resurselor umane, cu accent pe standarde și certificare; • Consolidarea capacității ONG-urilor de cooperare cu autoritățile publice centrale și locale, în vederea promovării inițiativelor comune pentru incluziune socială, inclusive dezvoltarea serviciilor de voluntariat și caritate; • Îmbunătățirea capacității de sprijinire a inițiativelor de dezvoltare a responsabilității • Civice, prin participarea la dezbateri publice și facilitarea accesului la informații publice; • Dezvoltarea inițiativelor de încurajare a rețelelor la nivel național și al UE; • Dezvoltarea serviciilor de consultanță pentru ONG-uri și pentru inițiativele care promovează ocuparea și incluziunea socială, inclusiv pentru partenerii sociali activi pe piața muncii; • Campanii de constientizare și sprijin pentru parteneriatele sociale și locale în vederea transformării muncii nedeclarate în ocupare formală. <p><u>Categorii de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Parteneri sociali reprezentativi la nivel național/regional/local; ○ Instituții și organizații membre ale Pactelor Regionale și Parteneriatelor Locale pentru Ocupare și Incluziune Socială; ○ ONG-uri (asociații și fundații); ○ Comitete Sectoriale; ○ Agenții guvernamentale cu atribuții în domeniu; ○ Asociații profesionale;

- Camere de comerț și Industrie;
 - Asociații ale IMM-urilor;
 - Asociații ale fermierilor și meseriașilor.
- Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.

AXA PRIORITARĂ 4: Modernizarea Serviciului Public de Ocupare

Obiectiv: creșterea calității, eficienței și transparenței serviciilor de ocupare furnizate de Serviciul Public de Ocupare.

Domenii majore de intervenție:

- Întărirea capacității SPO de furnizare a serviciilor de ocupare;
- Formarea personalului propriu SPO

4.1 Întărirea capacității SPO de furnizare a serviciilor de ocupare

Operațiuni orientative

- Dezvoltarea și implementarea de acțiuni inovatoare și transnaționale în sprijinul modernizării Serviciului Public de Ocupare;
- Dezvoltarea serviciului de asistență personalizată și abordare individuală pentru somerii cu dificultăți de integrare/reintegrare pe piața muncii;
- Dezvoltarea serviciilor de tip “self-service”;
- Dezvoltarea soluțiilor pentru abordarea somajului neînregistrat, în special în mediul rural și pentru grupurile vulnerabile;
- Dezvoltarea bazei de date privind serviciile furnizate, locurile de muncă vacante și angajatorii;
- Elaborarea de analize, studii, cercetări și prognoze privind piața muncii, incluzând nivelul general al muncii nedeclarate sau al ocupării informale;
- Extinderea sistemului de management al calității;
- Îmbunătățirea sistemului de furnizare a serviciilor de formare profesională pentru forța de muncă (de ex. Centre de formare profesională a adulților);
- Elaborarea și implementarea instrumentelor adecvate pentru monitorizarea și evaluarea impactului real al măsurilor active pe piața muncii;
- Dezvoltarea de acțiuni pentru o mai bună vizibilitate a SPO și a serviciilor pe care acesta le oferă.

Categoriile de beneficiari eligibili

- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Unitățile cu personalitate juridică din subordinea ANOFM. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
<p>4.2 Formarea personalului propriu SPO</p>	<p><u>Operațiuni orientative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • îmbunătățirea sistemului de formare profesională a personalului SPO, inclusiv modele de programe de formare; • formarea personalului SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare și asistență, inclusiv a serviciilor pentru persoane cu nevoi speciale (populația romă, persoanele cu dizabilități, tinerii peste 18 ani care părăsesc sistemul de stat pentru protecția copilului, alte categorii de persoane aflate în situație de risc); • formarea personalului SPO pentru promovarea unei abordări integratoare privind egalitatea de gen și nevoile specifice ale grupurilor vulnerabile; • formarea pentru utilizarea intensivă a tehnologiilor moderne de informare și comunicare; • formare și acțiuni inovatoare și transnaționale pentru sprijinirea noilor forme de organizare și management; • dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului pentru realizarea analizelor și prognozelor pe piața muncii, planificărilor, activităților cu grupurile speciale etc. <p><u>Categorii de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă; ○ Unitățile cu personalitate juridică din subordinea ANOFM. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
AXA PRIORITARĂ 5 – Promovarea măsurilor active de ocupare	
<p><i>Obiectiv:</i> promovarea măsurilor destinate creșterii ratei de ocupare, prin atragerea și susținerea a cât mai multe persoane pe piața muncii, inclusiv în zonele rurale, facilitarea integrării pe piața muncii a șomerilor tineri și a șomerilor de lungă durată și sprijinirea ocupării formale.</p>	
<p><i>Domenii majore de intervenție:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare; 	

- Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă.

5.1 Dezvoltarea și implementarea măsurilor de ocupare activă

Operațiuni orientative

- Sprijinirea tuturor activităților privind măsurile active de ocupare;
- Elaborarea și implementarea de planuri de acțiune individualizate, furnizarea de asistență pentru căutarea unui loc de muncă, servicii de orientare și formare pentru someri tineri și someri de lungă durată, lucrători vârstnici, persoane aflate în căutarea unui loc de muncă revenite pe piața muncii după o perioadă de absență;
- Dezvoltarea și implementarea unor măsuri și acțiuni transnaționale pentru promovarea mobilității ocupaționale și geografice;
- Măsuri pentru o mai bună corelare între aptitudinile individuale, educație și potențialul de muncă și oportunitățile de pe piața muncii (echilibru și diagnoza muncii);
- Elaborarea și implementarea metodelor inovatoare pentru promovarea ocupării în rândul somerilor tineri și de lungă durată;
- Promovarea sistemelor duale de finanțare pentru ocuparea tinerilor prin combinarea formării în scolile profesionale și practica în întreprinderi.

Categoriile de beneficiari eligibili

- Furnizori de FPC autorizați, publici și privați;
- Agenția națională pentru Ocuparea forței de Muncă;
- Furnizori de servicii specializate pentru stimularea ocupării forței de muncă, publici și privați, acreditați;
- Instituții și organizații membre ale Pactelor Regionale și Parteneriatelor Locale pentru Ocupare și Incluziune Socială;
- MMFES și structuri/agenții subordonate/coordonate de acesta;
- Camere de comerț și Industrie;
- Întreprinderi, în special microîntreprinderi și IMM-uri;
- ONG-uri (asociații și fundații);
- Autorități publice locale;
- Institute de cercetare în domeniul pieței muncii
- Patronate și organizații sindicale.

Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.

5.2 Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă

Operațiuni orientative

- Dezvoltarea programelor integrate pentru formare, ocupare și alte măsuri de sprijin pentru populația din zonele rurale, care urmăresc reducerea agriculturii de subsistență;
- Măsuri pentru promovarea mobilității ocupaționale și geografice a forței de muncă din mediul rural, pentru a beneficia de toate oportunitățile de ocupare existente și pentru creșterea coeziunii regionale;
- Măsuri pentru îmbunătățirea mediului înconjurător în zonele rurale și a stării de sănătate a populației din mediul rural, cu scopul de a-i crește motivația, disponibilitatea și oportunitățile de participare pe piața muncii;
- Sprijin pentru membrii de familie aflați în îngrijire, servicii de asistență și alte activități asociate pentru a permite indivizilor să participe pe piața muncii;
- Promovarea programelor care sprijină și încurajează demararea afacerilor în activități non-agricole.

Categoriile de beneficiari eligibili

- Furnizori de servicii specializate pentru stimularea ocupării forței de muncă, publici și privați, acreditați;
- ANOFM;
- Autorități publice locale;
- Instituții și organizații membre ale Pactelor Regionale și Parteneriatelor Locale pentru Ocupare și Incluziune Socială;
- Ministerul Sănătății Publice și structurile și agențiile subordonate/coordonate;
- Organizații sindicale;
- Furnizori publici și privați de FPC autorizați;
- ONG-uri (asociații și fundații);
- Angajatori;
- Patronate;
- Asociații profesionale;
- Institute de cercetare și dezvoltare.

Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.

AXA PRIORITARĂ 6 – Promovarea incluziunii sociale

Obiectiv: dezvoltarea programelor specifice pentru dezvoltare personală, atât în scopul consolidării motivației pentru participarea la educație și formare profesională, cât și în vederea integrării grupurilor vulnerabile pe piața muncii

Domenii majore de intervenție:

- Dezvoltarea economiei sociale;
- Îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii;
- Promovarea egalității de șanse pe piața muncii;
- Inițiative trans-naționale pentru o piață inclusivă a muncii.

6.1 Dezvoltarea economiei sociale

Operațiuni orientative

- Dezvoltarea mecanismelor și instrumentelor necesare pentru implementarea integrală a conceptului de economie socială;
- Promovarea capacității de a ocupa un loc de muncă și adaptabilității persoanelor slab calificate, persoanelor cu dizabilități și persoanelor supuse riscului de excluziune socială, în entitățile economiei sociale;
- Sprijinirea parteneriatelor între toți actorii relevanți implicați din comunitate (sindicate, instituții publice, asociații patronale, lucrători, sectorul non-guvernamental, întreprinderi, mediul de afaceri și alte asociații etc.);
- Acțiuni de sensibilizare, promovare a serviciilor de consiliere și informare și schimbul de experiență în domeniul economiei sociale;
- Dezvoltarea instrumentelor și metodelor adecvate pentru furnizarea serviciilor sociale;
- Furnizarea, dezvoltarea și crearea serviciilor flexibile și alternative pentru îngrijirea copiilor și/sau a altor membri ai familiei aflați în îngrijire pe parcursul zilei;
- Dezvoltarea programelor de formare pentru specialiștii implicați în sistemul serviciilor sociale (lucrători sociali, asistenți personali, asistente comunitare, mediatori familiali, mediatori sanitari, asistenți maternali, îngrijitori, personal din instituții rezidențiale).

Categorii de beneficiari eligibili

- ONG-uri (asociații și fundații);
- Cooperative de credit, de consum și de producție;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Instituții si organizații membre ale Pactelor Regionale si Parteneriatelor Locale pentru Ocupare si Incluziune Socială; ○ MMFES si structuri/agenții coordonate/subordonate acestuia; ○ Agenții guvernamentale cu atribuții în domeniul incluziunii sociale; ○ Comitete Sectoriale; ○ Organizații sindicale; ○ Patronate; ○ Administrația națională a Penitenciarelor si instituții subordonate; ○ Culte si asociații religioase; ○ Furnizori de FPC autorizați; ○ Furnizori de servicii sociale; ○ Furnizori de servicii specializate pentru stimularea ocupării forței de muncă, publici si privați, acreditați; ○ Întreprinderi implicate în economia socială; ○ Autorități publice locale; ○ Institute de cercetare. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
<p>6.2 Îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii</p>	<p><u>Operațiuni orientative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea programelor specifice, inclusiv stimulente pentru angajatori, pentru (re)integrarea pe piața muncii a grupurilor vulnerabile, în special a populației rom, persoanelor cu dizabilități si tinerilor peste 18 ani care au părăsit sistemul de stat de protecție a copilului; • Programe de formare pentru dezvoltarea competențelor si calificărilor de bază pentru grupurile vulnerabile; • Măsuri de acompaniere în vederea identificării si menținerii unui loc de muncă (sprijin pentru membrii de familie aflați în îngrijire, servicii de asistență si alte activități asociate care permit individului să participe pe piața muncii); • Sprijin special pentru dezvoltarea unor noi locuri de muncă protejate în întreprinderi. <p><u>Categoriile de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Cooperative sociale, asociații de întrajutorare, ONG-uri (asociații si fundații); ○ Biserici în calitate de furnizori de servicii sociale; ○ Furnizori de servicii specializate pentru stimularea ocupării forței de muncă, publici si privați, acreditați;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Instituții si organizații membre ale Pactelor Regionale si Parteneriatelor Locale pentru Ocupare si Incluziune Socială; ○ MMFES si structure/agenții subordonate/coordonate de acesta; ○ Agenții/instituții guvernamentale cu atribuții în domeniul ocupării si incluziunii sociale; ○ Comitete Sectoriale; ○ Culte si asociații religioase; ○ Autorități publice locale; ○ Organizații sindicale si patronate; ○ Administrația națională a Penitenciarelor si instituții subordonate; ○ Furnizori de FPC publici si privați autorizați; ○ Furnizori de servicii sociale publici/privați; ○ Întreprinderi, în special IMM-uri si asociații ale IMM-urilor. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
<p>6.3 Promovarea egalității de șanse pe piața muncii</p>	<p><u>Operațiuni orientative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Programe de calificare si recalificare pentru cresterea abilităților si calificărilor femeilor; ● Programe specifice adresate femeilor interesate de dezvoltarea carierei, inclusiv sprijin pentru inițierea unei afaceri; ● Campanii de sensibilizare si schimb de bune practici în scoli si întreprinderi pentru combaterea stereotipurilor de gen, inclusiv campanii pentru femei, în special pentru femeile din zonele rurale si pentru cele care aparțin grupurilor cu nevoi speciale; ● Programe de sprijin concentrate pe eliminarea stereotipurilor de gen din societate, în special prin mass-media; ● Furnizarea de sprijin si campanii de constientizare privind promovarea culturii sănătății, combaterea traficului de ființe umane, a violenței domestice etc. <p><u>Categorii de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ONG-uri (asociații si fundații); ○ Furnizori autorizați de FPC, publici si privați; ○ Furnizori de servicii specializate pentru stimularea ocupării forței de muncă, publici si privați, acreditați; ○ Instituții si organizații membre ale Pactelor Regionale si Parteneriatelor Locale pentru Ocupare si Incluziune Socială; ○ MMFES si structuri/agenții subordonate/coordonate de acesta;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Agenții/instituții guvernamentale cu atribuții în domeniul ocupării și incluziunii sociale; ○ Comitete Sectoriale; ○ Organizații mass-media; ○ Cooperative sociale; ○ Organizații sindicale și patronate; ○ Autorități publice locale și centrale; ○ Institute de cercetare în domeniul pieței muncii; ○ Asociații profesionale; ○ Întreprinderi, în special IMM-uri. <p>Potențialii beneficiari pot avea parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
<p>6.4 Inițiative trans-naționale pe o piață inclusivă a muncii</p>	<p><u>Operațiuni orientative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprijinirea inițiativelor transnaționale și a parteneriatelor la nivel european, urmărindu-se dezvoltarea resurselor umane și crearea unei piețe a muncii inclusive; • Dezvoltarea programelor comune pentru promovarea ocupării; • Dezvoltarea unor metode noi pentru combaterea discriminării și a inegalităților pe piața muncii; • Înființarea parteneriatelor pentru schimbul de experiență în ceea ce privește adaptarea formării profesionale la noile tehnologii; • Promovarea transferului de expertiză privind incluziunea și ocuparea somerilor de lungă durată; • Schimburi transnaționale de experiență și bune practici, pentru Autoritatea de Management și Organismele Intermediare; • Dezvoltarea studiilor transnaționale comparative. <p><u>Categoriile de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ONG-uri (asociații și fundații); ○ MMFES și agenții/structuri coordonate/subordonate acestuia; ○ AM POS DRU și organismele intermediare POS DRU; ○ Agenții/instituții guvernamentale cu atribuții în domeniul pieței muncii și incluziunii sociale; ○ Agenția națională pentru Ocuparea forței de Muncă; ○ Consiliul național pentru Formarea Profesională a adulților; ○ Administrația națională a Penitenciarelor și instituții subordonate; ○ Furnizori de FPC autorizați, publici și privați; ○ Furnizori de servicii sociale publici și privați;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Furnizori de servicii specializate pentru stimularea ocupării forței de muncă, publici și privați, acreditați; ○ Autorități publice centrale și locale; ○ Institute de cercetare în domeniul pieței muncii și incluziunii sociale; ○ Organizații sindicale și patronate; ○ Asociații ale IMM-urilor; ○ Asociații profesionale; ○ Comitete Sectoriale; ○ Instituții și organizații membre ale Pactelor Regionale și Parteneriatelor Locale pentru Ocupare și Incluziune Socială; ○ Universități publice și private, acreditate. <p>Potențialii beneficiari trebuie să aibă parteneri transnaționali din state membre UE.</p>
--	---

AXA PRIORITARĂ 7 – Asistență tehnică

Obiectiv: acordarea de sprijin pentru procesul de implementare al POS DRU și utilizarea eficientă a aportului financiar al Comunității și a co-finanțării naționale

Domenii majore de intervenție:

- Sprijin pentru implementarea, managementul general și evaluarea POS DRU;
- Sprijin pentru promovarea și comunicarea POS DRU.

<p>7.1 Sprijin pentru implementarea, managementul general și evaluarea POS DRU</p>	<p><u>Operațiuni orientative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea rapoartelor, studiilor de context și cercetărilor relevante pentru implementarea programului și pregătirea următorului exercițiu de programare; • Sprijin pentru implementarea POS DRU (inclusiv pregătirea și elaborarea de proiecte), monitorizare și control, evaluare (ex-ante, pe parcurs, ex-post, strategică, tematică); • Sprijin pentru Comitetul de Monitorizare al POS DRU, în special pentru organizare și logistică; • Formarea personalului AM POS DRU și al Organismelor Intermediare privind activitățile specifice; • Cheltuielile salariale cu personalul și experții implicați în sarcinile privind elaborarea, selectarea, evaluarea, monitorizarea, controlul și auditul programului; • Întărirea și îmbunătățirea resurselor tehnice și echipamentelor folosite de personalul implicat în pregătirea, selecția, monitorizarea, controlul și auditul activităților din program;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Achiziționarea, instalarea și întreținerea echipamentului TIC (altul decât SMIS) și a echipamentelor de birou necesare pentru managementul și implementarea programului; • Sprijin pentru AM POS DRU și organismele intermediare pentru integrarea și simplificarea sistemelor. <p><u>Categorii de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ AM POS DRU; ○ Organisme Intermediare pentru POS DRU
<p>7.2 Sprijin pentru comunicarea și promovarea POS DRU</p>	<p><u>Operațiuni orientative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Comunicare și informare: elaborarea Planului de Comunicare, crearea unui site web, publicarea și distribuirea informației; • Elaborarea și diseminarea materialelor promoționale și educaționale privind POS DRU, organizarea de conferințe, sesiuni de pregătire, caravane, ateliere de lucru, în special privind „bunele practici”, atât pentru publicul larg, cât și pentru partenerii sociali, societatea civilă și potențialii beneficiari. <p><u>Categorii de beneficiari eligibili</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ AM POS DRU; ○ Organismele Intermediare pentru POS DRU

c) Programul Operațional Regional

Regiunile de Dezvoltare

Programul Operațional Regional se adresează celor 8 Regiuni de Dezvoltare ale României:

- Regiunea 1: Nord-Est
- Regiunea 2: Sud-Est
- Regiunea 3: Sud
- Regiunea 4: Sud-Vest
- Regiunea 5: Vest
- Regiunea 6: Nord-Vest
- Regiunea 7: Centru
- Regiunea 8: București – Ilfov



Regiunile de Dezvoltare sunt unități teritorial - statistice, alcătuite din 4 - 7 județe prin asocierea liberă a Consiliilor Județene. Ele corespund nivelului NUTS II în Nomenclatorul Unităților Statistice Teritoriale (NUTS) ale EUROSTAT, pentru care se colectează date statistice specifice, în conformitate cu reglementările EUROSTAT pentru teritoriile de nivel NUTS II.

Clasificarea NUTS a României, pe cele trei niveluri teritoriale recomandate de EUROSTAT, este:

Nivel corespunzător NUTS	Unitate	Nr. de unități (iunie 2004)
I	România	1
II	Regiuni	8
III	Județe și Municipiul București	42

Regiunile de Dezvoltare reprezintă cadrul pentru elaborarea, implementarea și evaluarea politicii de dezvoltare regională și a programelor de coeziune economică și socială prin care aceasta se implementează.

Toate regiunile NUTS II din România au un Produs Intern Brut (PIB) mai mic de 75% din media comunitară, fiind prin urmare, eligibile pentru finanțare din Fonduri Structurale în cadrul Obiectivului „Convergență”, așa cum este specificat în art. 5 (Capitolul 3) a propunerii de Regulament General pentru Fonduri Structurale din iulie 2004.

Analiza comparativă și indicatori ai dezvoltării regionale

Analiza comparativă a Regiunilor de Dezvoltare evidențiază, după 1990, un proces de creștere a disparităților de dezvoltare economică și socială între regiuni. Diferențele de dezvoltare dintre cea mai dezvoltată Regiune (București - Ilfov) și cea mai puțin dezvoltată (Regiunea Nord-Est), în termeni de PIB/locuitor, au crescut de aproape trei ori. În același timp, se constată o creștere a disparităților între Regiunile situate în jumătatea vestică a țării (Nord-Vest, Centru și Vest), cu evoluții economice pozitive și un nivel în creștere a numeroșilor indicatori ai dezvoltării economice și sociale, și cele situate în jumătatea estică a țării (Nord-Est, Sud-Est, Sud și Sud-Vest), mai puțin dezvoltate.

Indicatori cheie ai dezvoltării regionale în România (media națională = 100)										
-%-										
Regiune	PIB/locuitor		Rata șomajului (ANOFM)		ISD/locuitor		IMM/locuitor ¹		Populație rurală	
	1998	2003	1998	2004	1998	2003	1998	2004	1998	2004
Nord-Est	79,8	72,3	133,6	123,8	15,3	23,7	71,3	77,1	123,9	125
Sud-Est	100,1	85,7	112,5	109,5	42,7	87,2	101,4	111	94,7	98,7
Sud	85,8	81,2	97,1	117,5	65,5	66,6	77,0	83,1	129,0	130
Sud-Vest	90,0	84,7	104,8	119	11,9	28,4	85,9	86,1	120,8	117
Vest	100,9	112,9	101,9	92,06	99,1	59,2	91,2	124,4	83,8	80,4
Nord-Vest	95,5	96,6	84,6	66,7	41,9	53,3	106,5	124,8	104,9	104,7
Centru	105,9	107,2	98,1	123,8	87,7	50,7	101,1	125,2	87,1	88,7
București-Ilfov	162,2	194,9	47,1	44,4	598,3	430,8	194,1	257,8	24,8	20,8

Sursa: Calcule realizate pe baza datelor din Anuarul Statistic al României 1999, 2005

¹ Cuprinde unitățile locale active în industrie, construcție, comerț și alte servicii, cu mai puțin de 250 de angajați la 1000 de locuitori.

Evoluția PIB în perioada 1998-2002, privită comparativ, evidențiază o creștere de aprox. 63% în cazul Reg București-Ilfov, în timp ce în celelalte regiunilor, creșterile sunt de sub 31% (exceptând Regiunea Vest).

Evoluția PIB regional pe regiuni de dezvoltare în perioada 1998-2002									
Regiune	Ro	NE	SE	S	SV	V	NV	C	BI
PIB / locuitor (PPS)									
1998*	4.699, 2	3.739, 1	4.685, 7	4.008, 8	4.248, 3	4.793, 4	4.505, 1	4.993, 3	7.704, 9
2002	6.058, 0	4.337, 1	5.198, 9	4.853, 1	4.867, 2	6.593, 8	5.726, 2	6.547, 3	12.564, 7
Creștere relativă	1,29	1,16	1,11	1,21	1,15	1,38	1,27	1,31	1,63
Sursa: Eurostat și calcule MIE, Direcția Politici Regionale și Programare Notă: * Estimări Eurostat									

Urmare a apariției și dinamicii acestor procese, puse în evidență de analizele economice și sociale, s-a stabilit ca obiectiv general al POR sprijinirea regiunilor rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării, iar în cadrul regiunilor întrucâtva mai prospere, a zonelor mai slab dezvoltate, prin valorificarea resurselor lor specifice, insuficient valorificate până în prezent, în vederea accelerării creșterii economice a acestor areale.

Principalele caracteristici ale POR

care îl individualizează de Programele Sectoriale, sunt:

- Puternică dimensiune teritorial-regională, prin care sunt ținute, în principal, Regiunile rămase în urmă și zonele mai slab dezvoltate din Regiunile întrucâtva mai prospere, urmărind revigorarea dezvoltării acestor areale și contracararea posibilelor efecte negative ale implementării celorlalte Programe Sectoriale, care pot conduce la adâncirea disparităților între Regiuni și zone de dezvoltare;
- Domeniile de intervenție sunt în cea mai mare măsură, domenii publice, care se află în responsabilitatea autorităților locale și sunt complementare domeniilor de intervenție ale Programelor Sectoriale
- Contribuie la realizarea coeziunii teritoriale a țării, din punct de vedere economic și social, utilizând o alocare diferențiată a fondurilor pe Regiuni și zone de dezvoltare;
- Conține o importantă componentă de dezvoltare locală, justificată de dezvoltarea mozaicală a țării.
- Conține axe prioritare de dezvoltare tematice, comune tuturor regiunilor țării, reprezentând într-un fel numitorul comun de dezvoltare al tuturor regiunilor.

Obiectivul strategic, obiectivul general, obiectivele specifice

Obiectivul strategic al POR constă în sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a Regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, prin îmbunătățirea condițiilor infrastructurale și ale mediului de afaceri pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a locui, a le vizita, a investi și a munci.

Obiectivul general îl reprezintă creșterea economică mai accelerată a regiunilor slab dezvoltate, astfel încât raportul între cea mai dezvoltată și cea mai slab dezvoltată Regiune, în termeni de PIB, să nu se mărească în perioada de programare, față de situația existentă în prezent (ultimul an pentru care există date statistice). Acest obiectiv se va realiza printr-o alocare a fondurilor diferențiată pe regiuni, în funcție de gradul de dezvoltare și anume, invers proporțional cu PIB / locuitor realizat și printr-o strânsă coordonare cu acțiunile realizate în cadrul celorlalte Programe Operaționale.

Strategia regională va da prioritate regiunilor rămase în urmă, care utilizează resurse regionale și locale, întrucât celelalte strategii sectoriale nu au o abordare teritorială, dar evident au impact regional.

Pentru atingerea obiectivului general al priorității de dezvoltare regională, strategia se articulează în jurul următoarelor obiective specifice:

- Creșterea rolului economic și social al centrelor urbane, prin adoptarea unei abordări policentrice, în vederea stimulării unei dezvoltări mai echilibrate a Regiunilor;
- Îmbunătățirea accesibilității Regiunilor și în particular a accesibilității centrelor urbane și a legăturilor cu zonele înconjurătoare;
- Creșterea calității infrastructurii sociale a Regiunilor;
- Creșterea competitivității Regiunilor ca locații pentru afaceri
- Creșterea contribuției turismului la dezvoltarea Regiunilor

AXE PRIORITARE TEMATICE

- ☑ **Axa prioritară 1.** Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – potențiali poli de creștere
 - Planuri integrate de dezvoltare urbană
- ☑ **Axa prioritară 2.** Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport
 - 2.1 Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane – inclusiv construcția/reabilitarea șoselelor de centură
- ☑ **Axa prioritară 3.** Îmbunătățirea infrastructurii sociale
 - Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate
 - Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale
 - Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență
 - Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă
- ☑ **Axa prioritară 4.** Consolidarea mediului de afaceri regional și local
 - 4.1 Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire afacerilor de importanță regională și locală
 - 4.2 Reabilitarea siturilor industriale poluate și nutilizate și pregătirea pentru noi activități
 - 4.3 Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor
- ☑ **Axa prioritară 5.** Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului
 - 5.1 Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe
 - 5.2. Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic și pentru creșterea calității serviciilor turistice
 - 5.3 Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare pentru creșterea atractivității României ca destinație turistică
- ☑ **Axa prioritară 6.** Asistență tehnică
 - 6.1 Sprijinirea implementării, managementului și evaluării Programului Operațional Regional
 - 6.2 Sprijinirea activităților de publicitate și informare privind POR

AXA PRIORITARĂ 1 - Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – potențiali poli de creștere

Obiectiv: creșterea calității vieții și crearea de noi locuri de muncă prin reabilitarea infrastructurii urbane, îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv a serviciilor sociale, precum și prin dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor și a antreprenoriatului.

Domeniul de intervenție:

Domeniul 1.1 - Planuri integrate de dezvoltare

Obiectivul acestui domeniu de intervenție, precum și al axei prioritare îl constituie creșterea calității vieții și crearea de noi locuri de muncă în orașe, prin reabilitarea infrastructurii urbane și îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv a serviciilor sociale, precum și prin dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor și a antreprenoriatului.

Operațiuni:

- Reabilitarea infrastructurii urbane și îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv transportul urban
- Dezvoltarea durabilă a mediului de afaceri
- Reabilitarea infrastructurii sociale, inclusiv a locuințelor multifamiliale și sociale și îmbunătățirea serviciilor sociale

Activități eligibile orientative:

Reabilitarea infrastructurii urbane și îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv transportul urban

- infrastructura publică urbană:
 - reabilitarea termică a locuințelor multifamiliale;
 - finalizarea și/sau renovarea clădirilor abandonate și pregătirea lor pentru noi tipuri de activități economice și sociale;
 - demolarea clădirilor și/sau a structurilor aflate într-o stare avansată de degradare, care nu aparțin patrimoniului național cultural și amenajarea terenurilor degradate/neutilizate, pentru

	<p>construcția de clădiri de utilitate publică sau spații verzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ crearea și reabilitarea spațiilor publice urbane: străzi orășenești, trotuare, piețe, zone pietonale, poduri, pasaje, pasarele, etc; ○ dezvoltarea și/sau reabilitarea infrastructurii și utilităților publice urbane (iluminat public, cablare broadband, etc); ○ crearea /modernizarea/extinderea spațiilor verzi pentru recreere (grădini publice, parcuri, mobilier urban, containere, deșeuri); ○ reabilitarea siturilor industriale și/sau a siturilor poluate și abandonate și pregătirea lor pentru noi utilizări; ○ achiziționarea de echipamente de informare și comunicare pentru accesul larg al cetățenilor la servicii publice. ○ Sisteme pentru managementul traficului (lucrări de infrastructură și dotarea cu echipamente specifice pentru managementul traficului); <p><input checked="" type="checkbox"/> transport și mobilitatea populației:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ construirea de stații pentru autobuze, tramvaie și troleibuze și/sau modernizarea celor existente; construirea de terminale intermodale în scopul îmbunătățirii integrării diferitelor moduri de transport public urban; ○ extinderea și/sau modernizarea rețelei liniilor de tramvai și troleibuz și a infrastructurii aferente ; ○ construcția și/sau amenajarea de culoare speciale pentru mijloace de transport în comun și/sau piste pentru biciclete; ○ achiziționarea de mijloace de transport public ecologice; <p><input checked="" type="checkbox"/> patrimoniu cultural național, patrimoniu cultural local din mediul urban² și infrastructura pentru</p>
--	--

activități culturale:

- reabilitarea și restaurarea clădirilor și monumentelor de importanță istorică și culturală corespunzătoare listelor monumentelor de patrimoniu;
- Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea clădirilor de patrimoniu;
- Restaurarea, protecția și conservarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
- Refacerea / amenajarea căilor de acces (pietonale și carosabile) către obiectivele reabilite, în interiorul zonei de protecție a acestora;
- Lucrări și dotări pentru asigurarea iluminatului interior și exterior, a iluminatului de siguranță precum și a celui decorativ;
- Amenajarea zonelor de protecție prin delimitarea și împrejmuirea obiectivelor de patrimoniu (acolo unde este cazul);
- Construirea utilităților anexe (parcări, grupuri sanitare, indicatoare etc);
- Restaurarea sau consolidarea clădirilor în care se desfășoară activități culturale (teatre, muzee, centre culturale etc) și dotarea lor echipamente conexe pentru comunicare și servicii de informare

Dezvoltarea durabilă a mediului de afaceri

- Crearea și /sau extinderea diferitelor tipuri de infrastructuri regionale/locale de sprijinire a afacerilor;
- Construirea / modernizarea /extinderea spațiilor și /sau a clădirilor, pentru dezvoltarea activităților economice;
- Construirea/ modernizarea / extinderea de clădiri și anexe aferente, exclusiv pentru activități de producție și servicii pentru firme, inclusiv lucrări de demolare (desființare

	<p>clădiri), dacă este necesar;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Construirea/ modernizarea /extinderea sistemului de străzi din interiorul structurii de afaceri și a drumurilor de acces , ○ Crearea/ modernizarea/ extinderea utilităților de bază din interiorul structurii de afaceri (stații de tratare a apei, unitățile de furnizare a energiei și a gazului, sistemul de canalizare); ○ Conectarea la rețele broadband (Internet) ○ Cablarea clădirii; ○ Dotarea cu echipamente a structurilor de afaceri construite/ reabilitate/ extinse; ○ Activități de promovare; <p><input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea infrastructurii sociale, inclusiv a locuințelor multifamiliale și /sau sociale și îmbunătățirea serviciilor sociale</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Construirea/modernizarea clădirilor destinate infrastructurii sociale: centre de îngrijire a copiilor, centre pentru bătrâni, centre de asistență pentru persoanele cu deficiențe, centre pentru tineret, persoane aflate în dificultate, precum și dotarea acestora cu echipamente specifice, inclusiv echipamentelor de informare și comunicare; ○ Renovarea clădirilor cu destinație de locuințe multifamiliale și/sau sociale: ○ Renovarea părților comune ale clădirilor rezidențiale colective, incluzând: ○ Înnoirea părților structurale principale ale clădirilor: acoperiș, fațadă, ferestrele și ușile de pe fațadă, casa scârilor, coridoarele interioare și exterioare, intrările și exterioarele acestora, lift; ○ instalațiile tehnice ale clădirilor; ○ acțiuni de eficientizare energetică; ○ Renovarea și/sau schimbarea folosinței clădirilor existente deținute de autoritățile publice
--	--

	<p>pentru asigurarea unor locuințe sociale de calitate;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Achiziționarea de echipamente necesare pentru creșterea siguranței și prevenirea criminalității (sisteme de supraveghere, etc). <p><input checked="" type="checkbox"/> Categoriile de cheltuieli eligibile</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului; ○ Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului; ○ Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică; ○ Cheltuieli pentru investiții; ○ Cheltuieli aferente implementării proiectului; ○ Alte categorii de cheltuieli. <p><input checked="" type="checkbox"/> Beneficiari potențiali:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Autorități ale administrației publice locale din mediul urban ○ Asociații de Dezvoltare Intercomunitară ○ Parteneriate între autorități ale administrației publice locale
--	--

AXA PRIORITARĂ 2: Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport

Obiectiv: creșterea gradului de accesibilitate a regiunilor, al mobilității populației, bunurilor și serviciilor în vederea stimulării dezvoltării economice durabile.

Domenii de intervenție:
 Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane – inclusiv construcția/reabilitarea șoselelor de centură

2.1. Reabilitarea și modernizarea rețelei de	<p><i>Operațiuni</i></p> <p><input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene; Reabilitarea și modernizarea rețelei de</p>
--	---

<p>drumuri județene, străzi urbane – inclusiv construcția/reabilitarea șoselelor de centură</p>	<p>străzi urbane;</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Construcția / reabilitarea / modernizarea șoselelor de centură cu statut de drum județean. <p><i>Activitățile eligibile orientative</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea și modernizarea rețelei de străzi din mediul urban (categoria 1, 2 și 3); <input checked="" type="checkbox"/> Construcția / reabilitarea / modernizarea șoselelor de centură cu statut de drum județean; <input checked="" type="checkbox"/> Construirea/ modernizarea/ reabilitarea de poduri și podețe; <input checked="" type="checkbox"/> Construirea/ modernizarea/ reabilitarea de pasaje rutiere și pasarele; <input checked="" type="checkbox"/> Eliberarea și amenajarea terenului, <input checked="" type="checkbox"/> Devierea rețelelor de apă, electricitate, gaze și canal, telefonie; <input checked="" type="checkbox"/> Amenajări pentru protecția mediului; <input checked="" type="checkbox"/> Modernizarea și extinderea rețelelor de utilități existente în corpul drumului (apă, canalizare, electricitate, gaze, telefonie); <p><i>Categorii de cheltuieli eligibile:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru investiții <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli aferente implementării proiectului <input checked="" type="checkbox"/> Alte categorii de cheltuieli
---	---

	<p><i>Beneficiari potențiali:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Autorități ale administrației publice locale; <input checked="" type="checkbox"/> Asociații pentru Dezvoltare Intercomunitară constituite conform prevederilor Legii nr. 215/2001, cu modificările ulterioare; <input checked="" type="checkbox"/> Parteneriate între autorități ale administrației publice locale
AXA PRIORITARĂ 3: Îmbunătățirea infrastructurii sociale	
<p><i>Obiectiv:</i> crearea premiselor necesare pentru asigurarea populației cu servicii esențiale, contribuind astfel la atingerea obiectivului european al coeziunii economice și sociale, prin îmbunătățirea infrastructurii serviciilor de sănătate, educație, sociale, și pentru siguranță publică în situații de urgență.</p>	
<p><i>Domenii de intervenție:</i></p>	
<p>3.1 Reabilitarea /modernizarea / echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate</p>	<p><i>Obiectivul specific</i> al acestui domeniu de intervenție îl constituie îmbunătățirea calității infrastructurii serviciilor de asistență medicală și repartizarea teritorial – regională echilibrată a acestora pe teritoriul țării, pentru asigurarea unui acces egal al cetățenilor la serviciile de sănătate.</p> <p><i>Operațiuni</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea, modernizarea și echiparea spitalelor județene; <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea ambulatoriilor (din spitale și de specialitate). <p><i>Activități eligibile orientative</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea, modernizarea clădirilor spitalelor și ambulatoriilor; <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea, modernizarea utilităților generale și specifice ale spitalelor/ ambulatoriilor; <input checked="" type="checkbox"/> Crearea/modernizarea în spitale/ambulatorii, a facilităților de acces pentru persoane cu dizabilități fizice,

	<ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Achiziționare echipamente pentru spitale /ambulatorii. <p><i>Categorii de cheltuieli eligibile</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului (amenajarea pentru protecția mediului); <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru investiții; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli aferente implementării proiectului; <input checked="" type="checkbox"/> Alte categorii de cheltuieli. <p><i>Beneficiari potențiali:</i> Autorități ale administrației publice locale</p>
<p>3.2 Reabilitarea / modernizarea / dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale</p>	<p><i>Obiectivul specific</i> al acestui domeniu de intervenție îl constituie îmbunătățirea calității și a capacității infrastructurii serviciilor sociale acordate, prin sprijinirea dezvoltării echilibrate a acestora pe întreg teritoriul țării, pentru asigurarea unui acces egal al cetățenilor la astfel de servicii.</p> <p><i>Operațiuni</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea clădirilor în care funcționează centre sociale multifuncționale; <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea, modernizarea și echiparea clădirilor în care funcționează centre sociale rezidențiale. <p><i>Activități eligibile orientative</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea/modernizarea/extinderea clădirilor centrelor sociale <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea/modernizarea/extinderea clădirilor pentru înființarea de noi centre sociale;

	<ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea/modernizarea utilităților generale și specifice ale centrelor sociale; <input checked="" type="checkbox"/> Crearea/modernizarea facilităților de acces pentru persoane cu dizabilități; <input checked="" type="checkbox"/> Dotarea cu echipamente adaptate nevoilor beneficiarilor de servicii oferite de centrele sociale, inclusiv echipamente pentru persoane cu dizabilități. <p><i>Categorii de cheltuieli eligibile</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru amenajarea terenului și / sau amenajarea în vederea protejării mediului; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru investiții <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli aferente implementării proiectului <input checked="" type="checkbox"/> Alte categorii de cheltuieli. <p><i>Beneficiari potențiali:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Autorități ale administrației publice locale în parteneriat, conform legii, cu furnizorii de servicii sociale de drept public sau privat, acreditați; <input checked="" type="checkbox"/> Furnizori de servicii sociale, acreditați în condițiile legii.
<p>3.3 Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență</p>	<p><i>Obiectivul specific</i> al acestui domeniu de intervenție îl reprezintă îmbunătățirea capacității de răspuns în situații de urgență la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare prin reducerea timpului de intervenție pentru acordarea primului ajutor calificat și pentru intervenții în situații de urgență.</p> <p><i>Operațiuni</i></p> <p>Îmbunătățirea dotării cu vehicule și echipamente a bazelor operaționale regionale și județene pentru</p>

	<p>intervenții în situații de urgență.</p> <p><i>Activități eligibile orientative</i></p> <p>Achiziționare de vehicule și echipamente specifice necesare bazelor operaționale regionale și județene, pentru intervenții în situații de urgență.</p> <p><i>Categorii de cheltuieli eligibile</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru investiții (utilaje și echipamente) <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli aferente implementării proiectului <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru managementul de proiect, audit, informare și publicitate; <p><i>Beneficiari potențiali:</i></p> <p>Asociații de Dezvoltare Intercomunitară constituite conform prevederilor Legii nr. 215/ 200, cu modificările și completările ulterioare.</p>
<p>3.4 Reabilitarea / modernizarea / dezvoltarea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă</p>	<p><i>Obiectivul</i> acestui domeniu de intervenție îl constituie îmbunătățirea calității infrastructurii din învățământul obligatoriu, a centrelor de formare profesională continuă și a infrastructurii campusurilor universitare pentru asigurarea condițiilor necesare învățământului public și creșterea participării la educație și formare.</p> <p><i>Operațiuni</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea/modernizarea/echiparea infrastructurii școlare din învățământul obligatoriu și a infrastructurii campusurilor universitare; <input checked="" type="checkbox"/> Crearea și dezvoltarea campusurilor pentru învățământul profesional și tehnic (CIPT); <input checked="" type="checkbox"/> Reabilitarea/modernizarea / echiparea Centrelor de Formare Profesională Continuă.

Activități eligibile orientative

- Consolidarea, reabilitarea, modernizarea, extinderea clădirilor (toate tipurile de infrastructură pentru învățământul obligatoriu, exceptând Campusurile pentru Invățământ Profesional și Tehnic;
- Construirea, extinderea, consolidarea, reabilitarea, modernizarea clădirilor Campusurilor pentru Invățământ Profesional și Tehnic ;
- Dotări cu echipamente didactice, echipamente pentru pregătirea profesională, echipamente IT;
- Consolidarea, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea clădirilor din campusurile universitare de stat: spații de învățământ, spații de cazare, cantine, diferite facilități pentru activități didactice;
- Reabilitarea, consolidarea, modernizarea, extinderea clădirilor Centrelor de Formare Profesională Continuă;
- Modernizarea utilităților, inclusiv crearea de facilități speciale pentru persoanele cu dizabilități, pentru toate tipurile de infrastructură educațională.

Categorii de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului;
- Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului;
- Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică;
- Cheltuieli pentru investiții;
- Cheltuieli aferente implementării proiectului;
- Alte categorii de cheltuieli.

	<p><i>Categorii de beneficiari eligibili</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Autorități ale administrației publice locale; <input checked="" type="checkbox"/> Universități de stat; <input checked="" type="checkbox"/> Instituții publice și universități de stat furnizoare de servicii de formare profesională continuă.
AXA PRIORITARĂ 4: Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local	
<p><i>Obiectiv:</i> înființarea și dezvoltarea structurilor de afaceri de importanță regională și locală, reabilitarea siturilor industriale și sprijinirea inițiativelor antreprenoriale regionale și locale, pentru a facilita crearea de noi locuri de muncă și creșterea economică durabilă.</p>	
<p><i>Domenii de intervenție:</i></p>	
<p>4.1 Domeniul Major de Intervenție: Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală</p>	<p><i>Obiectiv:</i> Crearea și/sau îmbunătățirea structurilor regionale și locale de sprijinire a afacerilor, intervențiile având ca scop atragerea investițiilor, revigorarea și dezvoltarea economiilor locale și regionale.</p> <p><i>Operațiuni</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Crearea și/ sau extinderea diferitelor tipuri de structuri regionale/locale de sprijinire a afacerilor <input checked="" type="checkbox"/> Activități eligibile orientative <input checked="" type="checkbox"/> Construirea/ modernizarea / extinderea de clădiri și anexe aferente, exclusiv pentru activități de producție și servicii pentru firme; <input checked="" type="checkbox"/> Construirea/extinderea infrastructurii rutiere din interiorul structurii de afaceri și a drumurilor de acces; <input checked="" type="checkbox"/> Crearea/ modernizarea /extinderea utilităților de bază din interiorul structurii de afaceri; <input checked="" type="checkbox"/> Conectarea la rețele broadband (Internet); <input checked="" type="checkbox"/> Cablarea clădirilor; <input checked="" type="checkbox"/> Dotarea cu echipamente a structurilor de afaceri construite/ modernizate / extinse;

	<p><input checked="" type="checkbox"/> Activități de promovare a structurii de sprijinire a afacerii;</p> <p><i>Categorii de cheltuieli eligibile</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru investiții; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli aferente implementării proiectului; <input checked="" type="checkbox"/> Alte categorii de cheltuieli. <p><i>Categorii de beneficiari eligibili</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Autorități ale administrației publice locale; <input checked="" type="checkbox"/> Societăți comerciale, inclusiv societăți comerciale administrator, definite conform Ordonanței 65/2001, cu modificările ulterioare.
<p>4.2 Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități</p>	<p><i>Obiectiv:</i></p> <p>Reintroducerea siturilor industriale în circuitul economic, prin depoluare, curățare și reabilitare pentru a putea fi transformate în structuri de sprijinire a afacerilor.</p> <p><i>Operațiuni</i></p> <p>Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități</p> <p><i>Activități eligibile orientative</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Decontaminarea terenurilor siturilor industriale poluate, inclusiv preluarea și depozitarea

	<p>substanțelor toxice și periculoase și îmbunătățirea calității terenurilor;</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Demolarea clădirilor și planarea terenului, inclusiv ambalarea și transportul deșeurilor; <input checked="" type="checkbox"/> Construirea / modernizarea / extinderea clădirilor și anexelor aferente pentru activități de producție și prestări servicii; <input checked="" type="checkbox"/> Construirea / extinderea infrastructurii rutiere din interiorul structurii de afaceri și a drumurilor de acces; <input checked="" type="checkbox"/> Construirea / modernizarea / extinderea / infrastructurii de utilități; <input checked="" type="checkbox"/> Conectarea la rețele broadband (Internet) <input checked="" type="checkbox"/> Cablarea clădirii. <p><i>Categorii de cheltuieli eligibile</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru investiții; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli aferente implementării proiectului; <input checked="" type="checkbox"/> Alte categorii de cheltuieli. <p><i>Categorii de beneficiari eligibili</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Autorități ale administrației publice locale
<p>4.3. Domeniul Major de Intervenție: Sprijinirea dezvoltării</p>	<p><i>Obiectiv:</i> Sprijinirea microîntreprinderilor pentru creșterea competitivității, valorificarea resurselor materiale și a forței de muncă locale.</p>

microîntreprinderilor	<p><i>Operațiuni</i></p> <p>Dezvoltarea microîntreprinderilor;</p> <p><i>Activități eligibile orientative</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Achiziționarea de echipamente și tehnologii noi, moderne pentru activități de producție, servicii, construcții <input checked="" type="checkbox"/> Achiziționare sisteme IT (hardware și software); <input checked="" type="checkbox"/> Construirea/extinderea/ modernizarea spațiilor de producție a microîntreprinderilor; <p><i>Categorii de cheltuieli eligibile</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli pentru investiții; <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli aferente implementării proiectului; <input checked="" type="checkbox"/> Alte categorii de cheltuieli. <p><i>Categorii de beneficiari eligibili</i></p> <p>Microîntreprinderi localizate în mediul urban, care își desfășoară activitatea în domeniul producției și/sau serviciilor și/sau construcțiilor.</p> <p>Nu sunt eligibile microîntreprinderile care au ca domeniu de activitate următoarele coduri CAEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> A; H; J; K; 6330; 9003; L; O (excepție 92, 93); Q, în conformitate cu Ordinul INS Nr. 601 din 26 noiembrie 2002, privind actualizarea Clasificării activităților din economia națională;
-----------------------	--

A; I; K; M; N; O; R; U, în conformitate cu Ordinul INS Nr. 337 din 20 aprilie 2007, privind actualizarea Clasificării activităților din economia națională.

Totodată, nu sunt eligibile acele microîntreprinderi care se încadrează în criteriile prevăzute de Regulamentul CE nr. 1998/2006 privind ajutorul de minimis și anume :

(a) microîntreprinderi cu activitate în sectorul de pescuit și acvacultură, reglementate de Regulamentul Consiliului nr. 104/2000;

(b) microîntreprinderi cu activitate în sectorul procesării primare a produselor agricole, așa cum sunt listate în Anexa 1 a Tratatului;

(c) microîntreprinderi cu activitate în procesarea și comercializarea produselor agricole prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Instituire a Comunităților Europene, în următoarele cazuri:

- când valoarea ajutorului de stat este stabilită în baza prețului sau cantității acestor produse cumpărate de la producătorii primari sau puse pe piață de societățile respective;
- când ajutorul de stat este condiționat de transferarea lui parțială sau totală către producătorii primari;

(d) microîntreprinderi cu activități de export către terțe țări sau state membre, mai precis ajutoarele legate direct de cantitățile exportate, de înființarea și operarea unei rețele de distribuție, sau de alte cheltuieli curente legate de activitatea de export;

(e) microîntreprinderile care favorizează utilizarea produselor naționale în detrimentul produselor din import;

(f) microîntreprinderi cu activitate în sectorul cărbunelui, așa cum sunt definite în Regulamentul CE nr. 1407/2002;

	<p>(g) microîntreprinderi cu activități de achiziționare a autovehiculelor de transport rutier de marfă, în cazul agenților economici care prestează activități de transport rutier de marfă, pentru închiriere sau pentru obținere de profit;</p> <p>(h) microîntreprinderi în dificultate, așa cum sunt acestea definite în Comunicarea Comisiei Europene privind orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate (2004/C 244/02).</p> <p>(i) microîntreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul mineritului, siderurgiei, producției de fibre sintetice, a construcțiilor navale, pescuitului și acvaculturii;</p>
--	--

Axa Prioritară 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului

Obiectiv: valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și a resurselor naturale cu potențial turistic, precum și îmbunătățirea calității infrastructurii turistice de cazare și agrement, în scopul creșterii atractivității regiunilor, dezvoltării economiilor locale și creării de noi locuri de muncă.

<p>5.1. Domeniul Major de Intervenție: Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe</p>	<p><i>Obiectivele acestui domeniu de intervenție sunt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Creșterea importanței turismului cultural, ca factor care stimulează creșterea economică în regiuni, respectând principiile dezvoltării durabile și ale protecției mediului; <input checked="" type="checkbox"/> Extinderea sezonului turistic; <input checked="" type="checkbox"/> Creșterea numărului de turiști, prin valorificarea potențialului turistic cultural local și regional pe piața turistică națională și internațională. <p><i>Operațiuni</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Restaurarea, protecția și conservarea obiectivelor turistice care fac parte din patrimoniul cultural universal, precum și modernizarea infrastructurii conexe;
--	---

- Restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural național cu important potențial turistic și modernizarea infrastructurii conexe, în vederea introducerii în circuitul turistic;
- Restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural din mediul urban.

Activități eligibile orientative

- Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea clădirilor de patrimoniu;
- Restaurarea, protecția și conservarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
- Refacerea / amenajarea căilor de acces (pietonale și carosabile) către obiectivele reabilite, în interiorul zonei de protecție a acestora;
- Lucrări și dotări pentru asigurarea iluminatului interior și exterior, a iluminatului de siguranță precum și a celui decorativ;
- Restaurarea și remodelarea plasticii fațadelor;
- Amenajări peisagistice pentru punerea în evidență a obiectivului turistic de patrimoniu reabilitat;
- Dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție);
- Modernizarea utilităților aferente obiectivului turistic de patrimoniu (energie electrică, alimentare cu apă, canalizare)
- Dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil
- Amenajarea zonelor de protecție prin delimitarea și împrejmuirea obiectivelor de patrimoniu (acolo unde este cazul);
- Construcția utilităților anexe (parcaj, grup sanitar, reclame și indicatoare);

	<ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Amenajarea / marcarea de trasee turistice / itinerarii culturale la obiectivele turistice de patrimoniu reabilitate. <input checked="" type="checkbox"/> Construcția / reabilitarea / amenajarea căii de acces către obiectivul turistic de patrimoniu reabilitat. <p><i>Beneficiari eligibili</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Autorități ale administrației publice locale și centrale; <input checked="" type="checkbox"/> Instituții de cult care sunt organizate ca persoane juridice de utilitate publică;
<p>5.2. Domeniul Major de Intervenție: Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice</p>	<p><i>Obiectivele</i> acestui domeniu de intervenție sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Valorificarea resurselor naturale în scop turistic; <input checked="" type="checkbox"/> Diversificarea serviciilor turistice. <input checked="" type="checkbox"/> Îmbunătățirea calității serviciilor de cazare; <input checked="" type="checkbox"/> Crearea / extinderea structurilor de agrement turistic, în scopul creșterii numărului turiștilor și a duratei sejurului; <p><i>Operațiuni</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Dezvoltarea turismului bazat pe resurse turistice naturale; <input checked="" type="checkbox"/> Valorificarea potențialului oferit de turismul montan; <input checked="" type="checkbox"/> Dezvoltarea turismului balnear <input checked="" type="checkbox"/> Modernizarea /extinderea structurilor de cazare¹ și a utilităților conexe <input checked="" type="checkbox"/> Crearea/modernizarea /extinderea infrastructurii turistice de agrement și a utilităților conexe;

Activități eligibile orientative

5.2.3.1 *Infrastructura de turism de utilitate publică*

- Reabilitarea/modernizarea infrastructurii rutiere, inclusiv utilitățile din corpul drumului în stațiuni balneare, climatice și balneo – climatice;
- Construirea / modernizare puncte (foișoare) de observare / filmare / fotografiere;
- Reabilitarea/modernizarea rețelei de utilități din corpul străzii;
- Construirea/modernizarea căilor de acces la principalele obiective turistice naturale;
- Construire /modernizare refugii montane;
- Marcarea traseelor montane;
- Amplasarea de panouri de orientare și informarea turistică;
- Amenajarea posturilor SALVAMONT;
- Crearea/reabilitarea traseelor de cură pe teren, a spațiilor de recreere și popas, a facilităților de utilizare a izvoarelor minerale;
- Crearea / reabilitarea parcurilor balneare, parcuri – grădină;
- Construire piste pentru cicloturism;
- Construire căi de acces la obiectivul turistic natural modernizate/extinse

5.2.3.2 *Infrastructura de turism publică / privată, care intră sub incidența regulilor ajutorului de stat*

- Dezvoltarea rețelelor de captare și /sau transport a izvoarelor minerale și saline cu potențial terapeutic (ape minerale, lacuri și nămoluri terapeutice, gaze terapeutice, factorii sanogeni de la nivelul grotelor și salinelor);
- Crearea/, modernizarea, dotarea (inclusiv cu utilități) a bazelor de tratament din stațiunile balneare, climatice și balneo – climatice , inclusiv a salinelor terapeutice;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Amenajarea în scop turistic a obiectivelor turistice naturale (formațiuni geologice, peșteri, saline, mine, vulcani noroioși, lacuri) prin: <ul style="list-style-type: none"> <input type="checkbox"/> instalații de iluminat, încălzire, ventilație; <input type="checkbox"/> creare/modernizare grupuri sanitare; <input type="checkbox"/> creare/ puncte de colectare a gunoiului menajer; ☑ Crearea și dotarea platformelor de campare, inclusiv a utilităților specifice (grupuri sanitare, apă curentă, iluminat etc.); ☑ Modernizare și extindere structuri de cazare și utilități conexe; ☑ Dotare structuri de cazare cu echipamente specifice; ☑ Construire piscine, ștranduri, bazine de kinetoterapie; ☑ Construire terenuri de mini-golf, tenis, paint-ball, echitație; ☑ Modernizare căi ferate cu ecartament îngust pentru transport feroviar de interes turistic din zonele de deal și de munte, ☑ Creare porturi turistice, inclusiv a debarcaderelor amplasate pe lacuri de agrement; ☑ Construire pârtii de schi (inclusiv construirea de instalații de transport pe cablu pentru persoane, instalarea de echipamente pentru producerea zăpezii artificiale, instalarea echipamentelor pentru iluminatul nocturn al pârtiilor de schi, dotarea cu echipamente pentru întreținerea pârtiilor de schi); ☑ Construirea / dezvoltarea pârtiilor destinate practicării celorlalte sporturi de iarnă și echiparea cu instalații și echipamentele corespunzătoare; ☑ Amenajări specifice sporturilor nautice; ☑ Amenajări pentru practicarea pescuitului sportiv.
--	---

Categorii de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului
- Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului
- Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică
- Cheltuieli pentru investiții
- Cheltuieli aferente implementării proiectului
- Alte categorii de cheltuieli

Categorii de beneficiari eligibili

Pentru activitățile prevăzute în cadrul „5.2.3.1 Infrastructura de turism de utilitate publică”, *beneficiarii eligibili sunt:*

- Autorități ale administrației publice locale;
- Asociații de Dezvoltare Intercomunitară constituite conform prevederilor Legii nr. 215/2001, cu modificările ulterioare;
- Parteneriate între autorități ale administrației publice locale

Pentru activitățile prevăzute în cadrul „5.2.3.2 Infrastructura de turism publică / privată, care intră sub incidența regulilor ajutorului de stat”, *beneficiarii eligibili sunt:*

- Autorități ale administrației publice locale;
- Parteneriate între autoritățile administrației publice locale;
- Asociații de Dezvoltare Intercomunitară constituite conform prevederilor Legii nr. 215/2001, cu modificările ulterioare.
- IMM-uri din domeniul turismului, în conformitate cu Clasificarea Activităților din Economia

	<p>Națională (CAEN), după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> <input type="checkbox"/> Secțiunea H - Hoteluri și restaurante și Secțiunea O – Alte activități de servicii colective, sociale și personale: 9233, 9234, 9253, 926 , 9272, 9304, în conformitate cu Ordinul INS Nr. 601/2002 privind actualizarea Clasificării Activităților din Economia Națională (în vigoare până la 31 decembrie 2007); <input type="checkbox"/> Secțiunea I – Hoteluri și restaurante, cu excepția grupei 562 „Activități de alimentație (catering) pentru evenimente și alte servicii de alimentație” și Secțiunea R – Activități de spectacole, culturale și recreative: 9104, 931, 932, în conformitate cu Ordinul INS Nr. 337/2007 privind actualizarea Clasificării Activităților din Economia Națională (intră în vigoare de la 1 ianuarie 2008).
<p>5.3 Domeniul Major de Intervenție: Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică</p>	<p><i>Obiectivele</i> acestui domeniu de intervenție sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Promovarea potențialului turistic românesc prin îmbunătățirea imaginii de țară, cu scopul de a promova România în străinătate și de a crește atractivitatea sa pentru turism și afaceri; <input checked="" type="checkbox"/> Crearea Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică (CNIPT) în scopul creșterii numărului turiștilor; <input checked="" type="checkbox"/> Instituirea unui sistem integrat și informatizat a ofertei turistice românești . <p><i>Operațiuni</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a. Crearea unei imagini pozitive a României, ca destinație turistică, prin definirea și promovarea brandului turistic național; b. Dezvoltarea și consolidarea turismului intern prin sprijinirea promovării produselor specifice și a activităților de marketing specifice; c. Crearea Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică (CNIPT) și dotarea acestora.

Activități eligibile orientative

- Crearea, dezvoltarea și promovarea brandului turistic național;
- Promovarea produselor turistice cu specific național / regional /local;
- Activități specifice de marketing;
- Construirea/ modernizarea/ reabilitarea/ consolidarea /extinderea clădirilor Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică;
- Achiziționarea de echipamente și software, pentru dotarea Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică;
- Crearea bazelor de date cu informații turistice, necesare Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică
- Realizarea unui sistem național integrat, cu acces on-line, pentru colectarea și diseminarea informațiilor turistice.

Categorii de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului;
- Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului;
- Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică;
- Cheltuieli pentru investiții;
- Cheltuieli aferente implementării proiectului;
- Alte categorii de cheltuieli.

Categorii de beneficiari eligibili

Operațiunea a): Direcția de specialitate din cadrul Ministerului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii,

	<p>Comerț, Turism și Profesii Liberale.</p> <p>Operațiunea b): ONG-urile care desfașoară, conform statutului, activități în domeniul promovării turismului și Autorități ale administrației publice locale.</p> <p>Operațiunea c): Autorități ale administrației publice locale din localitățile înscrise în lista aprobată prin Ordin al ministrului MIMMCTPL</p>
AXĂ PRIORITARĂ 5: Asistență Tehnică	
<p><i>Obiectiv:</i> sprijinirea implementării transparente și eficiente a Programului Operațional Regional.</p>	
<p><i>Domenii de intervenție:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Sprijinirea implementării, managementului și evaluării Programului Operațional Regional <input checked="" type="checkbox"/> Sprijinirea activităților de publicitate și informare privind POR 	
<p>5.1 Sprijinirea implementării, managementului și evaluării Programului Operațional Regional</p>	<p>Prin intermediul acestui domeniu de intervenție vor fi sprijinite pregătirea, selecția, evaluarea și monitorizarea activităților, precum și a proiectelor realizate pentru implementarea POR.</p> <p><i>Activități eligibile orientative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Sprijinirea Autorității de Management și a Organismelor intermediare (inclusiv costuri de personal) pentru implementarea diferitelor etape ale POR, inclusiv pregătirea, selecția, monitorizarea, evaluarea, controlul și audit <input checked="" type="checkbox"/> Achiziția și instalarea echipamentelor IT și birotice necesare pentru managementul și implementarea programului <input checked="" type="checkbox"/> Sprijinirea organizatorică și logistică a Comitetului de Monitorizare a POR și a altor Comitete implicate în implementarea programului <input checked="" type="checkbox"/> Evaluarea POR, inclusiv evaluările pentru proiectele implementate <input checked="" type="checkbox"/> Elaborarea de studii pentru fundamentarea POR

	<ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> Cheltuieli salariale ale personalului contractual implicat în pregătirea, selecția, evaluarea, monitorizarea și controlul programului <input checked="" type="checkbox"/> Organizarea de seminarii și cursuri de training în vederea îmbunătățirii cunoștințelor personalului din cadrul Autorității de Management și a Organismelor Intermediare <p><i>Beneficiari:</i> Autoritatea de Management POR, organismele intermediare POR, Comitetul de Monitorizare și alte Comitete implicate în implementarea programului</p>
5.2 Sprijinirea activităților de publicitate și informare privind POR	<p>Obiectivul îl reprezintă îmbunătățirea cunoștințelor privind impactul intervențiilor POR și analizarea aspectelor specifice intervențiilor ROP la nivel regional și național.</p> <p><i>Activități eligibile orientative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <input checked="" type="checkbox"/> crearea unui sistem de informarea tuturor actorilor interesați de conținutul POR <input checked="" type="checkbox"/> realizarea și distribuirea materialelor informative și publicitare (documente oficiale privind POR, ghiduri ale aplicanților, buletine informative, broșuri, postere, obiecte inscripționate cu logo POR, etc.) <input checked="" type="checkbox"/> organizarea de conferințe, forumuri, prezentări, caravane de informare, traininguri pentru beneficiari, etc. <p><i>Beneficiari:</i> Autoritatea de Management POR, Organismele Intermediare, organizațiile economice, sociale și profesionale</p>

Criterii de eligibilitate

- Solicitantul dovedește calitatea de proprietar al terenului și /sau al clădirii, sau are în concesiune, comodat, sau în chirie, după caz, pe o durată de minim 10 ani, terenul / clădirea care face obiectul proiectului,;
- Solicitantul face dovada capacității de cofinanțare;
- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite prin Regulamentul Consiliului privind „ Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” Nr. 1605/2002 art. 93;
- Capacitatea solicitantului de a implementa proiectul;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție al Axei POR
- Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului nu au fost finanțate din fonduri publice în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare prevăzute;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului eficienței energetice, al ajutorului de stat și achizițiilor publice

Criterii de selecție

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR;

Principii privind depunerea, selecția și evaluarea proiectelor

Principiile care stau la baza sistemului de selecție a proiectelor sunt principiul parteneriatului și al transparenței. De asemenea, sistemul se caracterizează prin:

- Simplitate
- Evitarea duplicării sarcinilor
- Flexibilitate
- Durată minimă

Etaple procesului de evaluare și selecție a proiectelor finanțate prin POR

Sistemul de evaluare a proiectelor cuprinde mai multe etape iar pe parcursul derulării acestora rolul și atribuțiile organismelor și structurilor implicate la nivel național și /sau regional se bazează pe proceduri și reglementări clare și coerente.

Procesul de selecție descris mai jos detaliază etapele parcurse de cererile de finanțare ale tuturor tipurilor de solicitanți și se aplică pentru toate domeniile de intervenție ale POR.

1.Verificarea conformității administrative a Cererilor de finanțare (CF)

- Solicitantul depune CF la registratura Organismului Intermediar (OI) și primește un număr unic de înregistrare
- OI verifică conformitatea administrativă (e.g. existența și forma tuturor documentelor solicitate în Ghidul solicitantului)
- OI poate solicita clarificări/completări la CF
- CF neconforme sunt respinse iar solicitantul este informat asupra respingerii și a motivelor de respingere
- CF conforme sunt acceptate pentru verificarea eligibilității iar solicitantul este informat asupra acceptării CF

2. Verificarea eligibilității Cererilor de finanțare

- OI verifică eligibilitatea CF pe baza criteriilor de eligibilitate specifice fiecărui domeniu de intervenție. Se verifică eligibilitatea solicitantului, a activităților cuprinse în proiect și a cheltuielilor
- OI poate solicita clarificări la CF
- CF neeligibile sunt respinse iar solicitantul este informat asupra respingerii și a motivelor de respingere
- CF eligibile sunt acceptate pentru evaluarea tehnică și financiară iar solicitantul este informat asupra acceptării CF

3.Evaluarea tehnică și financiară a CF

- Este realizată de către evaluatori independenți contractați de către Autoritatea de management și remunerați din fondurile alocate în cadrul axei prioritare de asistență tehnică Evaluarea tehnică și financiară vizează în principal: capacitatea operațională și financiară a solicitantului, necesitatea și utilitatea proiectului, fezabilitatea tehnică și financiară precum și sustenabilitatea financiară a proiectului
- CF vor fi punctate, conform grilei de evaluare tehnică și financiară

- CF care obțin un punctaj egal sau mai mare de 60, sunt acceptate ca proiecte viabile, urmând a fi evaluate din punct de vedere strategic, de către CRESC. Solicitantul este informat asupra acceptării CF.
- CF care obțin un punctaj mai mic de 60 sunt respinse iar solicitantul este informat asupra respingerii și a motivelor de respingere.

4. Evaluarea strategică a CF

- Este realizată de către Comitetul Regional de Evaluare Strategică și Corelare
- CRESC primește lista CF acceptate în urma evaluării tehnice și financiare (care au obținut un punctaj tehnico economic mai mare de 60), împreună cu rezumatul fiecărei CF precum și raportul asupra evaluării tehnice și economice a acestor CF
- CRESC analizează proiectele din punct de vedere strategic, apreciind măsura în care CF/proiectele răspund strategiilor de dezvoltare regională, realizând totodată și corelarea POR cu celelalte programe operaționale.
- CRESC, prin secretariatul asigurat de OI, întocmește lista proiectelor recomandate spre finanțare, precum și lista celor respinse, cu justificarea aferentă.
- Solicitantul este informat asupra termenului limită în care trebuie să depună Proiectul tehnic (în cazul proiectelor care includ execuția de lucrări)

5. Etapa precontractuală și decizia de finanțare

a. Pentru proiecte care includ execuția de lucrări

- Solicitantul este informat asupra termenului limită în care trebuie să depună Proiectul tehnic
- Evaluatorii independenți analizează proiectele tehnice, urmărind concordanța acestora cu informațiile cuprinse în CF (Studiul de fezabilitate). În cazul în care proiectele tehnice nu sunt complete, se va cere solicitanților completarea/modificarea acestora.
- OI efectuează vizite la fața locului, verificând existența documentelor de eligibilitate, a autorizației de construire etc.
- AM ia decizia de finanțare
- OI întocmește și semnează cu solicitantul contractul de finanțare

b. Pentru proiecte care nu includ execuția de lucrări

- OI efectuează vizite la fata locului, verificând existenta documentelor de eligibilitate, a autorizației de construire etc.
- AM ia decizia de finanțare
- OI întocmește și semnează cu solicitantul contractul de finanțare

Planul financiar

	Finanțarea Comunitară (a)	Contribuția națională (b) = (c) + (d)	Împărțirea indicativă a contribuției naționale		Total finanțare (e) = (a)+(b)	Rata de co-finanțare* (f) = (a)/(e)*100 (%)	Pentru informare	
			Finanțare publică națională (c)	Finanțare privată națională (d)			Contribuția BEI	Alte finanțări
Axa Prioritară 1 FEDR	1.117.806.529	273.365.256	273.365.256	-	1.391.171.785	80.35	0	0
Axa Prioritară 2 FEDR	758.355.021	118.355.985	118.355.985	-	876.711.006	86.50	0	0
Axa Prioritară 3 FEDR	558.903.260	98.629.992	98.629.992	-	657.533.252	85.00	0	0
Axa Prioritară 4 FEDR	633.423.700	76.471.117	76.471.117	-	709.894.817	89.23	0	0
Axa Prioritară 5 FEDR	558.903.264	57.862.924	57.862.924	-	616.766.188	90.62	0	0
Axa Prioritară 6 FEDR	98.629.988	32.876.662	32.876.662	-	131.506.650	75.00	0	0
Total	3.726.021.762	657.561.936	657.561.936	-	4.383.583.698	85.00	0	0

* Rata de co-finanțare pentru toate Axele Prioritate este calculată pe baza costului total (public și privat).

Implementarea

Prin Hotărârea de Guvern nr. 243/16.02.2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 194/1.03.2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Integrării Europene, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional este constituită în cadrul structurilor Ministerului.

Ministrul Integrării Europene este responsabil pentru numirea Directorului Autorității de Management și a Adjunctului acestuia/acesteia.

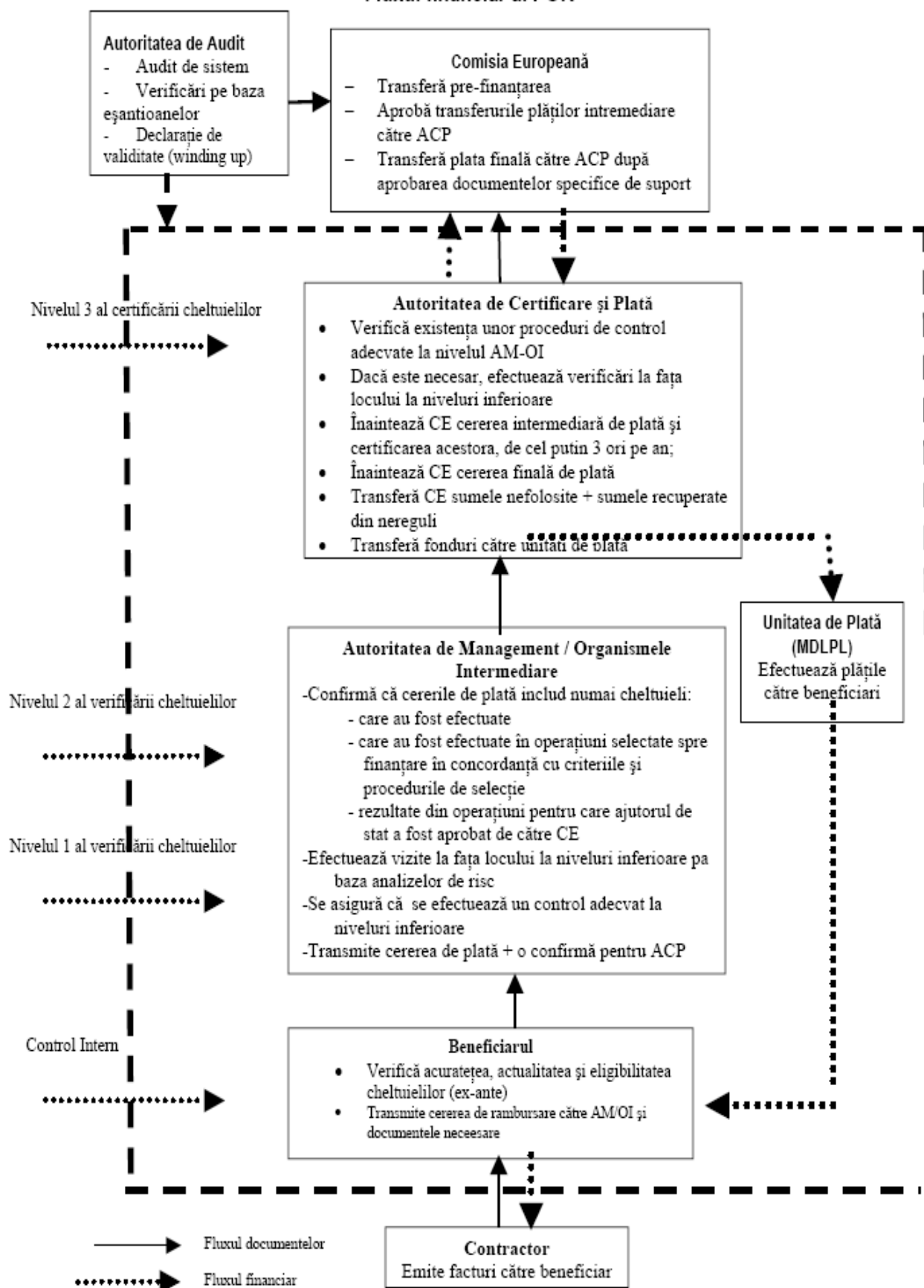
Organizatia	Instituția
Autoritatea de Management (AM):	Ministerul Integrării Europene
Organismele Intermediare (OI):	8 ADR-uri (OI-urile POR sunt constituite în structurile ADR)
Autoritatea de Certificare	Ministerul Finanțelor Publice
Organismul Competent de Plăți	Ministerul Finanțelor Publice
Autoritatea de Audit	Organism independent, pe lângă Curtea

Organizatia	Instituția
	Română de Conturi

Parteneri ministeriali cheie: deși nu fac parte din sistemul de implementare al POR, ministerele relevante au un rol major în dezvoltarea politicilor naționale, în implementarea la nivel național a priorităților din Programele Operaționale Sectoriale în corelare cu POR, precum și în deciziile strategice ce trebuie luate de către Autoritatea de Management pentru POR.

Partenerii ministeriali cheie:	Ministerul Finanțelor Publice Ministerul Economiei și Comerțului Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Sănătății Ministerul Administrației și Internelor Ministerul Transportului, Construcțiilor și Turismului Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale
--------------------------------	--

Fluxul financiar al POR



Analiza SWOT națională / regională

Puncte tari	Puncte slabe
-------------	--------------

<p>Nivel relativ ridicat de educație, îndeosebi în Regiunile cu vechi centre universitare de tradiție (NE, V, NV, BI)</p>	<p>Îmbătrânire demografică în majoritatea regiunilor, îndeosebi în V, SV, NV, Centru</p>
<p>Existența unei forțe de muncă flexibile și calificată</p>	<p>Pondere relativ redusă a populației ocupate din regiunii (între 35-43%)</p>
<p>Rețea urbană relativ densă în toate regiunile, dar în special în regiunile Centru (51 orașe) și Sud (43 orașe)</p>	<p>Pondere mare a populației ocupate în agricultură, în majoritatea Regiunilor, dar în special în NE, S și SV</p>
<p>Proximitatea piețelor vest-europene, a determinat un proces de creștere economică difuzat pe direcția vest-est (V, C, NV)</p>	<p>Neconcordanța calitativă și cantitativă dintre cererea și oferta de pe piața forței de muncă: NE, SE, S și parțial SV, Centru, V, BI și NV</p>
<p>Un ușor reviriment al activităților industriale și un proces de stabilizare a întreprinderilor nou create pe platformele marilor complexe industriale restructurate (SE, BI)</p>	<p>Diminuarea populației școlare în învățământul preuniversitar în toate regiunile</p>
<p>Potențial pentru creștere economică rapidă în toate regiunile prin mobilizarea resurselor neutilizate</p>	<p>Degradarea continuă a infrastructurii serviciilor de sănătate; Insuficiența și uzura avansată a echipamentelor medicale;</p>
<p>Existența „zonelor libere” economice (SE, S și V)</p>	<p>Existența unor zone tradițional subdezvoltate, dependente de agricultură (NE, S, parțial SE; zonele de graniță)</p>
<p>Creșterea în toate regiunile a contribuției IMM la realizarea PIB regional</p>	<p>Declinul economic al multor centre industrializate</p>
<p>Patrimoniu natural și antropoc diversificat, cu potențial ridicat pentru dezvoltarea Eco-turismului, în toate regiunile de dezvoltare</p>	<p>Numărul mare de localități mono-industriale cu șomaj ridicat</p>
<p>Suprafețe vaste cu soluri fertile, în special în regiunile NE, SE și S</p>	<p>Acces limitat la infrastructura de transport națională, infrastructura de comunicații și IT a majorității regiunilor, exceptând Capitala, Centru și V</p>
<p>Rețea de drumuri publice relativ uniform distribuită pe regiuni de dezvoltare</p>	<p>Grad scăzut de modernizare a infrastructurii regionale și locale de transport în majoritatea regiunilor</p>
<p></p>	<p>Infrastructura socială slab dezvoltată în majoritatea regiunilor, îndeosebi în zonele rurale și în orașele mici și mijlocii</p>
<p></p>	<p>Infrastructura de afaceri insuficient dezvoltată în toate regiunile</p>
<p></p>	<p>Nivel redus al resurselor financiare la dispoziția autorităților locale, în special în privința serviciilor sociale și de educație</p>
<p></p>	<p>Facilități tehnologice și de management limitate</p>
<p></p>	<p>Acces dificil al IMM-urilor la surse de finanțare</p>
<p></p>	<p>Sisteme de canalizare și rețele de apă învechite în orașele mari și</p>

Oportunități	Riscuri
<p>Creștere economică stabilă și rapidă și conversie regională (creșterea continuă a populației ocupate în sectorul serviciilor)</p> <p>Nivel scăzut de salarizare a forței de muncă, comparativ cu cel al forței de muncă din țările UE</p> <p>Diversificarea activităților economice, în special în sectoarele de servicii și înaltă tehnologie</p> <p>Infrastructura de afaceri finanțată prin Fondurile Structurale europene, poate impulsiunea dezvoltarea economică a Regiunilor</p> <p>Programele UE de finanțare a extinderii/ reabilitării utilităților publice/ infrastructurii de transport urbane, etc</p> <p>Creșterea gradului de atractivitate a regiunilor, prin reabilitarea fostelor situri industriale și a celor degradate (pentru amenajarea de spații verzi, centre cultural-educative, și sociale)</p> <p>Potențial pentru dezvoltarea nișelor turistice: spa, turism itinerant, sporturi de iarnă și extreme</p> <p>Valorificarea adecvată a poziției geografice ca punct de tranzit în rețeaua Europeană de transport</p> <p>Expertiză în domeniul managementului și fluxuri monetare din partea emigranților români</p>	<p>Degradarea serviciilor educaționale și sociale</p> <p>Emigrarea forței de muncă în statele UE</p> <p>Scăderea calității vieții în mediul urban</p> <p>Incapacitatea autorităților locale de a atrage fonduri pentru asigurarea cofinanțării proiectelor mari de infrastructură</p> <p>Lipsa colaborărilor între întreprinderi și institutele de cercetări</p> <p>Inconsistența mecanismelor fiscale cu procesul de descentralizare a responsabilităților administrative către autoritățile locale</p> <p>Lipsa promovării siturilor și valorilor turistice</p> <p>Infrastructura de acces limitată, către localitățile izolate cu potențial turistic</p>

Capitolul 3 Ghidul cererii de finanțare, planul de afaceri

Cererea de finanțare

Aspecte importante privind intocmirea cererii de finanțare

- Completarea cererii de finanțare se face întocmai cu modelul solicitat de către autoritatea de management;
- Dacă sunt neclarități în ceea ce privește completarea formularelor sau conformitatea dosarului, vă adresați OI sau AM;
- Obiectivele generale și specifice ale programului sunt detaliate în POS și DCI. Informații privind conformitatea dosarului de finanțare se regăsesc în DCI și Ghidul solicitantului;
- Proiectul trebuie să fie în concordanță cu axa prioritară, domeniul de intervenție și operațiunea indicativă a programului (Schema de ajutor de stat);

Evaluarea proiectului se face pe baza unei grile de punctaj, care a fost aprobată de Comitetul de monitorizare al Programului de finanțare.

Condiții generale de eligibilitate

- Utilizarea eficientă a fondurilor;
- Să se realizeze investiția în aria de acoperire a programului;
- Un proiect se depune numai pentru un singur fond (excepție proiectele integrate);
- Demonstrați beneficiile pe care le aduce proiectul zonei în care va fi implementat și cum contribuie acesta la atingerea obiectivelor generale ale programului;
- Solicitați finanțare strict pentru activitățile proiectului;
- Atașați la dosar toate documentele solicitate de către AM;
- Demonstrați viabilitatea financiar – economică a proiectului, sustenabilitatea și durabilitatea acestuia.

Planificarea activităților

Data de începere a acestor activități va fi considerată data la care se va primi de la OI/AM scrisoarea oficială de aprobare a proiectului, mai exact de la semnarea contractului de finanțare. Trebuie să țineți cont în planificarea activităților, mai ales pentru proiectele care prevăd construcții, ca aprobarea și procedurile de implementare durează câteva luni. Toate termenele stabilite în planul de activități trebuie respectate. În situația în care, din motive obiective, aceste termene nu pot fi respectate se transmite o solicitare scrisă de prelungire în

care se va justifica motivul nerespectării termenelor, către OI/AM.

Impactul asupra mediului

Toate proiectele trebuie să fie în concordanță cu legislația UE de protecția mediului. În pregătirea proiectului, documentați-vă în privința impactului proiectului asupra mediului înconjurător. Pentru proiectele care au impact semnificativ se solicită o evaluare detaliată a efectelor. Cu impact negativ asupra mediului pot fi considerate proiectele care afectează:

- Calitatea aerului;
- Locuitorii și biodiversitatea;
- Resursele de apă;
- Transportul;
- Dezvoltarea urbană;
- Producția și utilizarea energiei;
- Resursele naturale;
- Producerea deșeurilor. Trebuie luate măsuri pentru diminuarea efectelor, chiar și a efectelor secundare dacă acestea există.

Incluziunea socială

Toate proiectele trebuie să aibă o contribuție pozitivă în promovarea egalității de șanse și promovarea incluziunii sociale. Puteti da mai multe detalii despre aceste aspecte în planul de afaceri. Explicați cum se află în acord proiectul dvs. cu propria politică privind egalitatea de șanse. Dacă aveți îndoieli despre aceste aspecte, puteți contacta Comisia pentru Egalitate de Șanse, Comisia pentru discriminare rasială și Comisia pentru persoanele cu dizabilități.

Rezultate cuantificabile

Rezultatele proiectului trebuie să fie măsurabile pentru ca progresul proiectului să poată fi monitorizat și evaluat. Stabilirea unor obiective realiste, de tip SMART (S- specific, M – measurable, A-achievable, R-realistic; T-time) va conduce cu siguranță la rezultate cuantificabile. Dacă proiectul nu-și îndeplinește obiectivele este posibil să se solicite rambursarea ajutorului financiar.

Toate proiectele trebuie să fie însoțite obligatoriu de un plan de afaceri, iar acolo unde este cazul de studiu de fezabilitate și studiu de impact asupra mediului.

Planul de afaceri

Toate proiectele trebuie sa furnizeze un plan de afaceri detaliat. O aplicatie pentru ajutor financiar nu va fi acceptata fara un plan de afaceri. Urmatoarea prezentare va descrie cateva aspecte pe care un plan de afaceri ar trebui sa le includa. Continutul acestuia va depinde de complexitatea proiectului.

Un plan de afaceri sa fie cuprinzator, dar chiar si pentru un proiect complex nu ar trebui sa depaseasca in mod normal 25 de pagini A4, plus documentele suplimentare ca proiecte tehnice, rapoarte, planuri, schite si desene, etc. Proiectele mici vor avea un plan de afaceri considerabil mai mic.

Planul de afaceri trebuie sa arate clar:

- ce intentioneaza proiectul sa realizeze;
- de ce este necesara aceasta forma de interventie (finantare);
- cum va fi implementat
- care sunt costurile si cum se vor finanta activitatile.

Planul de afaceri ar trebui sa demonstreze utilizarea eficienta a banilor, ce impact asupra economiei locale va avea si cum va continua dupa realizarea investitiei.

Continutul cadru recomandat

1. Scopul proiectului:

Relatati clar si succint care este scopul proiectului si cum va contribui direct la atingerea obiectivelor fixate prin DCI pentru regiunea respectiva.

2. Descrierea proiectului:

Faceti o descriere detaliata a proiectului, incluzand:

- Ce fel de proiect este?
- Unde se va implementa?
- Cine va implementa proiectul si care va fi rolul acestuia?
- Care sunt legaturile proiectului cu alte initiative locale? (in special cele finantate din Fondurilor Structurale)
- Cum se potrivesc obiectivele proiectului cu strategia regionala, ca si Strategie Economica Regionala?

- Gradul de implicare a sectorului privat.
- Cum va fi promovat proiectul?

3. Nevoile pietei

Dati o justificare clara pentru proiect. Descrieti piata unde va desfasurati activitatea, care sunt provocarile, cui se adreseaza produsele/serviciile dvs. si cum veti reusi sa faceti fata acestor provocari. Detaliile privind orice studiu de piata sau raport preliminar trebuie furnizate la aceasta sectiune. De asemenea, trebuie sa includeti la aceasta sectiune, o analiza a alternativelor pe care le aveti, incluzand optiunea de „a nu face nimic” si argumentele care stau la baza oricarei previziuni pe care o faceti.

Acest lucru este pentru a demonstra de ce nevoile pietei identificate de dvs. ar trebui sa fie satisfacute prin modul descris in proiect ci nu in alt mod. Analiza dumneavoastra trebuie sa includa o evaluare realista a riscurilor neimplementarii proiectului si intentiile dumneavoastra pentru a minimaliza aceste riscuri.

4. Obiectivele proiectului

Atat persoanele implicate in elaborarea proiectului cat si evaluatorii trebuie sa inteleaga clar ce va produce proiectul (care sunt efectele) si cand. Va trebui sa descrieti obiectivele proiectului si sa dati detalii despre cum si cand vor fi realizate activitatile. Descrieti punctul de plecare pentru fiecare obiectiv

Pentru a putea monitoriza progresul realizat in proiect, obiectivele trebuie sa aiba rezultate realizabile si masurabile (SMART).

Descrierea obiectivelor trebuie sa includa detalii despre rezultatele cuantificabile obtinute prin proiect. Trebuie sa utilizati terminologia folosita in DCI in descrierea acestor obiective. Trebuie sa explicati cum aceste obiective si rezultate au fost calculate. De exemplu, daca anticipati crearea unui anumit numar de locuri de munca, trebuie sa identificati exact unde si cand.

Daca proiectul se va aproba trebuie sa fiti capabili de a oferi informatii care sa dovedeasca ca ati atins acele obiective si ati obtinut rezultatele asteptate. De exemplu, unde vorbim de crearea de locuri de munca noi, evidenta noastra va include numele, adresa, CNP, data angajarii, meseria, descrierea locului de munca creat.

La aceasta sectiune vor fi oferite detalii asupra gradului in care proiectul va contribui la obiectivul general al programului ca si creare de noi locuri de munca si dezvoltare economica a regiunii.

5. Managementul proiectului

Descriere detaliata despre cum va fi organizat proiectul, incluzand detalii despre organisme implicate, care sunt responsabilitatile acestora in proiect si cum colaboreaza unele cu altele. Includeti o descriere detaliata despre cum va fi gestionat si monitorizat proiectul si cine va face acest lucru.

Explicatiile privind managementul proiectului ar trebui sa ofere detalii despre personalul implicat, abilitatile si experienta acestuia.

6. Planul de actiune

Un proiect trebuie sa ofere detalii despre cum se vor desfasura activitatile pe toata perioada desfasurarii acestuia. Se vor mentiona toate activitatile, cu precizarea perioadei in care se vor desfasura, cand se vor finaliza si cine va fi responsabilul pentru realizarea acestora. Astfel se poate verifica progresul realizat in cadrul proiectului.

7. Managementul financiar

Furnizati detalii complete despre cum va fi finantat proiectul si de cine. Metoda folosita de dvs. va trebui sa arate si sa demonstreze care este valoarea grantului utilizat si care este aportul dumneavoastra, inclusiv pentru cheltuieli neeligibile. Toate aceste informatii trebuie inregistrate pentru a putea fi demonstrate in fata organismelor abilitate sa controleze buna gestionare si utilizare a fondurilor europene.

8. Finantarea proiectului

O detaliere a costurilor este solicitata pentru fiecare proiect. Trebuie furnizata o descriere despre cum proiectul va fi finantat, iar previziunile trebuie sa conduca la un cash-flow pozitiv care sa sustina proiectul pe toata perioada de implementare si dupa aceea.

Daca se fac imprumuturi la banci trebuie date detalii despre acestea prin prezentarea unui grafic de rambursare.

Un plan financiar este solicitat de asemenea, prin care sa se arate care sunt contributiile financiare ale partilor implicate, inclusiv contributia in natura.

9. Sustenabilitate

Aceasta sectiune va trebui sa descrie care sunt beneficiile proiectului si cum va continua acesta si dupa ce ajutorul financiar s-a epuizat.

Capitolul 4 - Managementul proiectului

Proiectele finantate din Fonduri Structurale se desfasoara de obicei pe o perioada de cativa ani si cuprind o multitudine de activitati. Unele proiecte au un impact semnificativ la revitalizarea economiei dintr-o zona slab dezvoltata. Pentru a creste impactul finantarii si pentru a minimaliza amenintarile de a returna fondurile pentru ca performantele proiectului au fost slabe sau pentru ca administrarea acestuia a fost deficitara, este esential ca managerul de proiect sa puna in prim plan elaborarea unui sistem financiar si de monitorizare inca de la inceput.

In proiectele in care responsabilitatile sunt impartite, managerul de proiect este persoana responsabila de toate problemele pentru implementarea proiectului, fiind persoana de legatura dintre AM si beneficiar. De aceea, managerul de proiect trebuie sa se asigure ca poate furniza de fiecare data, in timp util, informatii despre implementarea proiectului (rapoarte financiare si de progres). Unele proiecte sunt implementate de un consortiu sau mai multi parteneri. Managerul de proiect este responsabil pentru colectarea tuturor informatiilor de la partenerii de proiect.

Daca aveti orice nedumerire despre proiectul dumneavoastra, primul punct de contact este AM/OI care se ocupa de monitorizarea proiectului dumneavoastra (ofiterul de monitorizare). Este indicat ca toate aceste solicitari sa se faca in scris.

Ghidul solicitantului

Ghidul solicitantului stabileste proiectele eligibile, beneficiarii eligibili, conditiile privind platile si procedurile de rambursare a banilor. De asemenea, aici se pot gasi informatii despre cat de mare poate fi grantul, care este durata maxima a proiectului, care sunt activitatile ce se pot finanta, cum si cand puteti cere rambursarea cheltuielilor realizate pentru proiect. Ghidul solicitantului contine informatii detaliate si despre continutul cadru al documentelor ce trebuie intocmite de catre solicitant (cerere de finantare, plan de afaceri, studiu de fezabilitate, cerere de rambursare, raport de progres) cat si despre documentele suplimentare ce trebuie atasate proiectului. Daca nu indepliniti toate conditiile specificate in ghid, proiectul este respins.

Cerintele Comisiei Europene (CE)

Partea introductiva din ghidul solicitantului prezinta regulile si politicile ce stau la baza finantarii tuturor proiectelor. Aici se face referire la:

- Regulamentul fondurilor structurale;
- Limita ajutorului de stat si notificari;
- Achizitii publice si publicitatea proiectelor;
- Impactul asupra mediului

Unele dintre aceste aspecte trebuie indeplinite la depunerea proiectului, cum ar fi de exemplu ajutorul de stat si problemele de mediu. Altele, in special achizitiile publice si publicitatea proiectului, sunt aspecte ce trebuiesc indeplinite dupa aprobarea proiectului, ca parte a cerintelor si procedurilor de monitorizare. Finantarea nu va fi alocata pana ce nu vor fi indeplinite toate aceste cerinte sau daca nu este sigur ca acestea vor fi indeplinite.

Angajamentele legale si financiare

Toate proiectele trebuie sa demonstreze legalitatea solicitantului si existenta surselor de co-finantare. Co-finantarea poate fi din surse proprii sau credite bancare. Trebuie avut in vedere faptul ca FEDR functionaza pe principiul decontarii, ceea ce presupune ca beneficiarul proiectului sa realizeze cheltuielile, iar dupa demonstrarea acestora sa le deconteze pe cele eligibile in procentul stabilit in cadrul programului. FEDR nu face plati in avans pentru proiecte.

Achizitiile publice

Cheltuirea fondurilor europene se face respectand cerintele legislatiei privind achizitiile publice. In planificarea activitatilor proiectului trebuie tinut seama de termenele si procedurile achizitiilor publice.

Cerintele Comisiei Europene pentru publicitatea proiectului

In ghidul solicitantului sunt descrise cerintele privind actiunile de publicitate ce trebuie intreprinse de catre beneficiarul finantarii. Aceste cerinte sunt obligatorii si constau in panouri publicitare ce trebuie amplasate intr-o zona cu vizibilitate mare, acolo unde se implementeaza proiectul.

Audit

Toate cererile finale de rambursare (decontare a cheltuielilor) trebuie insotite de un audit extern. Este important sa aveti inregistrari clare si situatii financiare care sa demonstreze utilizarea corecta si eficienta a fondurilor. Cheia pentru un audit de succes este pregatirea. Cand aveti programat un audit, asigurati-va ca personalul cheie este disponibil si ca toate documentele relevante sunt disponibile. Este bine ca toate aceste documente sa fie pastrate separat fata de evidentele societatii. In cazul in care proiectul are mai multi parteneri, managerul de proiect trebuie sa explice procedura privind auditul si sa se asigure ca partenerii vor furniza documentele justificative.

Neacordarea sau returnarea grantului

In ghidul solicitantului vor fi explicate situatiile in care finantarea poate fi oprita sau se poate solicita returnarea banilor. Asigurandu-va inca de la inceput de capacitatea administrativa si de monitorizare a proiectului, veti diminua riscurile unor asemenea situatii. Trebuie sa informati AM/OI in cel mai scurt timp posibil de unele probleme aparute in derularea proiectului, incluzand dificultatile in a face platile, in a incheia contractele cu furnizorii sau pentru depasirea termenelor stabilite in planificarea activitatilor.

Monitorizarea proiectului

Stabilirea unui sistem de monitorizare

Nu exista o reteta pentru cele mai bune metode de atragere si gestionare a proiectelor finantate din fonduri structurale. In general, daca aveti inregistrari separate pentru proiect, va fi mult mai usor sa monitorizati procesul de implementare. Unii manageri de proiecte intampina mari dificultati atunci cand amesteca cheltuielile pentru proiect cu cele ale firmei si asta provoaca mari intarzieri in obtinerea deconturilor.

Pastrarea inregistrarilor (contabilitatea proiectului)

Trebuie sa pastrati toate documentele referitoare la proiect in ordine, in locuri protejate. Sunteti obligati sa pastrati toate documentele originale care au legatura cu proiectul cel putin 5 ani de la incheierea finantarii. Asigurati-va ca toate documentele sunt in ordine, mai ales in situatiile in care au loc miscari de personal sau schimbari ale locurilor de stocare a acestor documente.

Multe proiecte au avut dificultati din cauza ca managerul de proiect a parasit firma sau a lasat inregistrari neclare. Ca o cerinta minima, toate cheltuielile ce se refera la proiect, de la cea mai nesemnificativa, trebuiesc inregistrate in contabilitate. Toate aceste inregistrari difera in functie de natura acestora, insa cert este ca aceste inregistrari trebuie sa ofere informatii clare despre activitatea respectiva (cand a fost demarata, care sunt costurile, de cine a fost implementata, etc.).

Exista cateva documente care va sunt solicitate in toate cazurile de catre AM/OI pentru verificare:

- O copie a proiectului (aplicatia depusa pentru obtinerea grantului)
- Toata corespondenta privind unele modificari fata de varianta oficiala;
- Contractul de finantare;
- Alte contracte si procedurile urmate;
- Notificari ale AM/OI, acolo unde este cazul;
- Materiale publicitare;
- Informatii pentru a verifica rezultatele;
- Inregistrarile tuturor cheltuielilor;
- Facturile in original, documente de plata, etc.;
- Alte intelegeri cu terte parti, daca este cazul;
- Rapoarte ale comitetului de monitorizare;
- Declaratiile auditului;
- Raport anual sau evaluarea impactului proiectului;
- Detalii privind procedura de monitorizare;
- Informatii care sa justifice orice modificari aduse in proiect.

Toate tranzactiile financiare trebuie trecute prin sistemul de contabilitate al firmei.

Trebuie sa fiti pregatit pentru un audit din partea AM/OI in orice moment.

Cheltuieli "in natura"

Contributia in natura trebuie sa fie reala si masurabila. Daca aceasta contributie este de natura imobiliara, aceasta trebuie sa fie insotita de un raport de evaluare realizat de un evaluator extern.

Finantare dubla

Daca aveti mai multe proiecte in acelasi timp, trebuie sa va sigurati ca managementul

pentru fiecare proiect este diferit si ca resursele un sunt amestecate. De asemenea, trebuie avut in vedere ca acelasi proiect nu poate primi finantare din mai multe fonduri.

Implicarea partenerilor in procesul de monitorizare

Partenerii sunt parti terte care sunt responsabile pentru implementarea anumitor activitati ale proiectului si de asemenea, sunt implicati in realizarea platilor din grant, dar intreaga responsabilitate pentru actiunile tertilor o are partenerul principal care este obligat sa asigure si managementul proiectului.

Vizitele de monitorizare

Ofiterii de monitorizare urmaresc sa viziteze toate proiectele care primesc asistenta financiara, cel putin o data pe perioada de implementare si derulare. Acestia verifica progresul pe care-l inregistreaza un proiect, evalueaza punctele tari si slabe ale implementarii, cheltuirea eficienta a banilor si de asemenea progresul fizic inregistrat. Ofiterii de monitorizare sunt obligati ca dupa vizitele efectuate pe teren sa intocmeasca un raport unde sunt trecute principalele puncte ale vizitei si concluziile. O copie a acestui raport este transmisa managerului de proiect.

Rezultatele proiectului

Indicatorii de performanta trebuie urmariti si indepliniti.

Depunerea cererilor de decont intermediare si finala

Pe parcursul implementarii proiectului pot fi depuse mai multe cereri de decont. Acestea pot marca sfarsitul anumitor etape sau faze de executie ale proiectului sau poate fi una singura la finalul proiectului.

Plata finala a grantului se va face numai dupa ce toate documentele justificative au fost prezentate si un audit extern a fost efectuat. Odata ce cererea finala de decontare a fost depusa nu mai sunt acceptate alte plati pentru proiectul respectiv, decat in cazul in care proiectul a obtinut in continuare o alta finantare.

Termenul limita pentru depunerea cererii de decont va fi mentionat in contractul de finantare.

Monitorizare si raportare dupa incheierea proiectului

Unele proiecte au rezultate dupa ce a fost incheiata finantarea. De exemplu, daca este vorba de construirea unei fabrici noi, care va crea 50 de noi locuri de muncă, rezultatele proiectului nu vor aparea până ce nu se va finaliza investiția.

Bibliografie

Fondul European pentru Dezvoltare Regionala (FEDR) (REGULAMENTUL (CE) NR. 1080/2006 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI);

Fondul Social European (FSE) (REGULAMENTUL (CE) nr. 1081/2006 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI);

Regulamentul nr. 1083/2006 stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune;

REGULAMENTUL COMISIEI (CE) NR. 1828/2006, din decembrie 2006, stabilește regulile pentru implementarea Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1083/2006 în care se stabilesc prevederile generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și pentru implementarea Regulamentului (CE) nr. 1080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului pentru Fondul European de Dezvoltare Regională

Site-ul Uniunii Europene: www.europa.eu

Site-ul Autorității de Coordonare a Instrumentelor Structurale: www.fonduri-ue.ro

Site-urile Ministerului Economiei și Finanțelor www.minind.ro și al Ministerului pentru IMM, Comerț, Turism și Profesii Libere: www.mimmc.ro

Site-ul Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei www.mmssf.ro și www.fseromania.ro

Siteul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței: www.mie.ro, www.inforegio.ro